Viorel DARIE

Eternele visări

- Povestiri pentru toate vârstele -

Editura InfoRapArt
2010

Coperta: Elena-Liliana Fluture
Culegere și tehnoredactare: Maria Popa
Redactor: Petre Rău

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
DARIE, VIOREL

Eternele visări / Viorel Darie - Galați : InfoRapArt, 2010

ISBN 978-973-88643-6-8

Copyright © 2010 - Toate drepturile aparțin autorului

Prefață

Încep prin a observa că prozatorul Viorel Darie şi-a conturat deja un univers liric propriu, caracterizat prin diversitate tematică şi expresivitate artistică, însuşiri dovedite cu prisosinţă în volumele sale anterioare, romanul “Adoris şi Kromia” - inspirat din frumuseţea şi înţelepciunea lumii antice şi povestirile adunate sub titlul “Puterea razei albastre”.

În povestirile sale din acest volum se amestecă gândurile, sentimentele şi aspiraţiile umane, dorinţa de libertate şi de cunoaştere, dar şi setea de absolut, uneori chiar şi micile răzvrătiri şi căutări orgolioase, aproape toate sub umbrela unei lumi a copilăriei, a universului reflecţiilor de curată gingăşie. Toate acestea sunt înveşmântate într-un stil inconfundabil, simplu şi eficace, în care nu noutatea expresiei iese în evidenţă, ci mai degrabă puritatea limbajului. Un autor deloc preocupat de evoluţia formelor literare, dar care adună în tolba sa de povestitor lucruri de o uimitoare candoare.

În fapt, autorul îşi povesteşte copilăria şi adolescenţa. Întâlnim în “Eternele visări” plăcutele poveşti pentru cei mici, multe inspirate pesemne din imagistica propriei sale copilării (Steaua albastră, Vis în zi de vară, Când vei întâlni o fată, Cum să fie zăpada, Diamante în zăpadă). Mai întâlnim şi frumoasele şi ingenioasele povestiri science-fiction, printre ele o frumoasă poveste de dragoste (Flori pe planeta Perla-22), dar şi povestea picantă a lui Moş Orion din “O clipă de fericire”.

Dar mai întâlnim în carte şi poveşti adresate celor maturi, unele dintre ele vii şi cutremurătoare (Eternele visări, Povestea sărmanului Tragodas, Balada tătară ş.a.). Descoperim, altfel, interesanta poveste a unui cerşetor care încearcă să supravieţuiască amăgind lumea, sau povestea a doi îndrăgostiţi rătăcind, fără voinţa, lor printr-o lume potrivnică. Mai descoperim şi

parfumul melodios al unor preferinţe (Cântecul meu favorit), asperităţile unui întârziat sfârşit de anotimp dintr-o zonă montană vitregită (Elegie de April), o trimitere nostalgică spre locurile natale, sub albastrul unic şi pur al mânăstirii Voroneţ, prilej de tandră referire la tradiţii pe cale de dispariţie (Toamnă la Voroneţ) ş.a.

Poveştile de dragoste nu sunt simple poveşti ale “primului sărut” sau “primei nopţi de dragoste”. Ele abundă în suavitate şi candoare, sunt pline de aspiraţie spre frumos şi ideal. În general, viaţa eroilor este plină de semnificaţie, fără eşecuri notabile, fără mediocrităţi evidente, dar şi fără un tragism exacerbat. Ele, personajele, se încadrează aproape perfect în etaloanele morale impuse parcă ostentativ de către autor. Nu există aproape niciun contrast între norme şi realitatea artistică.

În fapt, autorul tinde să identifice realitatea despre care scrie, cu datele imediate şi reale ale biografiei sale. Impresia pe care ţi-o lasă lectura acestor povestiri este aceea că multe dintre ele poartă amprenta unor date recognoscibile ale autorului însuşi. Prin uriaşa şi aproape sfidătoarea sa sinceritate, prin luciditatea cu care vede doar partea pură a lumii, Viorel Darie reuşeşte să ne impresioneze în mod plăcut. El nu judecă şi nu condamnă pe nimeni, doar trăieşte o mare nostalgie ce îmbracă imaginea unei lumi scufundate, cel mai probabil o lume a copilăriei şi adolescenţei sale, plină de ceremonii de neuitat, din viaţă şi din natură, mult prea rar întâlnite azi. Lumina şi ingenuitatea aruncate din această perspectivă iradiază în cititor, oferindu-i o lume de basm, de spectacol şi de optimism.

Există în scrierile lui Viorel Darie o anumită simplicitate de bun augur pentru cititor. Poate de aceea şi cartea de faţă poartă un binemeritat şi deloc întâmplător subtitlu “Povestiri pentru toate vârstele”.

Petre Rău

POVESTIRI
PENTRU TOATE VÂRSTELE

Eternele visări

Intuind atmosfera neasemuit de pură a începutului de toamnă ce coborâse în peisajul străzii, Karl deschise larg fereastra camerei sale. Cu mâinile sprijinite de pervaz, începu să recepteze cu aviditate unduirile înviorătoare din văzduh, menite să alunge monotonia şi nepăsarea din timpul verii şi trezind sentimente de nostalgie ce dau sens preocupărilor şi speranţelor. Adierile vântului, scuturând câte o frunză din umbrarele dese ale plopilor şi teilor de pe bordura aleilor, aminteau lumii un sentiment atavic. Inducea astfel sentimentul sfârsitului abundenţei inconştiente şi reînvia meditaţia însingurării prin care, periodic, lucrurile şi fiinţele trebuia să se destăinuie asupra rostului lor acelui vameş nemilos - timpul - care respinge fastul de prisos pentru a reţine doar esenţele supravieţuirii…

Karl Herold, profesor de literatură la Liceul ”Ştefan Vodă” dintr-un cunoscut oraş de munte al Bucovinei, căuta să prindă sensurile filozofice mai profunde ale activităţilor citadine ce se perindau pe aleile oraşului din faţa ferestrei sale. Soarele lumina oraşul pieziş, străpungând, cu razele lui aurii ramurile copacilor înalţi de undeva din spatele unor case arătoase. Lucirile soarelui se vedeau ici-colo, printre vârfurile plopilor. Ca răspuns la mângâierile razelor ramurile înalte, înfrăţite ale plopilor se aplecau tremurătoare în ritmul vântului coborât din cerul azuriu al toamnei.

Iată, până şi impasibilii locuitori ai acestei urbe provinciale începură să-şi revină din inactivitate prin pregătiri timpurii pentru iarnă. Câţiva bătrâni grijulii în exces cu soarta lor începură să care, pe cărucioare, coşuri şi saci cu provizii pentru pivniţele lor. Un geamgiu înainta şleampăt pe străzi repetând gutural strigătul lui monoton ”Geamuri! Geamuri de sticlă! Geamuri!...” Doi meşteri trecură ciondănindu-se în conversaţii cu ferăstraiele în spinare în drum spre vreun gospodar de la periferia oraşului. O trăsură veche şi hodorogită trecu pieziş piaţa din faţa cinematografului şi opri mai încolo, la o vilă, descărcând scânduri şi saci de ciment. Iată, trecu şi un boier într-o caleaşcă spaţioasă trasă de cai falnici, aprig struniţi, galopând răsunător din ce în ce mai tare la apropiere, apoi, din ce în ce mai încet la depărtare, până să dispară după colţul străzii. Karl admira filosofic tot acest ritual citadin, ceremonial cât se poate de banal în fapt, dar care-l încânta într-un anume fel. La urma urmei se resemnă, nu se aştepta la nimic nou din agitaţia de pe alei şi străzile acelui oraşel de munte.

Şi când se pregătea să închidă fereastra tocmai atunci străzile începură să se înmoreze de un zumzet nou, de un freamăt în creştere care îi trezi, iarăşi, interesul. Era exact ora când ieşeau elevii de la liceul oraşului, mergând spre case grupuri-grupuri în pâlcuri vesele. În discuţiile lor Karl simţea o plăcere greu de explicat, auzind freamătul conversaţiilor dintre ei, acea revărsare a bucuriei vieţii, glasuri suave şi înflăcărate ale tinereţii. În situaţia lui de profesor, Karl recunoştea aproape pe toţi elevii care treceau prin faţa privirilor sale. Dar acum sentimentele sale, la vederea acestor râuri de tinereţe revărsate pe străzile oraşului, erau de o altă natură, copii erau parcă alţii decât acei pe care-i vedea zilnic în clasele de liceu.

Sfârşi prin a se cufunda într-o contemplare îndelungă, plină de optimism reconfortant. Filozoful din el căuta însă sensuri noi ale acestor imagini, încerca să-şi studieze elevii

dintr-un punct de vedere original. Îşi conducea gândurile cât mai departe în timp, încerca să-şi imagineze cum va arăta fiecare dintre aceşti elevi, să zicem peste cinci ani sau peste zece ani. Încerca să-şi imagineze aceste guralive fete, dar nu mai puţin guralivi băieţi, peste un număr de ani, după ce se vor maturiza şi îşi vor croi un rost în viaţă. Se amuza deşirându-i în sus, încruntându-i figurile peste vremuri, punându-i câte o mustaţă virtuală, cum ar fi putut să-şi asorteze unii dintre ei. Sau punând câte un vârf de burtă la câte un băiat - care acum era cât se poate de firav, dar lăudăros, încercând să acopere cu glasul lui piţigăiat discuţiile din grup. Sau câte un chip de femeie corpolentă derivând dintr-o fetişcană suplă şi cochetă de acum, care se dă mândreţea grupului de elevi, făcând ochiade băieţilor.

Câteodată, Karl, devenea mult mai atent şi mai impresionat când prin faţa lui trecea câte o domnişoară dintre cele cu adevărat alese. Le studia, le cântărea din privire, ca un estet înnăscut ce era, încercând să le întrevadă şansele în lumea viitoarelor femei frumoase ale oraşului. Era convins că unele din ele vor decepţiona cu trecerea anilor. Dar altele, puţine însă, fiinţe superioare, îşi vor păstra fineţea trăsăturilor toată viaţa, vor rămâne etern gingaşe şi frumoase.

Ştia chiar că multe fetiţe de şcoală, care acum nu se remarcau cu nimic prin fizicul lor, fete cu figuri sfrijite, neluate în seamă, cu timpul se vor înălţa în talie, se vor reface la chip, devenind ”dive” de o frumuseţe răpitoare în oraş. Asta după ce se vor mai împlini, când îşi vor aranja coafuri maiestuoase pe cap, când îşi vor comanda rochii sclipitoare la cei mai vestiţi croitori ai oraşului şi când îşi vor dobândi un stil de mers care să atragă de îndată privirile trecătorilor.

Când un chip al acestor tinere fete i se părea superb, se străduia să studieze dacă este cu adevărat perfect. Rămânea, însă, uşor dezămăgit de îndată ce găsea un mic cusur,

neînsemnat la prima vedere. Această dezămăgire însă îi dispărea de îndată ce prin faţa sa trecea o altă siluetă de fată frumoasă. ”Ce bine e că zeiţa Natura nu renunţă niciodată şi se străduieşte perpetuu să creeze noi chipuri perfecte!” îşi zicea el, ca pentru sine...

Trecuse deja destul timp de când Karl admira cetele de elevi care treceau prin faţa casei sale. Rândurile lor începură să se rărească, când el căzuse într-un fel de extaz, o contemplare dulce…

*

Se trezi, însă, din acestă reverie când, la doar câţiva paşi în faţa sa trecu o siluetă feminină nespus de atrăgătoare, sprintenă şi elegantă, îmbrăcată într-un costum modern, călcând uşor, cu multă graţie, pe pavajul aleii. Dar până ca el să aibă timp să-şi revină, să-şi găsească prezenţa de spirit în faţa acestei întâmplări ca s-o întâmpine aşa cum se cuvine, ea întoarse capul spre el, îl privi scurt cu ochii ei mari şi expresivi, îl salută cu un zâmbet cochet, apoi continuă mersul ei grăbit, dispârând de îndată în mulţimea care se afla pe alee.

Pentru Karl, această apariţie diafană, surprinzătoare, fusese ca un semnal de electrizare spirituală, ca o revelaţie ce avu menirea să-i schimbe cu totul şirul gândurilor de până atunci. Cine să fi fost acea fermecătoare prezenţă feminină? Nu-şi mai aducea aminte s-o fi văzut vreodată prin oraş. Şi ce chip superb dar, mai ales, ce zâmbet plin de farmec!

Simţea că el, cel care până atunci era preocupat de filozofia devenirii persoanelor, altora decât el, acum ajunsese dominat total de apariţia această extraordinară, neaşteptată, de acel surâs cuceritor, ameţitor chiar, care nu avea nimic comun cu experienţa de până atunci a sa cu privire la frumuseţea feminină.

”De ce mi-a zâmbit orare? își zicea Karl. Mă cunoaşte de undeva? Este, totuşi, imposibil s-o mai fi văzut până atunci şi să n-o recunosc!”

După câteva lungi reflecții, prin mintea lui Karl trecu o uşoară idee, ca o tresărire, care-i făcu ca inima să-i palpite cu putere: ”Nu cumva este profesoara cea nouă de engleză, de care auzise vorbindu-se admirativ, în cancelarie, în cercul profesorilor? Şi pe care, pare-se, o zărise şi el odată, în fugă, ieşind din cancelarie şi intrând grăbită, cu catalogul în mâini, într-o clasă de la parter?...

Nu avea certitudinea că era chiar acea profesoară, atunci era costumată prea diferit, ca pentru şcoală, şi nici n-avusese timp s-o vadă mai bine.

”Orice s-ar zice, încântătoare fată!”, zise Karl, ca pentru sine, în timp ce închidea fereastra, ştiind că nu avea niciun rost să mai urmărească trecătorii de pe stradă.

*

Tulburat de acest incident sentimental Karl, - care de obicei era perfect stăpân pe destinul său - începu să fie din ce în ce mai preocupat de misterul acelei prezențe feminine neaşteptate în acest oraş de provincie. Spera s-o revadă, măcar odată, undeva în oraş, la teatru, sau la bibliotecă. Ce mult i-ar fi plăcut s-o regăsească în postura de colegă de cancelarie, la liceul oraşului.

În zadar, însă. În zilele următoare, cea care putea fi profesoara cea nouă de engleză nu-şi mai făcu deloc prezența în liceu, nici pe stradă, de parcă ar fi plecat definitiv din oraş. Karl era mâhnit doar gândindu-se la acestă posibilitate. Prefera, însă, să nu grăbească lucrurile, motiv pentru care nu făcu investigații cu privire la tânăra profesoară de engleză. Pentru Karl, ar fi fost o profanare, un atentat la bunul simț cavaleresc

orice tentativă de investigare sistematică cu privire la tânăra profesoară. Nici nu se gândi să studieze orarul şcolii, nici să întrebe pe cineva despre ea. Prefera ca lucrurile să capete o dezlegare cât mai firească, iar el să aştepte, cu emoție şi pasiune, să trăiască acea suferință nouă, cu speranța că, într-o zi, aşteptarea îi va fi răsplătită cu generozitate.

După încă o săptămână, pe când trecea prin Piața Operei, contemplând mulțimea adunată acolo la un început de spectacol, deodată privirea lui Karl a fost atrasă de o trăsură elegantă apărută în piață, din care vizitiul sări în grabă pentru a ajuta la coborâre două perechi de persoane îmbrăcate cu mult fast, o pereche de persoane tinere, şi încă o pereche de persoane mai în vârstă.

Dar nu atât eleganța şi fastul trăsurii îl impresionară pe Karl, cât chipul tinerei fete din grup, frumoasă ca o prințesă, cu părul şaten, tuns după ultima modă din Paris, cu hainele ei elegante, ce-i ofereau o aleasă distincție. Şi, ținuta ei, poate, nu ar fi spus totul, dacă ochii ei, mari şi expresivi, răspândind luciri în jur, n-ar fi făcut-o minunată, chiar dacă părea serioasă, neluând în seamă pe nimeni din jur, în mod deosebit.

De bună seamă, Karl, care de cinci ani era profesor de literatură la liceul oraşului, cunoştea foarte bine lumea bună din localitate. Iată, bărbatul elegant al perechii mai în vârstă era, nimeni altul, decât avocatul Tătărescu, alături de soția sa, o femeie cam plină la corp, dar volubilă şi cumsecade.

Din tânăra pereche îl recunoscu pe Albert, fiul avocatului, de care mai auzise câte ceva. Din câte auzise şi după cum se şi vedea, nu era cine ştie ce de capul lui. Deşi înalt, arogant şi zeflemitor, mare risipitor de timp pe la baruri şi jocuri de noroc, altă ispravă nu auzise despre el. De prea puțină minte, la anii lui, nici nu se apucase să studieze ceva în mod serios, decât câteva luni la o facultate de drept. Avea o față smeadă, priviri idioate, neruşinate chiar, figură cam diformă, cu nasul ridicat în

sus, peste o gură trasă cam înapoi. Nici mustața aspră nu reușea să-i repare estetica spațiului dintre nas și gură.

Misterul plana însă asupra frumoasei tinere care-l însoțea pe Albert, ținându-l (e drept, superficial) de braț. După câte știa, avocatul nu avea nicio fată și nici nu ar fi fost de imaginat ca el să aibă o astfel de bijuterie de fată.

Mintea lui Karl începu să-și croiască o mulțime de neliniști. Cine era, deci, această zână superbă? Să fie încă o metamorfoză a acelei frumoase profesoare de engleză? Nici de data acesta nu reuși să descopere misterul acelei ființe sublime care își schimba locul și înfățișarea, fără ca el să afle mai multe despre ea. Dacă fata ar fi îndreptat spre el o privire doar, ori dacă i-ar fi adresat un singur zâmbet, atunci el ar fi fost deplin convins că era aceeași fată care-l salutase, cu acel angelic surâs, când trecuse prin fața casei lui.

Dar ea, la brațul îngâmfatului Albert, pășea maiestuos pe treptele ce urcau spre Operă. În cele din urmă o pierdu din priviri, când tânăra pereche dispăru în mulțimea care se grăbea să intre la spectacol.

*

Dacă până atunci nu pusese la suflet întâmplările cotidiene, de data aceasta mintea lui fusese cuprinsă de o mare tulburare. Deveni pe loc captivat de personalitatea și frumusețea care îi aparea în cale în diferite ipostaze. Știa că nu lui, neapărat, i se cuvine tot ce e mai frumos pe lume, deși mintea lui nu accepta decât frumusețea absolută. Dar, mai ales, nu putea consimți ca o astfel de fată pură să fie asociată cu neisprăvitul de Albert, cel căruia, sub niciun raționament, nu i se cuvenea s-o însoțească la braț.

O nedefinită umbră de nemulțumire își făcu loc în inima lui Karl. Avu, totuși, tăria de spirit să nu cadă în ispita de a o

urmări prin oraș, ca să afle amănunte despre ea. Aștepta ca lucrurile să se dezvăluie la timpul lor. Porni, încet, rătăcitor, prin oraș, impasibil la lume, chiar trist. Ajunsese în dreptul casei sale, urcă scările, simțind că un nedesluşit sentiment de deziluzie punea stăpânire peste el.

*

Însă, chiar a doua zi, mergând liniștit spre cancelaria profesorilor, Karl dădu ochii cu o profesoară tânără, grăbită, acum îmbrăcată într-un costum deschis, demn de o profesoară model pe care reuși s-o salute cum se cuvine, iar ea îi răspunse la salut cu un zâmbet dulce, același zâmbet cuceritor ca și prima dată. Tânăra profesoară se grăbi, conștiincioasă, să intre la lecție într-o clasă din capătul culoarului.

Acum era sigur, avusese de-a face cu ipostaze diferite ale unuia și același model feminin, de exceptie, cu ipostaze fugitive, mereu șăgalnice și totuși atât de tulburătoare de fiecare dată.

În fine, sosise prilejul s-o cunoască mai bine, chiar în după amiaza aceleiași zile. Pe când traversa piața orașului pentru a ajunge la locuința sa, Karl se pomeni față-n față cu drăgălașa profesoară de engleză care se opri când ajunsese chiar lângă el, bucuroasă de a-l fi întâlnit.

- Salut colegial tinerilor profesori! rosti el ceremonios, întâmpinându-i însă privirea cu bucuria revederii.

- Salut gloria precedesorilor! se prinse și ea în jocul acela de saluturi folosite în cancelariile de liceu ale vremii.

Karl uită că era aproape de casă, deoarece privirile lui o învăluiau cu înflăcărare și admirație. Ea, în același timp, se simțea de minune sub flacăra privirilor lui Karl, deși el o privea prea intens, așa cum ar privi un copil, cu autoritatea unui om matur. Ea făcea tot ce-i stătea în putință, ca înfățișarea să-i fie

lui pe plac, zâmbind cochetă, ca o fată care se străduieşte să fie cuceritoare cu tot dinadinsul, dând impresia acelei prefăcute supuneri în faţa unei persoane cu multă prestanţă.

După câteva clipe de studiere reciprocă, în timpul cărora se duceau adevărate lupte de atitudine pentru a fi cât mai mult unul pe placul celuilalt, fata a fost prima care a zis:

- Sunteţi profesorul de literatură, după câte-mi dau seama?

- Da, răspunse Karl. Iar dumneavoastră sunteţi noua şi încântătoarea profesoară de engleză?

- Da, aţi ghicit, domnule profesor! Mă numesc Alice!

- Ce nume frumos! ”Alice în ţara minunilor”!...

- Da, încă mă simt copil!…

După câţiva paşi făcuţi împreună, fata remarcă:

- Se pare că am trecut de locuinţa dumneavoastră?

Karl privi în jur şi-i răspunse distrat:

- Da, văd că am trecut!... Nici nu mi-am dat seama de acest lucru!...

- Chiar aşa? V-am tulburat, poate? Îmi închipui că aveţi o mulţime de treburi de făcut acasă, ca profesor...

- Am destule! Însă toate aceste preocupări n-ar însemna nimic în viaţa mea, pe lângă plăcerea de a vă însoţi măcar câteva clipe!...

- Sunt încântată! Nu vă înşelaţi, totuşi?

- Ah! Îmi pare că tot ce am făcut în viaţă până acum e atât de neînsemnat pe lângă minunatele clipe pe care mi le-aţi oferit acum!...

Alice, căreia tulburarea şi devotamentul lui Karl îi creau o stare cât se poate de plăcută, îi zise:

- Şi mie mi-ar plăcea nespus de mult, de aţi avea timp să mă însoţiţi o parte din drum spre casa mea.

Karl simţea inima cuprinsă de o bucurie proaspătă, nemărginită, deoarece avea posibilitatea să fie în preajma ei, putea să-i vorbească, să-i asculte cuvintele ei dulci, plăcute,

dar, mai ales, să-i întâmpine privirile calde şi tulburătoare. Întrebările şi replicile lor erau cât se poate de obişnuite, copilăreşti chiar, însă, pentru ei, toate acestea constituiau o fericire nesfârşită, să poată să se audă vorbind, rostind fraze alese, pline de delicateţe, îmbrăcate cu multă gingăşie. Discutau despre impresiile primelor zile de şcoală, despre noile generaţii de elevi, despre noii profesori din acel oraş de munte, oraş liniştit, dar plăcut.

Dar iată, curând, poate prea curând, ajunseseră la casa în care locuia tânăra profesoară. Ea se opri o clipă, cu mâna îşi aranjă bretonul de pe frunte, apoi spuse:

- Am ajuns. Aici e casa mea…

Karl privi roată în jur şi exclamă:

- Aici? Dar asta-i casa doctorului Petrescu!...

- A! Îl cunoaşteţi, domnule Karl?

- Sunteţi cumva domnişoara Alice, fiica lui, cea plecată la studii la Cambridge?

Ea îl învălui din nou cu privirea, răspunzându-i cochet:

- Şi de ce n-aş fi fata doctorului Petrescu?...

- Doamne! Nici n-aş fi visat vreodată că doctorul Petrescu are o astfel de comoară de fată!...

Portiţa de la casa doctorului se deschise, o deschise însuşi doctorul Petrescu, iar Alice îi zise lui Karl:

- Mă iertaţi, domnule profesor, mă aşteaptă tata!...

Şi dispăru după portiţă, trecând în pas mlădios pe aleea curţii care ducea spre intrarea în casă, iar doctorul păşea mai anevoie în urma ei.

*

Seara, în întimitatea camerei sale, Karl retăia emoţia şi evlavia care-i cuprinsese inima şi conştiinţa când îşi reamintea, pas cu pas, acele clipe sublime oferite în dar de minunata

Alice. El, de obicei fire meditativă, contemplativă, echilibrată, acum deveni cu totul dominat şi tulburat de acea personalitate extraordinară, diafană în acelasi timp, a profesoarei de engleză, Alice. Câtă măiestrie în priviri, ce frumusețe, ce suflet sublim.

În singurăteatea sa Karl rememora, a nu ştiu câta oară, acea întreagă istorie a întâlnirii cu Alice, noua minune pentru sufletul său. Îşi dădea seama că tot ce fusese înainte era atât de meschin, de neînsemnat, pe lângă strălucirea clipelor de acum petrecute în compania ei. Era fascinat de multitudinea ipostazelor de care ea era capabilă să se prezinte în oraş, de fiecare dată altfel, dar de fiecare dată superbă, fermecătoare. Acum era sigur că şi atunci, la Operă, fata acea elegantă era tot ea, prefăcându-se că nu-l cunoaşte, căci cine putea fi alta cu un astfel de chip sclipitor.

Dar, amintindu-şi episodul de la Operă, când o văzu pe Alice în compania acelui tip insolent şi îngâmfat, Albert, fiul avocatului Tătărescu, Karl simți din nou o umbră în suflet, umbră ce reuşi să-i tulbure liniştea spiritului.

Nu scăpă prea uşor de avalanşa presupunerilor în legătură cu acest fapt, încercând, prin judecăți chinuitoare, să anticipeze semnificația acelei nedorite împrejurări.

Ah! Ce legătură ar putea fi între acest anost Albert şi această pură copilă? Erau rude apropiate? N-ar crede aşa ceva, ar fi ştiut până acum acest lucru...

Trebuia să ia în considerare şi ceea ce putea fi mai grav, că Albert şi Alice sunt logodiți. Îngrozitor!!... Şi totuşi, era nevoit să admită şi această eventualitate!...

Refuza, însă, cu încăpățânare să creadă că Alice, frumoasă precum zâna din poveste, ar putea fi logodită cu acel barbar Albert. Chiar şi despre el însuşi Karl era conştient că nu ar avea tot dreptul ca Alice să-l prefere pe el, neapărat, însă când o imagina curtată de Albert, întreaga sa ființă se revolta, dorea din tot sufletul ca o astfel de profanare să nu aibă loc. Se simțea

în stare să se bată chiar şi cu nesuferitul de Albert, pentru a o putea izbăvi pe Alice de orice sentiment urât de pe lumea aceasta!

Ocazia de a se confrunta cu Albert era cât pe ce să se producă! De la o vreme Alice, însoțită de Karl, îşi făceau romanticele lor apariții în oraş, în timpul cărora se simțeau atât de bine, mergând braț la braț. Această stare era o bucurie continuă pentru ea, ştiindu-se ocrotită cu atâta atenție de delicatul Karl. Păşeau încet pe străzi, cufundați în universul propriilor idei şi sentimente, pentru care lumea de afară nu era decât un decor plăcut şi luminos.

Dar iată, în timpul unor astfel de plimbări, se auzi zgomotul unor roți şi ropot de copite de cai de la o trăsură care se apropia şi care chiar opri la câțiva paşi de ei. Uşa trăsurii se deschise, din ea coborî deşiratul de Albert, cu urechile şi vârful nasului roşii ca para, de bună seamă, de mânie şi năduf, care strigă:

- Se poate, Alice?!... De ce mergi pe jos?!... Vino în trăsura mea!...

Dar Alice cuprinzând şi mai strâns brațul lui Karl, ca şi cum ar căuta instinctiv apărare în el, îi răspunse lui Albert:

- Merci!... Prefer plimbarea pe jos!

Albert se înroşi şi mai mult, recepționând acest răspuns calm, dar ferm, din partea lui Alice, pe care n-o bănuia în stare să-i dea o replică atât de curajoasă.

- Cum? Mă refuzi?!... Crezi că ăla pe care-l ții de braț acum e mai breaz ca mine?!...

Alice era pornită să reziste atacului, aşa că-i replică pe loc:

- Este, nu este, ce-ți pasă? Nu vreau să mai discutăm în seara asta! fu replica ei.

Iar Karl, ca s-o ajute în această luptă, rosti şi el, cu voce scăzută, dar fermă:

- Da! Ar fi bine să-ți vezi de treabă! Nu tulbura liniștea discuției noastre!...

Albert, furios ca un curcan datorită insuccesului său, urcă în trăsură, apoi mai adăugă cu mânie:

- Alice, pentru ultima oară, te poftesc să urci în trăsura mea!...

Ea însă era fermă în intențiile ei:

- Poți pleca singur, ce mai aștepti? Nu e nicio pagubă dacă nu mă plimb cu trăsura ta!

Furios de-a binelea, Albert închisese portiera trăsurii, vizitiul struni hățurile și trăsura porni nebună pe caldarâmurile orașului.

- Lasă, vă arăt eu vouă! fuseseră auzite ultimele cuvinte ale lui Albert.

*

Liniștindu-se cu greu în urma acestui episod foarte neplăcut, Alice simți din nou dorința de a fi mai comunicativă cu Karl. Au stabilit să discute mai puțin protocolar decât până atunci, adică să-și spună direct: Alice și Karl.

- Karl, nu-i așa că te-a intrigat tipul ăsta?

- Foarte mult m-a intrigat. Cu multă greutate m-am abținut. Îl detest, chiar de atunci, de la Operă!...

Alice zâmbi copilărește, apoi inspiră adânc aer proaspăt în piept și începu destăinuirea ei:

- Ah! De-ai ști, Karl, ce-i în sufletul meu!... Îmi vine atât de greu să mă readaptez la atmosfera acestui oraș, categoric provincial, atât prin poziție geografică dar, mai ales, prin prisma concepției oamenilor din așa zisa lume bună. Și asta, în comparație cu atmosfera aceea de vis de la Cambridge, în care nu trebuia să mă feresc de nimeni și să dau socoteală nimănui. Nu te alarma, nu am fost o fată ușuratică! Aici, însă, de cum

am apărut în acest oraș mic, s-au pus rudele și cunoștințele pe capul meu să-mi găsească, cu tot dinadinsul, un rost provincial: ”Cu cine s-o măritățm?... A! Uite, i s-ar potrivi vărul prefectului!” sau: ”De ce nu vrei să faci o vizită mătușii avocatului?” Și așa mai departe! Nu-i mai suport! Cum pot scăpa de ei?...

- Te înțeleg, Alice! Dar tatăl tău nu-și poate impune punctul lui de vedere?

- Tata?! Dac-ai ști că tocmai de la el pornesc toate necazurile! Cândva ținea foarte mult la mine, mă alinta, îmi îndeplinea toate dorințele, căci pe mama nici n-am cunoscut-o, a murit pe când eram foarte mică. Tata a ținut să mă dea la studii, la Cambridge. Dar de când am revenit din Anglia, mi-am dat seama că tata parcă era alt om. Îmbătrânise deodată, îl năpădiră unele idei fixe, dintr-ale lui nu-l mai poate scoate nimeni…

- Bietul de el! Să-l fi schimbat oare, îndelunga lui singurătate?

- Și eu bănuiesc același lucru! De fapt, una din ciudățeniile tatei este încăpățânarea cu care urmărește să se pună bine cu familia avocatului Tătărescu, îndemnându-mă și pe mine să mă port cât mai frumos cu cei din familia acestuia, inclusiv cu nesuferita lor odraslă, Albert!...

- De bună seamă, după concepția tatei, cumva, Albert ar fi o partidă excelentă pentru fiica lui…

- Oh, lasă-mă! Papițoi înfumurat, pe care nu-l pot suporta în niciun fel! Să-mi leg soarta de el?! Așa de rău am ajuns?! De parcă n-aș mai fi văzut eu tineri pe lumea asta!...

- Liniștește-te, frumoasa mea Alice! Îmi dau seama cât de injuste pot fi prejudecățile bătrânilor…

- Cele mai multe greutăți vin de la tata, întrucâtva inconștient, căci el vede viitorul meu asigurat alături de Albert, care va moșteni toată averea avocatului, iar avocatul a fost

prieten cu tata din tinerețe! De fapt, tata, preocupat de clienții săi, care-l mai solicită și acum, în virtutea inerției, a pierdut luciditatea de a fi atent la aspirațiile fiicei sale. La el, totul se rezumă acum la avere, siguranța materială a zilei de mâine. Spune-mi, așa-i că te-am dezamăgit când m-ai văzut însoțită de fiul avocatului?...

- Se putea altfel? Deși încă nu știam cine ești, văzând o fată atât de frumoasă în compania unui insolent, cum e Albert, începusem să urzesc planuri de eliberarea ta de sub influența lui, știam că și tu trebuia să fii nemulțumită de situația în care ai ajuns!...

- Esti încă copil, Karl! Prezența mea alături de Albert se explică doar într-un singur fel: mi-era milă de ”babacul” meu, care mă implora să-i acord o cât de mică atenție lui Albert, precum și familiei sale. Așa că, de voie de nevoie, am consimțit, datorită insistențelor disperate ale tatei…

- Vai, ce situație complicată!...

- De fapt, acum, totul mi-e clar. De când te-am cunoscut, am început să-mi regăsesc liniștea sufletului și să mă acomodez cu viața liniștită din acest oraș!...

- E adevărat oare? Știi câtă noutate și fericire îmi produc aceste cuvinte ale tale?

Alice îi răspunse mulțumită, cu un zâmbet cochet. Amândoi erau nespus de fericiți, căci toate îndoielile lor se risipiră și se puteau bucura unul de prezența celuilalt.

- Aș zbura cu tine și la capătul lumii! zise ea. Numai să pot scăpa de poftele lacome și reci ale familiilor așa-zise bune, din acest orășel de munte...

Și pe când Karl, divinizând-o, o mângăia părintește pe umeri, Alice simțea o bucurie tinerească speranțe infinite, ceea ce o îndemnă să-i spună:

- Te-ai gândit, Karl, la viitorul tău? La viitorul nostru?

Surprins de conținutul neașteptat de direct al acestei întrebări, Karl se opri o clipă din mers, luă mâinile ei într-ale sale apoi, privind-o cu duioșie în ochii, îi zise:

- Alice! Tu realizezi cât de importantă este întrebarea pe care mi-ai pus-o?

- Aștept cu nerăbdare răspunsul tău, Karl...

- Alice! Mă supui la cea mai mare emoție! Ce aș putea să-mi doresc mai mult în toată viața mea decât să fiu, pe veci, alături de tine, oriunde ne-am duce, orice-am face!...

El continua să se joace cu mâinile ei, ce-i păreau cele mai de preț din lume. Mâinile delicate ale acestei făpturi feminine îi păreau desăvârșite, de origine divină.

- Karl, nici eu nu mi-aș dori altceva decât să am parte de bucuria unei vieți alături de tine! Parcă uitasem o clipă și de principiile cele ciudate ale ”babacului”!...

- Oh, se poate, oare, să nu reușim să înduplecam un om cum e tatăl tău să fie de partea noastră, să ajungă să-și înțeleagă copilul?

Cu surâsul ei dulce, cu vagi urme de neliniște pe chip, Alice îi răspunse:

- Mai știi unde-l poate duce ambiția sa de părinte? Vom vedea în curând!

*

În ceea ce-l privește pe doctor, chiar așa se petrecură lucrurile cum le presimțise Alice: de cum aflase ce gânduri are fiica sa începu să bombăne și să spumege furios, certând-o ori de câte ori o întâlnea prin casă. Iar când ea pleca în oraș, el stătea și o aștepta prin preajma clanței de la poartă, sufocându-se, înecânduse de obidă, până deslușea pașii ei întorcându-se pe stradă. Atunci se grăbea să-i deschidă poarta iar apoi s-o

închidă repede în urma ei, revărsând potop de nemulțumiri asupra ei.

- Iar îmi umbli fără rost prin oraș?! Te pomenești că ai pierdut din nou timpul cu pârlitul ăla de neamț!... Ce găsești tu la el? Nu vezi că n-are nici măcar o casă ca oamenii? Darămite trăsură, bani! Ce vrei, s-ajungi servitoare în propria ta casă? Cum dau eu acum ochii cu prietenii mei și cu stimabilul avocat?!...

- Of, mai încetează, tată, cu lamentări dintr-astea. Vrei să te las baltă și să plec în lumea mea? Crezi că eu nu sunt stăpână pe ceea ce fac?

- Cum să fie bine ce faci tu?!... Crezi că e bine să faci doar ce-ți trece prin cap, să nesocotești sfaturile mele bune? De-aia te-am trimis la studii la Cambridge? Vrei să rămâi săracă toată viața?

- Ce-ți faci atâtea griji în privința mea? Oare nu ai destui bani și pentru mine când voi fi la casa mea? Oare nu mă ai decât pe mine?

- Să nu crezi că sunt un prost, s-arunc banii așa cum îți închipui tu! Dacă nu vrei să-mi respecți sfaturile să știi că nu primești niciun șfant din averea mea! Mai bine îi iau cu mine pe lumea cealaltă!...

Nu te puteai înțelege cu doctorul, își vedea întruna numai și numai de părerile lui. O ținea morțis, că cel mai bun pretendent la mâna fiicei sale este fiul avocatului Tătărescu.

Karl se convinsese de îndărătnicia doctorului atunci când, într-o seară, o condusese pe Alice acasă până la poartă. Ea se hotărâse să-l învite în casă, să discute deschis cu doctorul. Însă doctorul, de cum îl zări pe Karl la poartă se repezi și închise poarta înapoi, adresându-i cuvinte grele:

- Pleacă de aici! Te-am chemat eu la mine acasă? Să nu te mai prind pe-aici, că pun jandarmii pe urmele tale! Iar tu, nesocotit-o, ai face mai bine să te pui bine cu mătușile lui

Albert, în loc să-și pierzi vremea și să-ți strici reputația cu acest ”nimeni” ce se crede filozof!...

Lui Karl îi ajunseseră asemenea cuvinte. Simți că trebuie să părăsească locuința doctorului.

- Alice, iartă-mă, trebuie să plec, nu pot ignora starea de spirit a stimabilului doctor! Cu bine, Alice!...

- Așteaptă-mă, vin și eu! îi zise ea, ieșind în stradă, ca semn de solidaritate cu neîndreptățitul Karl.

Plimbarea nocturnă în liniștea străzilor luminate de bolta cerului înstelat le-a fost de bun augur, având darul să calmeze spiritele și să readucă pacea și seninătatea gândurilor celor doi tineri.

- Dar, de fapt, oare de ce mă contestă atât de dur doctorul? Că nu-s român get-beget, ori că n-am avere? zise Karl, încă tulburat de cele întâmplate.

- S-ar putea să fie și una și alta. Cred, însă, că motivul cel mai de seamă este lipsa averii... Parcă un om n-ar putea duce o viață frumoasă, demnă, chiar dacă n-are cine știe ce avere. Sau, poate, ”babacul” prea mult își cultivase în mintea sa ideea că averea avocatului Tătărescu mi se cuvine mie!...

De la o vreme Karl, cu chipu-i frumos, armonios, având păr negru și lucios, pășea meditativ alături de Alice, fără să scoată prea multe vorbe. Părea chiar înnegurat.

- Alice, îi zise el după o lungă tăcere, ai fi în stare să fugi cu mine în lumea largă, să zicem... în America, să trăim singuri, stăpâni pe destinele noastre, într-o lume nouă, lipsită de prejudecăți?...

De data aceasta întrebarea lui Karl, atât de clară, atât de directă, o făcu să cadă pe gânduri. În cele din urmă, îi răspunse:

- Te iubesc, Karl, cum nu poți spera mai mult! Aș fugi cu tine până la marginile pământului! Aș îndura orice alături de tine! Totuși, un gând mă neliniștește, gândul că o asemenea decizie de-a mea l-ar putea ucide sufletește pe tatăl meu. Îl

iubesc şi pe el foarte mult, în ciuda necazurilor pe care mi le face!... Şocul unui asemenea afront deschis din partea mea i-ar putea fi chiar fatal, el care a ţinut la mine o viaţă întreagă...

Karl, văzând atâtă bună credinţă la acest copil de treabă al doctorului, îşi stinse pe loc oprobiul faţă de doctor, şi-i răspunse ei, cu duioşie:

- Alice, admir echilibrul spiritului tău, dorinţa ta de perfecţiune. Ai mare dreptate să nu răsplăteşti cu nerecunoştinţă sentimentele unui tată, care ţine la tine mai mult ca la el însuşi. Admir că vrei să creezi doar armonie în jurul tău, atâta câtă se poate în lumea aceasta!...

- Karl, eşti admirabil, eşti generos! Te iubesc!

- Trebuie să admitem situaţia aşa cum este, să ne bucurăm de viaţa aceasta frumoasă. Dar vom continua să luptăm pentru cauza noastră. Poate, într-o zi, doctorul va fi şi el de partea noastră...

Karl, în ciuda întâmplărilor din acea seară, îndrăzni s-o conducă pe Alice până aproape de casa ei, în timp ce stelele de pe cer indicau deja miezul nopţii. El rămăsese în stradă, urmărind-o, când ea intră pe poarta deja deschisă, vegheată şi acum de doctorul neliniştit, apoi auzi poarta închizându-se de zor în urma ei.

*

A mai trebuit să îndure Karl un nou afront, de data acesta din partea lui Albert, pe care-l întâlni într-o cafenea. Albert, de cum îl zări, se ridică din grupul de cheflii şi se năpusti asupra lui Karl, cu aceste insolite vorbe:

- Ha, ha, să vedem cine învinge dintre noi doi! Ai să vezi cum s-o sătura Alice de sărăcia ta şi va ajunge să tânjească iarăşi după faima şi averea familiei mele!...

Karl turba de-a binelea de mânie, aşa că, renunţând să mai caute un loc în cafenea, ieşi îndignat pe uşă, strigându-i, înapoi, lui Albert:

- Te omor, nenorocitule! Atâta îţi trebuie, să încerci doar să te atingi de Alice!

Karl avu, totuşi, mulţumirea că Alice a fost scutită să asiste la acest neplăcut incident. Spera ca nici el să nu fie influenţat indefinit de această luptă care începu să escaladeze pe zi ce trecea.

*

Alice, care-l iubea pe Karl cu toată pasiunea spiritului ei, începu să intuiască tragismul situaţiei în care se aflau. La rândul lui, Karl o iubea cu o veneraţie demnă de toată frumuseţea ei. Pentru el, Alice era totul, era singura raţiune de a trăi.

Soarta avea însă resurse să complice şi mai mult prietenia celor doi tineri, în ziua când Karl arată lui Alice o scrisoare din Austria, scrisoare din partea unei mătuşi de-a lui care îşi aduse subit aminte de nepotul ei din Bucovina. El nu mai ştia nimic de ani de zile de soarta acestei mătuşi. Acum însă, mătuşa îi scria: ”Nu o duc prea bine cu sănătatea. Vino degrabă la mine, la Graz. Îmi trece prin minte să-şi las moştenire tot ce am. Te implor, Karl, eşti singura mea nădejde! Nu întârzia mult! Te aştept...”

Nu se ştie de ce, Alice simţi lacrimi în ochi când el sfârşi de citit scrisoarea. Ceva o neliniştea, ceva care se interpunea între ea şi Karl. Dacă ar fi putut să-şi exprime liber gândurile din acel moment, ea ar fi îndemnat pe Karl să rămână în acest oraş de munte aşa cum era, cu venituri mici, cele din meseria de profesor de liceu. Prin urmare, perspectiva plecării lui Karl la mătuşa sa din Austria nu-i prevestea nimic bun.

- De ce eşti atât de melancolică şi tăcută, îngerul meu, Alice? o întrebă el, intrigat de sclipirile de durere din ochii ei.

- Nu ştiu nici eu ce se întâmplă în sufletul meu! Mi-a pierit însă seninătatea cu care te aşteptam, zi de zi, aşa sărac cum pretindeai că eşti. Iar faptul că poţi deveni, dintr-odată, un om bogat, dar cu preţul plecării temporare de lângă mine, nu-mi aduce bucurie nicicum!...

- Scumpa mea Alice, nu-ţi face griji din orice! Ce lucru rău poate ieşi dintr-o moştenire neaşteptată?

Analizând obiectiv toate datele problemei, Karl nu întrezărea niciun impediment în a intra în posesia moştenirii mătuşii sale. Deabia în acest fel ar putea intra în rând cu oamenii cu stare din oraş, să nu mai fie desconsiderat, vorbit de rău, în lumea cea "bună" a urbei. Mai ales să nu mai fie ţinta ironiilor din partea Tătăreştilor, sau din partea doctorului. Se înţelege, nu pentru el dorea averea, ci ar fi vrut să închine totul fiinţei sale cele mai dragi, Alice.

Însă Alice vedea cu totul altfel perspectiva plecării lui Karl. Simţea o nelinişte anscenstrală, neexplicabilă, în sufletul ei. În cele din urmă, văzându-l pe el mereu melancolic, îi zise:

- Karl, la ce te gândesti acum? Ce se întâmplă cu tine?

El însă rămânea îngândurat, ofta des şi nu zicea nimic. Deodată, o privi drept în ochi, o mângăie pe păr, apoi îi zise, încurajând-o:

- Vei vedea, Alice, totul va ieşi bine! Voi moşteni averea mătuşii mele şi atunci tatăl tău nu va mai avea nimic de obiectat în privinţa alegerii tale în viaţă!...

*

Rămânând singură pe peronul gării din oraş, după ce Karl plecă cu trenul spre Austria, ca urmare a unei noi scrisori sosite

de la mătuşa sa din Graz, Alice se porni pe plâns ca un copil mic, cu durere şi deznădejde, cu toate asigurările lui Karl că nu va lipsi mult, că el voia doar să vadă care-i situaţia mătuşii sale, iar apoi să se întoarcă degrabă în ţară. Karl era decis să facă astfel, atunci când el o saluta, prin fereastra deschisă a vagonului de tren, asigurând-o de o nespusă dragoste, în timp ce trenul se urnise şi se îndepărta din gară.

După ce şi ultimul vagon al trenului dispăru la un viraj al drumului de fier, Alice rămăsese singură, cutremurată de nelinişti dintre cele mai rele. Pentru prima dată, se simţi singură şi neajutorată pe lume.

Dar nu avea de ales. Ştergându-şi lacrimile, se întoarse, cu teamă şi dezgust, la casa tatălui ei. Închisese cu ciudă poarta la care şi acum aştepta răbdător doctorul, ca în cele din urmă să se refugieze în camera ei, în care spera să-şi regăsească liniştea. Dar pentru asta vărsă lacrimi amare, lacrimi de deznădejde şi durere.

Doctorul, trezit în fiinţa lui amorţită de starea îngrozitoare a fiicei sale, parcă începu să-şi revină din intransigenţa malefică în care căzuse în ultima vreme. Începu, în fine, să fie conştient de drama dezlănţuită în inima fiicei sale. Acum, dintr-odată, îşi dădea seama de cele întâmplate, văzu unde duseseră ambiţiile sale prosteşti. Deabia acum începea să fie capabil să vadă că pe lumea această sunt lucruri cu mult mai importante decât averea sau stima concetăţenilor.

*

Reacţia de tristeţe, disperare chiar, a lui Alice, doar de la o simplă plecare a lui Karl în Austria, se datora, poate, capacităţii ei de anticipare a tragediilor viitoare care urmau să se abată asupra ei, doar câteva zile mai târziu...

Când primise vestea cea cruntă din îndepărtata Austrie, de la mătușa lui Karl, precum că nepotul ei suferise un accident de automobil, Alice era deja sfârșită de nelinişti şi lacrimi. Încât această veste îi confirmă tragedia unui destin aflat deja într-un iremediabil declin...

Accidentat foarte grav, Karl, după ce fusese internat câteva zile într-un spital din Viena, a închis ochii pentru totdeauna. După o săptămână, Alice primi cutremurătoarea veste, care consfinți tragedia trăită de ea cu multă anticipație și care pusese capăt tuturor năzuințelor ei din viață...

Balada Tătară

Trei cai, unul alb, unul negru şi unul roşu tăiau mai iute ca vântul întinderile câmpiei aurii. Cel alb era strunit de un tânăr falnic şi plăcut la înfățișare, cel negru era ținut în frâu de un flăcău mult mai tânăr, iar cel roşu era călărit de un oştean în vârstă, cu mustăți răsucite şi priviri încruntate.

Tânărul falnic era chiar fiul cel mare al Împăratului Tătarilor, cel mai viteaz şi mai vestit dintre fii împăratului şi moştenitorul de drept al împărăției. Ce foarte tânăr era fratele său mai mic. Iar vârstnicul oştean era povățuitorul şi păzitorul acestora.

Cei trei tătari purtau veşminte bogate, cu multe podoabe de aur şi nestemate pe ele, iar pe întunecatele lor căciuli fluturau semețe pene de vultur. Şi se cădea ca cei trei să aibă veşminte de preț, căci Împăratul Tătarilor îi trimise ca soli, departe, la Împăratul Țării de la Răsărit!

În urma celor trei soli gonea o ceată de călăreți, viguroşi şi devotați, ai căror menire era să vegheze drumul celor trei care era considerat a fi un drum presărat cu multe primejdii. Solii goneau pe câmpii pustii, pe cărări neştiute...

Spune-ne, tu, care înşiri cu atâta tâlc istorii străvechi din surele stepe, spune-ne de ce plecară feciorii Împăratului Tătarilor la un drum atât de greu şi plin de primejdii? Şi de ce n-au fost trimişi, ca soli, nişte oameni de rând?

Răspuns aş găsi la orice, de-aş fi în stare să înțeleg îndemnul inimii. Căci la urechile Împăratului Tătarilor ajunsese

un zvon, cum că Împăratul Țării de la Răsărit ar crește în palatul său o atât de gingașă și de minunată fiică, mai scumpă decât orice tablou de mătase fină, și strălucitoare ca o nestemată de diamant, și mai încântătoare ca Luceafărul de Dimineață…

De aceea Împăratul Tătarilor i-a chemat la el pe cei doi feciorii ai săi și le-a încredințat misiunea de a duce Împăratului Țării de la Răsărit multe urări, însemnate daruri și, ceea ce era mai important, să vadă de sunt adevărate vorbele care i-au ajuns la ureche despre minunata lui fiică.

Treceau, deci, tătarii, ca tainice năluci peste câmpuri pustii. Și nu ocoleau nici râurile mari, nici pădurile întunecate, nici crestele înalte și înzăpezite ale munților. Când un râu le ieșea în cale, îl treceau înot pe spinările cailor. Iar de întâlneau păduri întunecate și dese, treceau prin ele întocmai ca foșnetul vântului. Și încă, de le stăteau în cale munții cei înalți, treceau de ei cu elanul tinereții și al iubirii. Și cât de voioși zburau caii lor, adulmecând priveliști și câmpii necunoscute. Dar mai aprinse erau inimile lor arzând de flăcările dragostei.

Învingeau ușor și seceta și pustiul stepelor. Seara se odihneau la adăpostul pădurii, ascultând povești în preajma focurilor înalte, aprinse în întunecatele corturi. Și nu aveau alți sfetnici decât Soarele și Luna și stelele de pe cer, în imensitatea necuprinsului.

Străbăteau de zor câmpiile și munții, satele și râurile cele mari și nu se opreau cum nu se oprește vântul deasupra ierburilor din stepă. Dar într-o dimineață, pe când urcară coastele domoale ale unui munte și priviră dincolo de coama lui, inima lor se bucură nespus căci zăriră, într-o vale întinsă și largă, o strălucitoare cetate.

Ce mândră cetate! Oraș imperial, cu palate somptuoase, împodobite cu aur, strălucind de frumusețe și bogăție!

Și cei trei importanți soli tătari se năpustiră cu voioșie spre cetatea din vale, iar ceata de oșteni zorea în urma lor.

*

Mama îmi zice mereu ”Fii frumoasă, fii înțeleaptă, fii cu inima bună, căci ești fiică de împărat, mândria tatălui tău”. Eu o iubesc mult, căci mă priveste cu multă candoare și vrea să devin o fată fără cusur. Însă sunt curioasă din fire, și aș vrea pe toate să le știu. Ochii mei scrutează avid toate sertarele, toate încăperile din palatul tatălui meu.

Lumea din cetate mă îndrăgește, căci sunt frumoasă, copilăroasă, răsfățată - ca o fiică de împărat ce sunt. Înțelepții cetății îmi răsfoiesc cărți vechi, îmi spun povești și îmi explică cât de puternic este părintele meu. Tot ei mă învață cum să citesc și să scriu și cum să-mi exprim, în cuvinte alese, gândurile.

Însă nimeni din cetate nu mă poate învăța acele lucruri minunate pe care le-am descoperit doar cu pasiunea inimii mele. Am descoperit că, mai presus de frumusețile și bogățiile din palat este farmecul cerului albastru ce se zărește atât de limpede printre ramurile pinilor ce străjuiesc zidurile cetății. Și am văzut adesea că cei care intră în cetate din afara zidurilor - acolo unde este atât de cald și atâta libertate - se uită cu lăcomie și jind la veșmintele tatălui meu, la coroana și bogățiile sale.

Simt că mă cuprinde frigul în acest palat. Aș vrea să fie mai mult soare. Nu-mi place să mă încălzesc doar la focul din cămin.

Am descoperit o taină importantă și nostimă: când plec la plimbare, prin grădină, acolo știu un zid mai cald, aproape de acea fântână tâșnitoare, în care înoată peștii aurii. Acolo, în fiecare zi, îmi iese în cale un iepuraș alb, drăgălaș, cu blana

moale şi caldă. Cum mă zăreşte, aleargă vesel spre mine şi mă însoţeşte prin toată grădina. Am observat, însă, că bietul iepuraş e foarte fricos, îi e teamă de toată lumea, dar mai ales de tatăl meu. De cum îl zăreşte, dispare în fugă şi se ascunde...

Mama este supărată pe mine, că pierd prea mult timp prin grădină şi sunt atât de multe de făcut pentru educaţia mea!

Într-o zi am avut un vis chinuitor. Căci mi se păru că iepuraşul meu cel drag ieşise pe poarta cetăţii, iar eu n-aveam voie să trec dincolo de poarta cetăţii ca să-l caut. De atunci, detest aceste ziduri. Aş vrea nespus de mult să pot zbura dincolo de zid, până la munţii aceia din zare, să privesc lumea de dincolo de ei…

De la un timp îmi pare că nu sunt din acest loc, din palatul tatălui meu; simt că spiritul meu colindă, nostalgic, într-acolo, în clarul orizontului… Detest aceste ziduri! Dar, totuşi, nu am destul curaj să-i spun tatei, nici măcar mamei, aceste gânduri. Mi-e teamă să nu-i întristez cu dorinţele mele. Aşadar, trebuie să fiu mereu fiica perfectă, ascultătoare şi bine educată.

Câteodată văd porţile cele mari ale palatului deschizându-se şi văd oameni de vază intrând. În aceste rare clipe pot simţi şi eu aerul proaspăt inundând curţile palatului. Dar asta se întâmplă atât de rar: de obicei, slujbaşii cei mici intră şi ies pe porţile cele mici...

Ah! Dar ce-mi văd ochii?! E un vis, oare? Nişte cai superbi coboară colinele din afara cetăţii, iar acum se îndreaptă spre porţile cele mari! Iată, porţile cele mari se deschid şi suspusele persoane intră în cetate!... Însă ştiu, se duc la tatăl meu! Eu trebuie să stau aici, în camera mea! Mamă, vino! Sunt tristă! Vino şi ia-mă în camera ta!...

Trebuie să fiu, însă, cuminte. Ah! Ce aud? Vine cineva în camera mea?... Da, ştiu, va sosi curând un sfetnic să-mi zică: “Domniţă, te poţi plimba prin palat. Oaspeţii au plecat!“

Dar uşa camerei mele se deschide şi cineva îmi zice:

- Excelenţă, prea frumoasă prinţesă, Rază-Albastră! Ilustrul tău părinte te aşteaptă în Marele Salon, chiar acum!...

*

Mai spune-mi, tu, povestitorule, întâmplări de demult, întâmplări pline de farmec, în atingeri uşoare ale strunelor cobzei. Spune-ne ce-a mai fost, după ce fii Împăratului Tătar sosiră ca soli în palatul Împăratului Răsăritului!...

Văzând solii tătarilor intrând în Marele Salon, Împăratul Răsăritului îşi luă o ţinută semeaţă şi, cu o voce solemnă, rosti:

- Cine sunteţi voi?

- Eu sunt Fulgerul-Alb, fiul cel mare al Împăratului Tătarilor!

- Eu sunt Săgeată-Iute, mezinul aceluiaşi împărat!...

- Iar eu sunt Vulpea-Şireată, povăţuitorul şi păzitorul lor credincios!...

- Şi ce caută în palatul meu “Fulgerul“, “Săgeata“ şi “Vulpea“ tătarilor?...

- Urări de bine, mesaj de pace şi multe daruri îţi trimite tatăl meu! îi răspunse fiul cel mare al Împăratului Tătarilor, iar solii se închinară până la pământ.

Împăratului Răsăritului îi plăcură aceste vorbe, de aceea se grăbi să le zică:

- Unde e solia voastră?

- Iată, mesajul e aici, sigilat. Iar purtătorii de daruri multe aşteaptă în curte.

- Să citim întâi mesajul! Sfetnice, tălmăceşte acest mesaj!

- “Împărate al Răsăritului, primeşte solia mea, precum şi darurile mele pe care înşişi fiii mei ţi le aduc, şi mai primeşte urări de bine! Doresc să fie pace între împărăţia ta şi împărăţia mea. Dacă tu, Marele Împărat al Ţării de la Răsărit, vei socoti că solia mea îţi este pe plac, aş îndrăzni să-ţi cer, de poţi, să

oferi pe fiica ta cea prea frumoasă, Rază-Albastră, ca soție fiului meu cel mare, cel mai destoinic și moștenitor al tronului împărăției mele... Aceasta este solia pe care eu, puternicul Împărat al Tătarilor, îți trimit“.

Auzind cele cuprinse în solie Împăratul Răsăritului căzu pe gânduri. După ceva vreme răspunse:

- Socot mesajul Împăratului Tătarilor ca sincer și înțelept! Îmi trebuie, însă, trei zile să cuget, ca să-i dau un răspuns potrivit!

Până una-alta Împăratul dădu poruncă să-i fie înfățișată, degrabă, fiica lui cea dragă, Rază-Albastră.

Trecură doar câteva clipe și draperia de mătase ce acoperea ușa se deschise și, precum un vis, apăru fiica cea încântătoare a împăratului.

- Tată, am venit degrabă să-ți împlinesc porunca!

Împăratul se înduioșă văzându-și fiica cea frumoasă, și-i zise, cu aur în glas:

- Prea bine ai făcut că ai venit degrabă auzind porunca mea! Căci te-am chemat să te înfățișez solilor Împăratului Tătarilor. Tânărul cel mai înalt este fiul cel mare și destoinic al Împăratului Tătarilor, moștenitorul împărăției! Iar băiatul acesta tânăr este fratele său, mezinul. Și mai este o parte însemnată a soliei tătarilor, cerând ca tu să-i fii dată ca soție fiului cel mare al Împăratului Tătarilor. Eu însumi socot înțeleaptă acestă cerere, așa că te rog fii pregatită să împlinești porunca mea!

Dar zicând aceste vorbe ochii împăratului o învăluiau cu dragoste, grijă părintească și adorație pe fiica sa.

Solii tătari căzură în extaz privind-o pe frumoasa prințesă. Precum cerul senin după zilele de ploaie, precum lumina unui palat luminos în noaptea întunecată, sau precum un izvor limpede într-un pustiu, așa le apărea lor această strălucitoare ființă. Toate cuvintele graiului omenesc erau prea sărace pentru

a descrie trăsăturile ei nobile. Și sunetele oricărei harfe păreau prea surde pentru a reda glasul ei duios. Și nicio priveliște din grădină, niciun tablou rafinat de mătase, nu puteau descrie în culori și lumină farmecul ochilor ei! Și câte comori se ascundeau în inima acestei fiice de împărat. Dacă un muritor din lumea asta ar fi reușit să-i cucerească inima, ar fi fost mai fericit chiar dacă ar fi avut tot aurul lumii! Tristă, însă, pentru totdeauna, îi rămânea inima celui pe care privirea ei îl ocolea!...

Așa apărea în ochii solilor tătari această minunată fiică de împărat!...

*

Stai aici, alături de mine, și încearcă să înțelegi de poate fi adevărat! Că dulcea și delicata și strălucitoare fiică de împărat nu l-a îndrăgit pe dată pe Fulgerul-Alb, fiul cel mare al Împăratului Tătarilor! Căci privirile ei întâlniră sclipirile senine și pline de dragoste din ochii fiului mezin!... Atunci prințesa Rază-Albastră se refugie în iatacul ei, rostind astfel: “În zadar sunt toate bogățiile, toate meritele și toată dragostea ta. Nu-mi mai zice nimic de putere și triumf. Te rog nu mai încerca să faci nimic pentru fericirea mea, oferindu-mi splendori și palate fermecate. Dacă mie nu-mi plac, înseamnă că nu-mi plac și renunț cu hotărâre la toate bogațiile, la toate meritele și toată dragostea ta. Lasă-mă să fiu liberă, să traiesc doar cu visele mele dragi! Să fiu liberă, să mă uit întotdeauna doar în ochii cei negri, în care văd inima bună a fiului mezin al Împăratului Tătarilor, care mă privră cu infinită liniște! Sunt convinsă, îl iubesc foarte mult iar el mă adoră, și-i atât de mișcat, căci știe că această iubire este interzisă. Dar eu sunt decisă să înving orice, să fiu pentru veci credincioasă visului meu! Mamă, scumpa mea mamă! Vino la mine și încearcă să afli o cale inima să-mi salvezi; căci mi-e drag, nespus de drag, acest

foarte tânăr fiu de împărat al tătarilor! Dar mi-e frică de hotărârile tatălui meu, acele teribile hotărâri, de-a mă trimite departe, în țară străină, ca soție al fiului cel mare al Împăratului Tătarilor. Mai bine moartă, decât tristă în casă străină! Mamă, te rog, încearcă să-mi aperi inima cea pură!...“

Iar mama, cu inima ei milostivă, se strădui s-o ajute pe delicata ei fiică, deoarece trimise două scrisori, una către temutul Împărat al Răsăritului și una către fiul cel mare al Împăratului Tătarilor. Scrisoarea zicea astfel:

“Regret, inima tinerei și scumpe noastre fiice este cuprinsă de adâncă iubire pentru fiul mezin al Împăratului Tătarilor. Nu încercați s-o convingeți să renunțe la dragostea ei sinceră și eternă. Ea mai degrabă ar alege moartea, decât să trăiască fără dragoste!“

De bună seamă, nori grei și întunecați coborâră asupra fiului cel mare al tătarilor, iar inima îi era ca un tigru închis într-o cușcă. Așa că, privi mânios, foarte mânios, la fratele său cel tânăr, care îi era, până atunci, atât de drag! Și așa se întâmplă pe lume, că un om e lipsit chiar și de cele mai plăcute vise ale sale! Atunci o viață întunecată și disperată îl așteaptă, viață fără bucurii, fără speranță!

*

În Marele Salon al Palatului Imperial o mulțime de candele își leagănă flăcările aprinse. Cei de față păşesc cu grijă, vorbind în șoaptă. Căci Împăratul gândește profund, iar mintea lui pregătește furtuni!

Inima sa părintească și duioasă suferă, căci fiica lui cea mai dragă va fi trimisă departe de casa ei părintească, ca să locuiască într-o casă străină, la un popor străin. Dar el e împărat și nimeni din lumea asta nu trebuie să-i afle gândurile lui ascunse!

Așadar, Împăratul Răsăritului, își puse coroana pe cap și, în ținuta sa severă și încruntată dădu această poruncă:

- Să vină aici fiica mea, Rază-Albastră și solii tătari!

Cei chemați se prezentară de îndată și se închinară în fața împăratului. Împăratul privea iscoditor pe fiecare în parte, pe fiica sa, pe fiul cel mare al tătarilor, dar și pe fiul mezin al Împăratului Tătarilor. Apoi zise:

- Vino aici, sfetnice care scrii solii!

- Da, luminate Împărate, aici sunt!

- Atunci, ia un pergament și scrie solia! ”Puternicul Împărat al Răsăritului trimite acestă solie către Împăratul Tătarilor, numai urări de bine, viață lungă și fericire. Solia ta m-a convins că între împărățiile noastre nu trebuie să mai fie războaie. Suntem precum vulturul și leul, unul împărat al cerului, celălalt împărat al pământului și niciunul nu caută să-l doboare pe celălalt. Prin urmare, sunt bucuros să-ți primesc darurile tale cele multe și să-ți ofer pe preafrumoasa mea fiică, Rază-Albastră, ca soție pentru fiul tău cel mare. Îți trimis și multe daruri. Fiica mea va sosi în curând la palatul tău, însoțită de alaiul ei! Aceasta este voința puternicului Împărat al Țării Răsăritului!”

Cei de față tăcură înmărmuriți.

- Acum adu-mi pergamentul ca să-l sigilez! rosti împăratul.

Dar, în liniștea care stăpânea Salonul, o voce se auzi:

- O clipă, doar! Prea înălțate Împărate!

- Cine strigă așa? zise împăratul. Cine îmi nesocotește mie porunca?...

- Sunt eu, Fulgerul-Alb, fiul cel mare al Împăratului Tătarilor! Te implor, înălțimea ta, privește mai bine chipul fiicei tale, precum și chipul fratelui meu mezin! Observă disperarea de pe chipurile lor, de teama hotărârii tale, de a semna acest pergament!...

Fața Împăratului Răsăritului se întunecă de mânie auzind această neașteptată replică din partea fiului cel mare al tătarilor.

- Înseamnă că, aici, în împărăția mea, copiii dau porunci? rosti temutul împărat.

Și ochii împăratului priveau întunecați la chipul fiicei sale și la cel al fiului mezin al tătarilor. Apoi, încetul cu încetul, privirea sa se înseninâ, deveni chiar foarte duioasă. Atunci Împăratul Răsăritului se ridică de pe tronul său, luă pergamentul cel temut și-l puse deasupra flăcărilor focului din cămin. Și, privind cu căldură spre Fulgerul-Alb, zise celor de față:

- Văzut-am că Împăratul Tărarilor are un fiu nespus de drept și viteaz! Fapta ta, Fulgerul-Alb, este cea mai eroică faptă din câte văzut-am eu!

După aceea împăratul privi, iarăși, spre fiica sa și spre fiul mezin al tătarilor și zise astfel:

- Tu, Săgeată-Iute, fiul mezin al Împăratului Tătarilor, întoarce-te la tatăl tău și devii destoinic și viteaz, ca fratele tău mai mare! Și când voi auzi că ai devenit un brav comandant în oștirea tatălui tău atunci îți voi da de soție pe fiica mea cea dragă!

Astfel rosti Împăratul Răsăritului!

*

Nu e iubire, ci foc nestins, ce mistuie inima fiului cel mare al Împăratului Tătarilor, care cutreieră întinsele pustiuri mai repede ca vântul și ca gândul, călărind pe calul lui cel alb, abia atingând pământul! Însă de la țărmurile stâncoase ale mării Sudului până la întunecatele păduri din Nord, era prea puțin timp, prea puțin loc, pentru tristele sale plimbări. Nici gerurile iernilor nu erau îndeajuns de reci, nici furtunile verii nu erau

îndeajuns de răcoroase, nici fluviile cele mari n-aveau destulă apă să-i stingă inima în flăcări!

Și crunt se întoarse la oștire unde, adunând mulțimi mari de tătari, porni ca vântul spre hotarele împărăției. Și unde erau primejdii mai mari acolo soarta îl purta cu bucurie și unde erau luptele mai încinse acolo se avânta de îndată. Se lupta ca un leu printre săbiile, caii și lăncile dușmanilor până își găsi un eroic sfârșit!

La răscrucea de drumuri din pustiuri, pe culmea unui deal, poporul tătar înălță un gurgan de pământ peste mormântul viteazului lor erou. Iar pe creasta acelui gurgan au sădit vreo zece, ba douăsprezece pini. Iar peste gurgan și peste pini rotesc neliniștiți vulturii cei semeți ai stepei care, plutind în cercuri largi și încete, prevestesc sfârșituri de vară, ori focuri roșii ce mistuie satele de la orizont...

*

Dar fiul cel tânăr al Împăratului Tătarilor, înconjurat de prietenii săi devotați, se întoarse zburând spre casa tatălui său, acolo, în ținuturile cele dragi ale împărăției sale, cu câmpii înverzite, grădini pline de rod și copii zburdând veseli în joaca lor din jurul casei. Iar mama îi ieși bucuroasă în întâmpinare, fericită de a-și revedea acasă fiul ei cel drag.

Nu după mulți ani, acest plăpând și foarte tânăr băiat al Împăratului Tătarilor deveni un foarte brav conducător de oști în țara tătarilor. Și a zidit multe orașe pe care le cârmuia cu multă înțelepciune.

Atunci Împăratul Tătarilor trimise iarăși solie către Împăratul Răsăritului pentru a-i cere de noră, pe prea-frumoasa lui fiică, Rază-Albastră.

*

Rămâneți cu bine, părinții mei dragi! Rămâi cu bine, palat părintesc, casa mea dragă! Căci fiicele împăraților nu au norocul să trăiască în casa copilăriei lor! Pleca-voi acolo, în depărtare, la capătul lumii! Acolo-mi va fi casa, copiii și speranțele!

Cât de trist a fost pentru fiica împăratului să-și părăsească, pentru totdeauna părinții! Dar mai bucuroasă pleca cu gândul că acolo, la capătul drumului celui lung, o va întâmpina fiul Împăratului Tătarilor, alesul inimii ei, pe care l-a așteptat atât de mult!

Dragostea și viața lor au fost minunate, luminoase! La fel ca și soarta întregului popor tătar!

Iar acest tânăr și brav fiu de tătari deveni, după mulți ani, împărat peste întregul popor al său renumit pentru dreptatea și înțelepciunea sa!

Mare mincinos sunt eu,
Înșirând astă poveste,
Dar mai mincinos e împăratul,
Furând sărmanelor zestrea!

POVESTEA SĂRMANULUI TRAGODAS

Omul sărac, amărât, fără adapost și lipsit de apărare nu-i o invenție de azi, de ieri. Săracii au fost întotdeauna pe lumea asta și vor mai exista cât timp va îngădui Cel de Sus să existe Pământul acesta.

Se spune că a existat odată, demult, în timpurile antice, undeva pe țărmurile Asiei Mici, un oraș bogat care se numea Atalya. În acest oraș măreț domnea un rege luminat, pe nume Agatos, care era vestit pentru marea lui patimă de a construi temple și palate grandioase cum nu s-au mai văzut în lume.

Acest oraș, însă, a suferit un mare necaz, ajungând să trăiască zile grele datorită invaziei perșilor care au cotropit și au pârjolit tot ce au întâlnit în cale. Au dărâmat templele și palatele, au dat foc la sate punând locuitorii pe fugă. Iar aceștia s-au refugiau, care cum au putut, pe alte meleaguri, pentru a-și salva viața și agoniseala pe care au reușit să o mai ia cu ei. Mândra cetate a regelui Atalyei a fost asediată vreme îndelungată de perși, bravii eroi din interior apărându-se din răsputeri. Însă zilele le erau numărate, perșii aveau o oștire numeroasă cu care se pregăteau să cucerească cetatea.

*

În acele vremuri își ducea zilele, abia târându-și picioarele prin colbul nesfârșitelor drumeaguri de prin sărăcăcioasele sate de câmpie, un om amărât, un biet cerșetor care, în lungile și

chinuitoarele sale peregrinări, lălăia cât îl ținea gura ori îngâna începețișor un cântec monoton și jalnic, ticluit și răsticluit de el după cum îl dezmierdau necazurile.

Chinuita făptură care avea pe vremuri înfățișare ceva mai omenească și un nume, Tragodas, ajunsese acum o nenorocită epavă ce nu mai era demnă decât de numele de cerșetor. Arăta ca o ființă netrebnică, cu ochii bulbucați și roșii în cap, rătăciți în adâncul orbitelor pierdute sub câlții părului de pe creștet, urâțită și de alți câlți crescuți anapoda prin barbă și pe obraji. Avea o gură știrbă, care adăpostea o limbă vicleană ce-i adusese cândva multe foloase, dar și multe ponoase. În partea de sus a gurii îi atârnau doi dinți, ultimii care, deși șubrezițți, mai puteau devora încă și o piele de animal!

Nu se poate spune că acest nenorocit era din cale-afară de vitregit de soartă, căci avea și ochi, și urechi, și picioare, și un stomac, chiar prea sănătos. Meteahna cea mare a lui era însă lenea, o lene care i-a pătruns la un moment dat în toată ființa și l-a făcut incapabil să mai realizeze ceva pe lumea asta. A fugit în lume de mic copil, a trândăvit, a hoinărit până a ajuns să capete înfățișarea de care nu s-a mai putut despărți niciodată. Iar mutra sa de acum părea că i se potrivește foarte bine. Umbla prin lume cu chip oropsit, cerșea, se certa cu câinii, șterpelea de ici, de colo ba o pară, ba o smochină, ba o bucățică de turtă. Când îi era mai foame sau mai greu se văita lălăind cântece triste, în care își ironiza soarta de cerșetor și implora îndurare și milostivenie de la cei avuți.

Deseori îi era lene și să cerșească, căci cerșitul era adevărata sa muncă. Când și când, ca să nu se prăpădească de tot, îl împingea nevoia să-și ticluiască o figură nouă, de ți se rupea inima văzând-o, îngâna prostește o mulțime de versuri deșuchiate umblând după daiboj și târându-și pașii a lene, a evidentă lehamite. Din acest motiv, cel mai probabil, nu reușea niciodată să se căpătuiască din munca lui de cerșit, să

agonisească ceva parale din care să trăiască în zilele următoare, ori să strângă ceva pentru bătrânețe.

Când se plictisea se oprea un timp într-un loc, își potrivea temeinic traista pe spinare și pleca la întâmplare, spre alte meleaguri, prin alte sate, pe la alți săraci și alți câini. Uneori ar fi putut fi confundat cu un pelerin. Nu. Tragodas nu era un pelerin, căci oriunde ajungea, avea o veșnică indolență, trândăvea și numai doar la ananghie cerșea. Dacă ceva nu-i convenea, se tânguia în versuri pe care singur le inventa, deplângându-și soarta și cerând îndurare.

Uneori îl pândea cu adevărat pornirea ispititoare să adopte felul de trai întocmai cu cel al vreunei dobitoace. Avea însă experiența să-și înfrâneze din răsputeri aceste porniri, scuturând din cap ca un cal nărăvaș. La drumuri lungi, când foamea îi ascuțea simțurile și-și simțea sufletul prăpădindu-se, se amăgea cântând prin pustiuri, făcându-și curaj și lălăind de unul singur conștient că nu-l aude nimeni. Asta o făcea însă când era departe de orice sat. Căci de cum nimerea în preajma caselor de oameni, inima i se chircea în piept, spinarea i se gârbovea, își trăgea traista de pe spate în față pe piept, își potrivea un umblet umil, părând hărțuit de oameni și de câini și îndrugându-și imediat tânguirile de sărăcie și foame, de necaz și umilință. Însă, numai gândul că ar putea ajunge ca unul dintre acei amărâți ai satelor, chinuit și fără vlagă, îl făcea să se cutremure și-l îndemna să fugă cu teamă cât mai departe de acolo și cât încă mai era timp.

Hoinărind prin amărâtele sate înșirate de-a lungul colbuitelor drumuri ce duceau spre Atalya, își dădea seama că se apropia de măreața cetate a regelui Agatos. Treburile cerșitului îi mergeau prost de o vreme, iar acum, când satele fuseseră jefuite și pârjolite de perși, cu greu mai găsea un codru de pâine, și asta dacă ar fi colindat zile întregi. Iar cei care odinioară obișnuiau să-i dea o ulcică cu apă sau o coajă de

pâine erau acum de negăsit, pesemne părăsiseră căsuțele lor sărăcăcioase ca să-și scape sufletele prin cine știe ce alte locuri.

Tragodas prefera să-și ducă zilele în lumea mai umilă și mai înțelegătoare a satelor de câmpie decât în cetatea fastuasă a regelui Agatos, unde mai fusese el de câteva ori, dar unde treburile cerșitului îi mergeau nespus de prost căci, de cum apărea în cetate, ba era luat la bătaie de alții din breasla lui, ba era amenințat să fie prins de paznici cerșind în fața ușilor templelor. Nu se temea însă deloc că va fi prins și aruncat în temniță, acolo unde ar fi avut adăpost și hrană asigurată. Însă, odată închis în hrubele temniței, s-ar fi dus pe copcă cea mai mare plăcere a vieții lui, aceea de a umbla haihui dintr-un loc în altul. Trebuia, deci, ca ajungând în cetate, să fie cu mare băgare de seamă!

Tragodas aflase câte ceva despre asediul cetății Atalya de către oștirea persană. Totuși, zărind de departe zidurile înalte și cenușii ale cetății și văzând puzderia de corturi strălucitoare ale păgânilor întinse pe câmpia din fața cetății, inima i se făcu cât un purice. Fu apucat de un tremur cumplit al picioarelor, iar pielea de pe spinare începu să i se zgâlțâie de frica pe care o simțea că pătrunde în el.

S-a aruncat numaidecât la pământ, privind cu teamă în jur și târându-se până în vecinătatea unei tufe de măceș din apropiere. Simți însă că-l sfâșie foamea, iar ca s-o astâmpere, avea obișnuința să-și ducă mâna la traistră, să-și scoată de acolo din merindele agonisite. De data asta însă, traista lui nu se înduplecă să-i ofere nici măcar o fărâmă de pâine.

Se hotărî să se ridice și să încerce ceva. Trebuia să pătrundă în cetate cu orice preț. Dar cum să procedeze? Gândind toate acestea constată însă că numai cu tânguiala de data asta nu ajunge nicăieri. Trebuia să îndrăznească ceva, deși nu știa ce anume.

Până la asfințitul soarelui nu îndrăzni să se dezlipească de măceșul din fața sa. Gândea că, dacă i-ar fi apărut vreun călăreț prin preajmă, ar fi înghețat de spaimă.

Iată că s-a lăsat întunericul, iar Tragodas își mai veni în fire. Încercând să se ridice, reuși în cele din urmă să iasă din amorțeală, își puse traista goală în dreptul pieptului drept pavăză și cuteză să se apropie, încetul cu încetul, de corturile din fața sa. Întunericul cuprinse, puțin câte puțin, câmpia, colinele și vâlcelele din jur. Se aprinseră și câteva focuri în tabăra perșilor, roșii, înalte, pălăitoare.

Tragodas, care se temea și de umbra sa, era speriat de toate aceste lumini, dar se temea și de boscheții întunecați de pe coline. Oricum, n-ar fi îndrăznit să se arate în câmp deschis, nici dacă ar fi fost tras de căpăstru.

Odată cu răsăritul lunii, mari și arămii, întunericul din jur se mai risipi, iar Tragodas, recăpătându-și speranța, simți că este în stare să se îndrepte exact într-acolo unde mergea și luna. Și cum luna se îndrepta spre zidurile crenelate ale cetății, se hotărî și el să încerce să meargă într-acolo.

Cu pași șovăielnici ajunsese în preajma corturilor din tabăra păgână, ascunzându-se de mai multe ori printre scaieți și boscheți de măceși. Ce va face însă mai departe? Foarte aproape se vedeau corturile mari și întunecate. Mai încolo, spre dreapta, exista, i se păru, o viroagă adâncă, o râpă cu malurile lutoase, săpate demult, de pe vremea inundațiilor. Se gândi să încerce mai întâi să ajungă acolo, că la adăpostul malurilor, pe care și le amintea ca fiind înalte, ar fi fost mai în siguranță. Se îndreptă, așadar, să ajungă cu ultimile eforturi spre viroagă, pitulându-se după fiecare tufă din cale. Când ajunse aproape de buza prăpastiei s-a ascuns în hățișul lăstărișului de deasupra virogii înguste. Dar nici nu făcu zece pași prin lăstăriș, că se prăbuși pe neașteptate în prăpastie. Aterizâ într-un loc mâlos, plin de iarbă înaltă și mirositoare. Își bâjbâi rănile: se zgâriase

rău de tot pe față și pe mâini, iar un picior aproape că și-l scrântise. Traista i se opri peste cap. Se dezmetici cu greu din căzătură și începu să se târască, ajutându-se de mâini și de picioare, prin albia sălbatică a râpii. Sus de tot, printre ramurile încâlcite ale boscheților, se vedeau malurile galbene, luminate pesemne de luna pe care el n-o mai vedea din viroagă. Oare cum să se cațere înapoi, până sus, printre pietre, mărăcini și crengi de salcâm?

Simțea că nu mai e în stare să facă niciun efort, malul din fața lui era descurajant de înalt și de abrupt. Trebuia să încerce, nu avea altă soluție, să-și continue drumul, târându-se pe albia râpei. Măcar traseul ales îi oferea avantajul că riscul de-a fi văzut de perși era mult mai mic. Porni mai departe, împingând din mâini și din picioare.

Dar iată că mâinile sale, bâjbâind prin lut, reușiră să atingă o bucată de postav moale. Tragodas rămase încremenit: la numai un pas de el, înspre malul rece al râpei, zări atârnând un cadavru. Părea a fi un oștean al Atalyei. Privi înspăimântat ciudățenia aceea din fața ochilor lui, care părea inert și fără grai. Se apropie de fața lui, i-o atinse cu grijă și constată că nu respiră și era rece ca gheața. Ar fi vrut să încerce să se strecoare pe lângă mort, dar nu avea loc.

- He, hei, frățioare! Dintr-ăsta îmi ești? Dă-mi încoace hăinuțele tale, că tot nu-ți mai folosesc la nimic!

Îl zgâlțâi și îl întoarse pe toate părțile până reuși să-l dezbrace de mantaua sa plină de fireturi. Și-o puse pe el, peste cămașa și traista-i sărăcăcioasă și porni mai departe prin viroagă, bucuros ca după o victorie binemeritată.

Se târî prin râpă până ajunse într-un loc unde malurile se îndulciră și viroaga păru că se sfârșește. Simți apa rece mușcându-i picioarele goale care-l dureau de atâtea lovituri și înțepături. Încercă să se dumirească pe unde se află și tresări văzând deasupra capului zidurile impunătoare ale cetății. Oare

perșii erau departe? Nici n-apucă să se bucure de izbânda sa și să-și pună întrebarea că și auzi niște pași prin preajmă, pesemne ai unei străji. S-a trântit numaidecât cu fața la pământ, rămânând nemișcat. Straja trecu chiar pe lângă el, mormăind ceva într-o limbă păgână. Nu-l observase, Tragodas fiind pitulat într-o tufă.

Mai stătu astfel ceva vreme, neîndrăznind să se ridice de la pământ. Dar simțind liniște peste tot, cuteză să-și ridice capul și să scruteze împrejurimile la lumina lunii. Era singur. Se ridică în coate și se târî până lângă un trunchi scorburos de salcie. Căută din nou să se dumirească unde se află.

Bucuria i-a fost imensă, căci locul în care ajunsese i se păru cunoscut! Chiar pe lângă el trecea o cărare pe care o știa. Iar zidurile cetății din acea parte îi erau cunoscute.

Reușise cu adevărat! Dintr-un salt a ajuns pe malul celălalt al șanțului, acolo unde știa că există o intrare tainică, printr-o adâncitură precum o vizuină, care ducea într-o galerie întortochiată pe sub pământ și ajungea dincolo de zidul cetății. Ca orice cerșetor care se respectă, mai folosise și în vremurile bune acest drum ca să ajungă în cetate, căci pe poartă nu era întotdeauna comod să pătrundă, fiind înhățat repede de paznici și alungat, așa cum se întâmpla cu orice cerșetor care încerca să se pripășească pe acolo.

Pătrunzând în vizuina adăpostită sub mal, Tragodas regăsi imediat gura galeriei care pornea de acolo și începu să se târâie prin hruba subterană în plină beznă. Trudi mult prin lutul umed, mai-mai să se înăbușe. Dar își știa bine drumul și își folosea toate simțurile până când se trezi că izbuti să ajungă. Se pomeni la capătul celălalt al galeriei, într-un șanț, din adâncimea căruia zări pe cer din nou strălucitorul disc rumenit al lunii.

Răsuflă fericit. Încotro ar trebui să se îndrepte acum, în miez de noapte? Cine va catadicsi să se trezească din somn

pentru el, ca să-i dea ceva de-ale gurii? Hotărât lucru, cel mai înțelept era să aștepte zorii zilei pentru a-și începe treaba pentru care făcuse atâta drum!

S-a întors înapoi, în galeria cea întunecoasă, acolo unde mai știa el și alte cotloane mai largi ca să poată să doarmă. Și-a pus căpătâi mantaua împăturită, dobândită în viroagă iar oboseala și pericolele prin care trecuse l-au făcut să aţipească repede.

*

Când s-a trezit și-a ascuns mantaua în galerie și s-a pregătit să-și facă apariția pe străzile orașului.

Era deja în plină zi. Tragodas își propusese să înceapă treaba dintr-o parte a orașului în care știa că se afla un șir de căsuțe sărăcăcioase. Dar nu nimerise tocmai bine căci, după ce colindă vreo două străduțe, fusese luat la ochi de paznici de care scăpă doar cu fuga.

Se opri în partea cealaltă a orașului. Un negustor trecu pe lângă el și văzându-i chipul întunecat, clătină din cap și zise înciudat:

- Uf! Iată un cerșetor. De unde a mai răsărit și ăsta, căci n-am mai văzut de nu știu când unul pe aici?

Ceea ce-i atrăsese atenția negustorului fusese, în primul rând, chipul ars de soare al lui Tragodas, barba sa năclăită și, mai ales, ochii sticloși din adâncul orbitelor.

Tragodas, prinzând lacom fărâma de clipă care i se păru favorabilă, sări în urma negustorului, strigându-i:

- Cucoane, fie-ți milă de mine! Fii bun și dă-mi o coajă de pâine! Cucoane, îți voi povesti, în schimb, tot ce se întâmplă dincolo de zidurile împresurate ale cetății!

Ultimele cuvinte ale lui Tragodas erau rodul unei idei care atunci l-a străfulgerat. Efectul a fost nemaipomenit. Negustorul se opri brusc întorcând capul în urmă și strigându-i ritos:

- Tu, nemernicule? Vrei să zici că vii din afara zidurilor? Ha, ha, ha! Îmi spui și cum ai intrat?...

Tragodas se pregătea să se ferească de mâna ridicată a negustorului, care mai credea, încă, că își bate joc de el și ar vrea să-l scuture de guler.

- Nu te mânia, cucoane, te rog! Ai milă de un suflet nevoiaș...

Dar negustorul chiar încercă să îi intre cerșetorului în joc, nu se știe din ce temeri ale sale, și-i zise:

- Fie! Îți voi plăti o pâine întreagă dacă îmi spui adevărul cu ce se întâmplă în afara cetății!

Și ca și cum i s-ar fi părut caraghioasă imprudența promisiunii făcute, mâinile lui i se contractau spasmodic, gata să-l înșface pe cerșetor de piept dacă nu i-ar fi fost silă de veșmintele murdare de pe el.

Cerșetorul începu deja să-i povestească tot ce știa și să răspundă la un puhoi de întrebări ce i s-au pus de cei adunați în jurul lui, căci s-a strâns lume ca la urs.

Tragodas știa să se lase ascultat, căci povestea cu tânguirile sale, blestemând necazurile și descriind pârjolul și nenorocirile pe care le întâlnise prin sate și pe unde cutreierase. A povestit cu lux de amănunte peripețiile prin care a trecut ca să ajungă în cetate.

Cei prezenți îl ascultau cu multă atenție și cu mult interes. Tragodas nimerise minunat cu nemaipomenita lui idee de a povesti ceea ce văzuse în calea sa de mai bine de câteva luni încoace, nenorocirile din afara zidurilor cetății.

*

Nu se ştie prin ce întâmplare, ştirea despre cerşetorul care adusese veşti din afara cetăţii a ajuns repede până la urechile reginei Ariadna. Şi cum sunt femeile mai curioase din fire, regina porunci degrabă să-i fie adus cerşetorul chiar în pavilionul ei, ca să afle personal de la el noutăţile pe care auzise că le înşirase.

Regina l-a primit pe cerşetor chiar în iatacul ei, dar nu înainte de a fi pus nişte slugi să-l îmbăieze şi să-i schimbe hainele. Acesta nu se pierdu cu firea în faţa suveranei şi începu să-i descrie cu lux de amănunte tot ceea ce văzuse prin satele pustiite de perşi. Şi povestind, vărsa lacrimi de crocodil pentru a spori jalea şi tristeţea poveştii sale. Povesti cu de-amănuntul, felul în care reuşise să treacă pe sub zidul cetăţii asediate.

Regina chemă la ea un slujitor poruncindu-i, în şoaptă, să cerceteze dacă era adevărat că există o galerie prin care se poate ieşi din cetate. Şi, în timp ce slujitorul se dusese să verifice, regina îl descusea înainte pe Tragodas, punându-i fel de fel de întrebări.

Dacă se dovedea că Tragodas nu mintea, şi era un om de ispravă, regina intenţiona să-i încredinţeze o misiune deosebit de importantă. Iată că s-a întors şi slujitorul trimis să cerceteze existenţa galeriei pe sub zidul cetăţii. Între timp, Tragodas fusese invitat la masă şi înfuleca lacom din bunătăţile care i se puseseră cu generozitate în faţă. Slujitorul anunţă că galeria aceea există cu adevărat, doar că e atât de îngustă şi de întunecoasă, că nimeni n-ar cuteza să se strecoare prin ea.

Regina consideră totuşi că bietul Tragodas nu mintise, după ce constată repede cât era de slab şi de subţirel cerşetorul din faţa ei. Aşa că, se hotărî să pună temei pe tot ce spusese el. După ce se frământă un pic cuprinsă de gânduri, regina Ariadna se decise şi-i zise lui Tragodas:

- Văd că, deşi eşti sărac, eşti un om cinstit şi de încredere. Aş avea mare nevoie de ajutorul tău, să-mi împlineşti o

misiune în afara zidurilor cetăţii. Dacă te învoieşti şi dacă vei reuşi, vei deveni om bogat şi o să-ţi duci în cinste şi desfătare tot restul vieţii tale.

Tragodas rămase uimit de cuvintele reginei. Fără să îndrăznească să se gândească la ce fel de propunere ar fi putut să-i adreseze regina, îi răspunse:

- Luminată şi preaslăvită regină! Poţi să-mi ceri orice, chiar de-ar fi să-mi risc viaţa care şi aşa nu valorează cine ştie ce!

Regina se lumină la faţă auzind acest răspuns înflăcărat şi-i zise:

- Văd că ai un suflet mare, deşi eşti numai un cerşetor! Porunca reginei tale este să ieşi din cetate pe aceeaşi cale pe care ai venit şi să pleci într-o călătorie lungă, spre miază-noapte, până ajungi în cetatea de scaun a tatălui meu, regele Lycaoniei şi să-i spui din partea mea aşa: "Cetatea Atalyei este împresurată de perşi, atât pe uscat cât şi pe mare şi nu mai poate rezista mult. Trimite degrabă oşti şi ajutoare!". Ăsta ar fi mesajul meu, ai înţeles? Şi n-aş vrea să te temi pentru această expediţie!

- Aşa voi face, prealuminată regină! Voi merge cât mai grabnic în ţara Lycaoniei să-ţi îndeplinesc porunca! răspunse Tragodas, jurându-se şi bătându-se cu pumnii în piept să o asigure că va proceda întocmai cum i s-a poruncit.

Mulţumită de devotamentul său regina crezu că omul din faţa ei are un suflet de aur. Porunci unor slugi să i se pregătească toate cele necesare pentru drum. Mai ceru să i se aducă şi ei cele necesare pentru a scrie un pergament. După ce sfârşi şi această treabă, îl sigilă şi porunci ca pergamentul să fie cusut în dosul cămăşii lui Tragodas.

- Te rog să duci şi această solie scrisă pe pergament regelui Lycaoniei şi să nu-l dai nimănui altcuiva decât regelui în persoană. Iar de-ţi va sta cineva în cale căutând să te

oprească să ajungi la rege, arată-i doar sigiliul şi te va lăsa să treci numaidecât.

- Fii fără teamă, prealuminată regină! Să mă înghită focul Gheenei de-aş îndrăzni să schimb măcar un cuvânt din porunca măriei tale! spuse Tragodas, adânc pătruns de încrederea şi onoarea care i se acordau.

Traista lui Tragodas fu umplută cu merinde, ca pentru un drum lung. Regina îi dărui şi un pumn de galbeni, ca să-i ajungă de drum. Iar Tragodas nu mai încăpea de bucuria din suflet văzându-şi traista plină cu merinde şi galbeni strălucitori. Se crezu un om norocos şi se felicită în gând pentru ideea dar şi curajul lui de a pătrunde cu atâtea riscuri în cetatea regelui Atalyei.

- Ei, acum grăbeşte-te să pleci la drum! îl îndemnă regina. Fii om de ispravă, cu băgare de seamă, nu zăbovi nicăieri fără rost şi nu trăda secretul nostru la nimeni, orice s-ar întâmpla, căci cetatea noastră este în mare cumpănă!

- Am şi pornit! răspunse Tragodas. Nici nu va trece o săptămână şi cred că voi fi în faţa regelui Lycaoniei!

Prea fericit de importanţa misiunii sale, Tragodas îşi potrivi traista grea în spate şi plecă vioi să-şi îndeplinească solia. Câţiva oşteni l-au însoţit până la zidul cetăţii, unde acesta dispăru în galeria întunecată ce ducea în afara oraşului.

- Nemaipomenită şansă am avut găsindu-l pe acest umil, dar inimos, cerşetor! îşi zise regina, răsuflând uşurată în urma plecării lui.

Se sădea astfel în inimile tuturor o nouă şi neşteptată nădejde.

*

Noapte de noapte, semeaţa cupolă a cerului înţesată de diamante îşi rotea ispititor podoabele sub privirile cohortelor de

amărâţi de pe pământ, care sperau în taină ca cerul să-şi dezvăluie odată şi odată visteria de minuni. Dar cei zămisliţi din lut degeaba încercau să întindă braţele spre cer, căci picioarele le rămâneau tot în colb şi rămâneau blestemaţi în continuare să răscolească pământul ca să-şi poată astâmpăra foamea cea izvodită din lut.

Avan se mai înşelară cei ce-şi făuriseră nădejdea că un amărât precum Tragodas ar fi putut fi de mare ajutor şi ar fi în stare să săvârşească o faptă măreaţă, desprinzându-se măcar pentru o clipă din colbul de sub picioarele lui şi din cugetele neroade care îl frământau!

El, Tragodas, ajuns în afara zidurilor cetăţii, chiar în aceeaşi noapte şi pe aceeaşi cale, pângări repede misiunea nobilă ce i-a fost încredinţată: avântul îndeplinirii misiunii date de regină îl ţinu atât cât să treacă de taberele duşmane din jurul cetăţii, şi-l mai ţinu puţin până ce trecu de primul şir de sate întâlnite în cale. Apoi, pe măsură ce merindele din traistă i se împuţinau, se topea şi devotamentul său faţă de cauza asediaţilor din oraşul Atalya.

Când se îndepărtă şi mai mult de zidurile asediate picioarele sale se înmuiară de tot, începu să păşească din ce în ce mai alene, nesocotind deloc promisiunile pe care le făcuse reginei. În schimb, trezindu-se pe drumurile prăfuite de ţară, simţi redeşteptându-se în el acele porniri pătimaşe ale cerşetorului, care-l readuseră repede în aceeaşi stare firească a sa de om neînsemnat şi meschin.

Marcase totuşi un progres în viaţa sa de când vizitase cetatea asediată: cei câţiva galbeni pe care-i simţea grei într-un colţ al traistei sale şi, mai ales, pergamentul de care dispunea acum, cusut în dosul cămăşii, îi sporeau încrederea că va reuşi multe zile şi nopţi de aici înainte să se descurce, dacă nu ca o persoană de vază, măcar ca una de încredere a suveranilor săi. Pergamentul acela îl făcea să se simtă puternic, inviolabil,

protejat în fața oricăror rele voințe umane. Iar lumea trebuia să ia seamă că el, Tragodas, nu e un terchea-berchea, un cerșetor oarecare, ci un cerșetor sadea, cu patalamale regale asupra sa, căruia regii și suveranii i se adresează cu încredere, de el depind multe treburi importante pe lumea asta!

Tragodas cutreiera în continuare satele, toate care îi ieșeau în cale. Și, pe unde trecea, căuta binevoitori care catadicseau să-i asculte povestea sa jalnică, lungă și întortochiată, pe care o născocise despre foamete și molime văzute în cetate, despre faptul că perșii vor cuceri redutele în curând, de nu va veni degrabă regele Lycaoniei să ajute, că el personal merge la regele din țara vecină să ducă această solie.

- Vai, cetății cele falnice a regelui Agatos! se văita el, bătându-se cu pumnul în piept și vărsând lacrimi adevărate. Izbăviți cetatea ajunsă la ananghie, bântuită de foamete și deznădejde! N-o lăsați pradă mâniei perșilor!

Iar celor care-i puneau la îndoială isprava de a fi ajuns înăuntrul cetății asediate, Tragodas le-o reteza scurt, desfăcând cămașa și arătându-le pergamentul pe care-l ducea regelui Lycaoniei în persoană, din partea reginei Ariadna. Și dacă mai era cineva care și după asta mai punea la îndoială buna sa credință, punea mâna în traistă și zornăia cei câțiva galbeni dinăuntrul ei care îi mai rămăseseră. Și se prefăcea că pleacă zorit, să ducă la îndeplinire înalta misiune care îi fusese încredințată.

Și dacă până nu demult Tragodas n-ar fi primit mai nimic, oricât ar fi bântuit acele sate pârjolite, acuma oamenii îi pândeau trecerea, îi țineau calea și-l implorau să le istorisească povestea despre cetatea asediată. Iar osteneala lui de cerșetor care aducea vești atât de importante nu rămânea niciodată nerăsplătită. Astfel că Tragodas, o ducea acum împărătește, traista îi era mai mereu doldora de merinde. Dar el era copleșit de lenea care îi traversa toate mădularele. Iar

ochii săi mici, de animal împovărat, și gura sa largă și știrbă, i se mișcau cu multă viclenie.

Tragodas nu avea niciun motiv să-și părăsească condiția de cerșetor care, cel puțin în ultima vreme, îi aducea numai foloase. Toate mergeau minunat, numai că, într-o zi, s-a întâmplat ca povestea cea lungă și jalnică a lui Tragodas să fie urmărită la un han dintr-un sat, de ochii atenți și vicleni ai unui individ ciudat, care asculta și urmărea totul de la distanță. În seara aceea, pe când Tragodas se decisese să părăsească satul și să plece spre altul, doi vlăjgani îi ieșiră în cale, îl prinseră, îl prăvăliră-n colbul drumului, îi deșertară traista cu merinde și gologani, îi sfâșiară cămașa luând și pergamentul și, după ce-l înmuiară cu o cruntă bătaie, se făcură nevăzuți în întuneric.

Tragodas deveni iarăși, chiar de a doua zi, umil și nenorocit. Mai spunea și acum povestea aceea lungă și tristă despre cetatea asediată de perși, dar o spunea cu mai puțină convingere și îndrăzneală, căci numai cei naivi îl mai credeau și mai stăteau să-l mai asculte.

*

La scurtă vreme după ce perșii au cucerit cetatea Atalyei din care regele Agatos și ai săi evadaseră ca prin minune, au venit și vremuri mai bune. Regele a reușit să-și redobândească regatul și a domnit în continuare fericit în cetate.

După ani și ani, prin colbul șerpuitoarelor drumeaguri ce se pierdeau prin câmpiile argiloase din țara Atalyei, ori pe strâmtele uliți ale satelor, încă mai rătăcea pribeagul cerșetor Tragodas. Bătrân și sprijinit în toiag, gârbovit și neputincios, deschidea șovăitor portițele caselor și cerșea cu umilință o coajă de pâine, îndurând chinuitoarea sete din arșița zilei și ținând piept cu multă greutate câinilor de pe marginea șanțurilor, din ce în ce mai înrăiți...

Cântecul meu favorit

Ştiu un cântec pe care nimeni nu-l ştie, căci este doar cântecul meu. Chiar şi eu îl aud destul de rar şi mereu pe neaşteptate.

Şi tu auzi acele sunete în ritmul paşilor de dans, venind din depărtări nostalgice, de undeva din timpuri glorioase? Ele sunt crâmpeie din cântecul meu! Răsună dulce şi melancolic, precum un tango. Dar nu e un tango. Nici vals nu e! Deşi e avântat ca freamătul serbărilor de demult, nu e nici un tango şi nici vals nu e!

Cântecul meu favorit este peste tot în jurul meu şi în închipuirile mele. Îi simt aripile delicate purtându-mă în zbor planat deasupra marilor întinderi de câmpie, apoi pe coamele însorite ale dealurilor. Acolo mă simt ca un prinţ romantic, privind generos peste sate şi oameni.

Sunetele cântecului meu le recunosc din adierile optimiste ale vântului de primăvară; ori din feeriile toamnei care-şi revarsă cu foşnet potopul bogat de frunze pe aleile tăcute. Aud cântecul meu favorit în suspinul întinderilor mari de iarbă aurie, în miez de vară, sub cerul senin ca un antic vas.

Cântecul meu e duios ca marea limpede, în care înoată peşti argintii venind dinspre adâncuri.

Când plec la plimbare, prin parc, o singură frunză în mâna mea îmi readuce aminte notele dulci ale cântecului meu. Atunci simt că dansez, nu că merg, iar gândurile mele devin visări.

Armonia sunetelor acestui cânt izvorește din fascinația lungilor şi pasionantelor istorii ale civilizațiilor demult apuse, sclipitoare cândva pe însoritele ţărmuri ale mărilor. Ori din voioşia generațiilor multor copii zburdând fericiți, de când e lumea, prin preajma tihnitelor case părinteşti.

Când sunt cuprins de gânduri triste, un singur crâmpei din cântecul meu îmi este de ajuns să-mi alunge neliniştea. Toate lucrurile redevin luminoase şi necazurile fug de îndată.

Asemăn cântecul meu cu o pasăre care zboară lin pe deasupra-mi, sau cu un fluture cu aripi delicate sclipind în razele soarelui. Nici necazurile, nici grijile nu-mi pot umbri cântecul. El rămâne veşnic, mereu bucuros, candid şi inocent, precum zâmbetul de copil.

Într-un timp am crezut că am pierdut cântecul meu favorit, căci nu-l mai auzisem de zile în şir. Ce zile cumplite au fost acelea! Totul părea umbrit de nori grei, apăsând deasupra oraşului şi, mai ales, asupra spiritului meu zdruncinat! Oraşul îmi părea trist şi monoton, iar trecătorii păreau că-mi aruncă priviri piezişe. Îmi părea că sunt epuizat, înfrânt, lipsit de melancolie şi de poezie, împresurat de sentimente nefericite...

Dar, când tocmai credeam că nimic nu-mi mai rămăsese pe lumea asta, dintr-odată un firav sunet am auzit lângă mine... Ce era sunetul acesta? O pasăre?... Nu, nu erau păsări prin preajmă… Aud sunetul iarăşi. Nici de data asta nu e o pasăre? Iarăşi nu e!...

O plăpândă şi melodioasă şoaptă răzbate până la mine de pe tulpina unei flori. Ce sunt gingaşele sunete pe care le aud necontenit? Nu sunt altceva decât acordurile cântecului meu, cel atât de drag!

- Unde ai fost plecat în tot acest timp, cântecul meu favorit?

- Eu sunt un cântec mic şi drăguţ, “Tonito“!...

Ah! Cât de drag şi delicat eşti, cântec divin! Vino aici, în sufletul meu, prietene drag! Ce fericit sunt că te-ai reîntors la mine! Fii pe veci prietenul meu! Ia-mă pe aripile tale şi du-mă până la capătul zărilor, în sunetele unui romantic tango!...

Să nu cunoască margini drumul tău către soare, spre cer şi splendoare! Să aduci zile senine şi pace în sufletul meu! Să alungi negura uneori greu apăsătoare de deasupra oraşelor şi oamenilor!

Fii blând şi gingaş ca o mână de mamă care-şi mângâie copilul! Fii limpede şi senin precum izvorul unui munte! Fii privirea duioasă a dragostei din inima unui poet!

Fii veşnic generos şi romantic, cântecul meu favorit!

Elegie de April

Vânturile, nemiloasele vânturi de primăvară, suflă cu putere peste satele de munte, zburlind dranița caselor vechi şi îmbătrânindu-le pe cele noi.

Zăpezile grele ale iernii s-au dus, curgând pe albii la vale în şiroaie reci. Pădurile sunt încă de neumblat din cauza troienilor mari şi grele.

Austrul puternic suflă cu putere peste fața tristă a lumii, umplând văile de vârtejuri, smulgând ramurile copacilor şi scândurile din preajma caselor, ducându-le în pustietăți…

Gardurile văduvelor bătrâne şi neajutorate s-au dărâmat şi cine ştie dacă vor mai fi ridicate vreodată la loc…

Parii şi stâlpii fluieră sălbatic un cânt insistent şi sinistru şi totul pare trist şi pustiu... Pădurile, brazii înalți, molizii, freamătă puternic o simfonie sihastră, măreață precum cascada unui fluviu sau valurile unui ocean răsculat. Copacii mari suspină puternic, se clatină, se răsucesc, zbătându-se vitejeşte să rămână pe picioare...

Dar demonii furtunilor de munte nu se astâmpără, nu se lasă, până nu aud brazii trosnind şi nu le văd căzând cu trosnet asurzitor în prăpăstii. Geamătul întregului codru e şi mai puternic, înghite degrabă orice soartă tristă a vreunui brad căzut...

Geamurile caselor zăngănesc puternic, se zbat ca nişte păsări în laț, încât pare că din clipă în clipă se vor sparge în țăndări şi vântul va intra în odaie.

Ca niște fantome răsculate vânturile suflă puternic asupra coamelor dealurilor, zburlind clăile de fân și gonind peste țarină smocuri de paie nemâncate de vite în iarna cea lungă...

Îmi pare că vântul a deschis ușa grajdului și noaptea ar putea intra lupii în staulul de vite...

Mi-e frică să ies din casă, mi-e teamă și să aduc apă de la fântâna din ogradă, căci afară zboară scândurile din garduri și crengile rupte din copaci. Dar trebuie să ies, căci oile noastre au fugit de acasă și trebuie să le caut până nu se întunecă de noapte... Cu căciula îndesată bine peste urechi și cu un suman vechi de-al tatei pe spinare ies pe câmp, ca un viteaz proptit în vânt și păzind cu mâinile căciula de pe cap să nu mi-o răpească vântul.

Privelişte sinistră în jur, vântul urlă și mai tare, gardurile fluieră, dealurile domoale stau adormite în oala cea mare și rece în care fierb pădurile, iar norii aleargă nebuni spre răsărit ca niște fantasme cenușii...

E tot mai întuneric, vântul se întețește, se face și mai rece. Mă urc pe culmea muntelui, acolo unde se termină țarinele și încep pădurile, să pot vedea departe până în zare și să ascult vuietul furtunii din văi.

Câmpul e pustiu, iarba de anul trecut a fost cosită, mutată în clăi, mâncată de vite...

Mi-e teamă că vara nu va mai veni iar vitele vor suferi de foame dacă nu vor vrea cumva să mânânce cetină din pădure.

Disting destul de clar prin întuneric cioatele arse ale fagilor în jurul cărora în toamnă stăteau, înveliți în sumane, câțiva copii și o bătrânică, cu cartofii puși pe jăratec, încălzindu-se la foc și păzind vitele și oile. Bătrânica aceea murise în iarnă, a găsit-o o nepoată de-a ei fără suflare, căzută lângă soba ei rece. Au bocit-o rudele și vecinii, i-au făcut un coșciug de scânduri și au dus-o la cimitirul de pe deal. Căsuța ei a rămas pustie, părăsită, se vede de departe având un singur

geam alb, văruit sub forma unui cocoș... Trist va fi însă abia la vară când nu va mai fi biata bătrânică să aibă grijă de copii și de oile altora la păscut, să le spună copiilor povești de demult!...

Pustii sunt și marginile de pădure. S-au dus zilele cele calde de vară când copiii adunau printre rădăcini groase de copaci bureți albi, râșcovi, hribi și gălbiori. Nu mai e nici urmă de fragi, căpșuni, afine și zmeură, după care umblau copiii veseli, cu cănițe în mână călcând iarba din fânețurile oamenilor supărați că vor cosi cu greu la vară iarba bătătorită și încâlcită de copii...

Sunt uimit că văd prin întuneric din ce în ce mai clar și-mi par toate mai limpezi. Văd un iepure, departe într-o râpă, ca un ghemotoc negru, sărind ca o umbră mică pentru a se ascunde mai temeinic sub un mal. Și simt, pe dealul acela negru și împădurit, de dincolo de pârâu, cum sclipește ceva, în întunric, ca niște ochi de lup. Dar nici lupul nu se încumetă să iasă din desișuri pe un asemenea vânt sinistru...

Colo în vale, mai înspre stânga, într-o poieniță, locuia cândva un bătran. Sunt mulți ani de când a murit și el. A venit de tânăr pe aceste meleaguri, a tăiat câțiva copaci, și-a făcut o casă micuță din trunchiuri de lemn încheiate la muchii. Singur și-a tăiat copacii, a ars cioatele, a scos rădăcinile din pământ și și-a făcut o poiană și un mic ogor în jurul casei. Avea copii, însă aceștia, făcându-se mari, au plecat în lumea largă. Iar femeia îi murise demult de tifos încât omul, rămas singur, s-a mai chinuit vreo trezeci de ani în valea aceea din care n-a apucat să mai iasă vreodată.

Văd buturugile arse, negre ca niște oi risipite prin poieni. Fiecare din ele are istoria ei, fiecare ar putea spune o poveste despre cele petrecute pe acolo, despre măreția copacului care a fost tăiat, despre copiii care s-au jucat prin preajmă, despre

furtunile pe care coroanele le-au îndurat cu vitejie. Acum totul a rămas doar cioturi şi scrum!...

Nu ştiu de ce n-au lăsat oamenii în pace copacii, de ce i-au tăiat cu joagărele lor mari şi negre, culcându-i la pământ. O mulţime de brazi falnici, paltini şi molizi... De ce oare a mai rămas să se vadă, zăcând prăbuşit şi putrezit trunchiul unui fag noduros care intră, se vede clar, din ce în ce mai mult în pământ!...

Nu ştiu de ce s-a dărâmat, putrezită, o şură veche, singuratică în mijlocul câmpului, care avea pe vremuri o uşă şi un acoperiş, iar acum sar înăuntru şi afară vitele peste cei câţiva răzlogi de lemn ce-au mai rămas din pereţi, ispitite şi ele de buruienile care cresc din abundenţă în şură, vara răbufnind şi prin acoperiş...

Nu ştiu de ce se grăbeau aşa de mult oamenii în fiecare vară să strângă fânul, să nu vină ploile să-l ude. Căci acum, şi mulţi dintre oameni, şi fânul din aceste locuri sunt de mult sub brazdă...

Nu ştiu cu ce va fi mai bună iarba din anul acesta, cea care va răsări peste iarba uscată din anii trecuţi! Nu ştiu de ce peste tot, în păduri, se văd pene de păsări mici mâncate de ulii şi de vulpi.

Nu ştiu de ce găsesc bucăţi de greble rupte, fără dinţi, aruncate prin poieni. Nu ştiu de ce copiii aruncă atâtea pietre prin fânețuri încât cosaşii, la vară, îşi vor ştirbi coasele în ele!...

Nu ştiu de ce sunt atâtea zile frumoase, dacă după ele vin atâtea ploi şi vremi mohorâte!...

Nu ştiu de ce creşte iarba pe drumurile pietruite cu grijă. Nici de ce carele se împotmolesc adânc în noroiul ulițelor strâmte!...

Încep prea multe lucruri să nu le mai înţeleg, să nu mai aibă niciun sens pentru mine. De ce, de exemplu, moş Ilarion a trebuit să lupte de partea austriecilor, tocmai pe coastele

Dalmaţiei... Pentru ca apoi să trăiască şi să muncească, doar cu o singură mână, rămas şi singur, în bordeiul lui mohorât şi strâmt ca o cuşcă de dulău... Sau, de ce vântul trebuie să întoarcă fumul înapoi, pe horn, în odaie, înroşind ochii copiilor şi îmbătrânind icoanele, şi aşa sărace, ale oamenilor nevoiaşi... Sau, de ce zăpada e mai mare când e mai puţin fân în stog, sau de ce plouă din greu atunci când pământul musteşte de apă!... Sau, încă, de ce mi-e mai frică noaptea pe lună, decât atunci când afară e întuneric beznă!...

Am coborât şi-am urcat de câteva ori văile şi culmile din jurul satului. Era întuneric, vântul sufla fără milă, rece şi puternic. Brazii vuiau prin păduri…

Dar încă n-am reuşit să găsesc oile! Vroiam să mă urc într-un molid să văd mai bine împrejur; dar mi-era frică să nu mă doboare vântul. Colo, chiar nu departe de mine, s-a prăbuşit cu un trosnet puternic un brad bătrân, scoţându-şi afară cu totul rădăcinile din pământ, arătând acum ca un cort sălbatic ce va fi un adăpost bun, la vară, când vor veni ploile…

Disperat şi plin de remuşcări, bâjbâiam încă după oile mele pe întuneric. Dintr-odată îmi trece ceva ciudat prin gând: poate că oile mele s-au întors singure acasă!

Mare mi-a fost atunci bucuria, dar şi uimirea deopotrivă când, ajuns şi eu acasă, descopăr la adăpostul unui stog de fân de lângă grajd toate oile mele, albe şi negre, aciuiate acolo pe întuneric de teama vânturilor pustiitoare!...

Imagini

Acolo, departe, dincolo de linia albă de zăpadă, există o câmpie verde. Acolo îmi sunt gândurile şi casa.

Adieri uşoare şi calde ale vântului clatină uşor delicatele ramuri cu flori roşii. Cele multicolore zâmbesc duioase în razele soarelui.

Înconjurate de grădinile parcului se înalță albele şi somptuoasele coloane ale Academiei, cu frontoane bogat ornamentate, capodopere vechi ale artiştilor din generațiile apuse. Mulțimi de studenți îşi petrec clipe fericite pe aleile parcului.

Alături de Academie, suplu şi singuratic, se înalță un plop cu frunze tremurătoare, care presimte furtună şi ploaie chiar şi atunci când vântul abia adie şi ceru-i senin.

Un vânt puternic apropie din ce în ce mai mult o furtună întunecată ce coboară de sus, vărsând dintr-odată şuvoaie de apă peste elegantele colonade ale Academiei. Natura însăşi este cutremurată de dezlănțuirea furtunii. Doar o singură pasăre îşi dorește o astfel de vreme, îndrăznind să se înalțe maiestuos către semețiile cerului şi înghițind avidă şiroaiele de ploaie.

Sunt un vânt călător, azi sunt aici, mâine - cine ştie unde în altă parte. Sunt pornit să ridic pălăriile colorate, de vară, ale domnişoarelor care se plimbă. Nu vă uitați mânioase la mine, sunt doar un vânt efemer, în curând voi pleca!...

Pe apele liniştite ale unui râu se propagă unde concentrice stârnite de o colonie de boboci de aur ce înoată cu vrednicie pe

apă. Cel mai frumos dintre ei este favoritul unui copil. Poți vedea ochii adânci ai acestuia admirând bobocelul care îşi face loc printre ulucii gardului?

Izbăvește-mă de ziua de azi! Fie acum mâine şi o zi de sărbătoare! Să-mi pară că sunt tânăr şi visător, trecând alene pe aleile parcului. Să întâlnesc privirile luminoase ale romanticelor fete îmbrăcate în rochii albastre şi întâmpinându-mă cu zâmbetul pe buze.

Fie ca lumea să fie mereu pură şi fericită!

Toamnă la Voroneț

Cer albastru-pur, nobil ca o coroană princiară, romantic ca spiritul unei fete frumoase. Pajiști cu otavă de un verde-deschis intens. Frunze sclipind sub razele soarelui prietenos și dulce.

O pasăre necunoscută din când în când își deschide aripile albe pentru a-și ține cumpănitul pe o ramură înaltă de pin, profilată lung pe azurul cerului.

La mânăstire – ritual tăcut și solemn de vizitare: turiști simandicoși și evlavioși rotesc privirile peste frescele minunate create de meșterii de demult. Se cumpără vederi, se fac poze. Țăranii ajunși aici de prin satele din împrejurimi, risipesc mătănii în stânga și-n dreapta, pe la tainițe și pe la icoane.

Stau tihnind pe o lavița din curtea mânăstirii, încălzindu-mi sufletul la razele mângâietoare ale soarelui de după amiază și tânjind după căldură precum un pui de-o zi!

De ce venisem aici? Doar vizitasem mânăstirea de nu știu câte ori până atunci. Cunoșteam pe de rost icoanele și toate frescele pictate pe zidurile ei. Știam demult inscripțiile și comentariile savante despre ele.

Cu toate acestea obișnuiesc să vin aici pur și simplu ca să mă încălzesc la razele soarelui stând pe această lavița…

Simt cerul ca pe un acoperiș albastru-cristalin ce închide în el silueta cu sclipiri de argint a mânăstirii. Cupola lui cuprinde până departe văile și satele, munții și poienile, pădurile cu vietățile din ținutul nobil și sfânt al Bucovinei.

Îmi pare că bolta cerului reflectă infinitele glasuri omenești de prin sate și târguri, de prin văile obcinelor și lanurilor din câmpuri. Orice s-ar zice, un bucovinean nu e deloc un taciturn: vorbește mult și sfătos, rostind într-una cuvinte de laudă. Își laudă ce-i al lui, dar adesea și lucrul bun văzut la altul. Nimeni nu-și laudă însă propria bundiță înflorată, din blană de dihor. Nici casele arătoase, ca niște bijuterii. Nici caii semeți de la înaltele faetoane. Fiecare bucovinean însă se simte bine când este lăudat de altul!

Unul de la munte laudă și suspină după coșarele pline cu ștuleți de porumb ale țăranilor de la câmpie. Altul de la țară privește cu sfințenie și jinduiește vârfurile înalte ale molizilor și brazilor de la munte, cu trunchiurile drepte ca niște coloane de catedrală, numai bune de zidit case.

Coasele celor de la munte ar tăia cu hărnicie, chiar cu lăcomie, lanurile de lucernă ale celor de la șes. La fel, cei de la șes, cu vitele priponite-n lanțuri, tânjesc după libertatea vitelor lăsate slobode prin poienile de la munte.

Cuvintele de laudă ale bucovinenilor nu contenesc nici când se adună prin târguri, pe la Humor sau pe la Rădăuți. Laudă caii, viteii, prosoapele și covoarele lor înflorate. Ciobanii își laudă câinii, orășenii se laudă adesea cu sălbăticiunile întâlnite prin păduri. Un bun tată nu va rezista ispitei să nu-și laude fata când află că ia note frumoase la liceul de la oraș.

Uneori se mai întâmplă, prin locurile acestea, să mai apară câte un "dandy" de la oraș, plin de aere și fițe. Pică pe marți și pleacă pe joi. Vine cu un autoturism elegant, cu retrovizoare impozante la bord. Poartă adesea ochelari fumurii de soare. Înșiră gesturi arogante, se dă cineva de vază abia venit tocmai din Germania, în vizită la niște rude. Părăsește însă fără de veste comuna, scoțându-și autoturismul repede pe șoseaua asfaltată. Își anunță plecarea spre Iași, spre Vatra Dornei sau

spre Cluj. Scump la vorbă, priveşte absent prin parbriz, răsucind alene volanul cu o singură mână. Nu închide poarta pe care tocmai a ieşit semeţul lui autoturism, o lasă să fie închisă în urmă de către cei de-ai casei, care rămân în prag cu suflete pustiite, oftând de dor în plină zi senină…

A plecat "dandy"! Pleacă şi liceenii la oraş, cu geamantanele doldora de lucruri. Rămân suspinele celor de acasă şi melancoliile prietenilor din vecini.

N-ar fi deloc un paradis acest loc de n-ar fi atâta nostalgie în sufletele oamenilor!...

Au plecat cei veniţi de la oraş. Rămân singure pajiştile frumoase ca-n basme. Rămân luncile şi poienile pline de turme de tauri întunecaţi şi lucioşi. Rămân caii frumoşi păscând slobozi pe pajişti în tihna duminicilor de toamnă, odihnindu-se după câte o săptămână mai grea. Rămân femeile şi bătrânii din sat aşezând cu grijă pentru iarnă otava şi lemnele, porumbul şi merele. Rămân copiii de şcoală trimişi cu treburi prin livezi, să pască vitele sau gâştele, cu gândul la noile cărţi de şcoală, la uniformele fetelor din vecini – ceva mai albastre decât albastrul de Voroneţ!...

Mă trezesc din visare. Soarele se află spre asfinţit. Totuşi, razele lui blânde încă mai încălzesc. Deasupra - acelaşi cer albastru-senin. Frescele de pe ziduri reflectă mai departe lucirile, când albastre când verzi, ale împrejurimilor.

Cupola sfântă a cerului, iarba mătăsoasă aşternută prin curtea mânăstirii, tihna din jur îl îndeamnă pe oricare venit aici, din orice colţ de lume, să-şi regăsească liniştea sufletului ca în pridvorul propriei case...

Elegii pe Tabla de Şah

Privirile îmi urmăresc insistent fascinanta tablă de şah. Cu cât o privesc mai mult, cu atât îmi pare că ea, tabla de şah, este cu totul ieşită din uzul comun. Ticăitul ceasului de control mă hipnotizează.

Îmi pare că tabla de şah e colorată feeric. Unele pătrate sunt albastre, precum cerul Bucovinei sau apa Dunării dintr-un vals vienez. Celelalte pătrate sunt verzi, precum vara iarba din insulele nordice sau pădurile de mesteacăn din stepele ruseşti.

Tabla de şah e magică, aşa cum, de altfel, sunt şi piesele de pe ea. Jocul fantastic al luminilor mă face să văd pătratele albastre ca pe nişte lacuri misterioase într-o salbă de fiorduri în care plutesc, precum nişte gondole elegante, turnurile şi nebunii. Iar pătratele verzi apar ca nişte insule înconjurate de strâmtori şi lacuri. Pe insulele verzi îmi pare că răsar castele fantastice, iar ramurele sălciilor pletoase se apleacă până spre luciul apei.

Nu e netedă tabla mea de şah. Unele pătrate sunt situate la mare înălţime, ca nişte piscuri de munte. Altele sunt prăbuşite în adâncuri, ca nişte abisuri. Unele pătrate sunt mici, ca nişte loturi de grădini ale pensionarilor de la oraş. În timp ce altele sunt ca nişte moşii întinse, în jurul cărora regii îşi fac planuri strategice.

De acolo, de pe înălţimea unui pătrat, o privire agilă şi aprigă a unui nebun advers urmăreşte intens mişcarea pieselor

mele! Mă tem de privirea lui! De aceea stau ascuns mai tot timpul în spatele calului meu!

Trebuie să veghez pionii mei, pe care-i sfătuiesc mereu să nu se aventureze prea mult de acasă, momiți cumva de ceva anume în pădurile de variante adânci și înfricoșătoare. Mi-e frică să nu-mi pierd pionii, ei sunt sufletul jocului de șah. Ori să nu cadă în acele capcane de genune din fața poziției inamicului. Căci acolo, de partea adversă, sunt niște zmei, de fapt niște cai fioroși, gata-gata să-mi înghită toți pionii!...

Însă pionii mei, copiii mei de suflet, nu mă ascultă: cu toții se îndepărtează de zidul castelului meu, ajung până aproape de tabăra adversă unde sunt de îndată capturați și răpuși cu cruzime. Rămân aproape singur, într-un câmp primejdios. Căci și regina mea tocmai a fost ademenită într-o capcană și s-a prăpădit!

Văd piesele grele adverse zburdând în jurul meu, amenințându-mă de peste tot. Doar turnurile mele mai luptă din răsputeri. De la un timp însă, pier și ele, căzute la datorie.

Simt că sfârșitul mi se apropie. Mai am însă un gând, doar unul: să părăsesc poziția de siguranță și să apar eroic, prin surpriză, în mijlocul tablei. De acolo, săltând din pătrat în pătrat, să ajung la acel colț de tablă unde regele advers cam moțăie, prea sigur pe el și pe armata sa, deși în realitate numai regina lui domnește cu autoritate. Ea este o regină a șahului programat!

Ah, cerule îndurător! Am și văzut-o! Ce splendid arată! Acum pot să trec resemnat pe marginea tablei și să aștept liniștit sfârșitul partidei.

POVESTIRI SF

Flori pe planeta Perla-22

Privește acolo în vale! Poți vedea acele cupole rotunde ale elegantelor palate răsărind printre coroanele zvelte ale platanilor? Acolo se află Sediul Central al Academiei Mondiale de Cosmonautică din Platoul Munților Anatoliei.

Acest loc mă fascinează prin atâtea amintiri pline de nostalgie. Simt fiori numai când aud pomenindu-se numele locului: Orașul Studenților din Platoul Anatoliei. Academia de Cosmonautică - for științific de prestigiu, de tradiție, loc în care s-au format zeci de generații de exploratori ai Cosmosului. Parcă și acum îmi vin în minte imaginile acelea cu aleile, parcurile, fântânile arteziene, terenurile de agrement și, mai ales, colinele de promenadă din jurul Academiei.

Suntem în anul 2210. E toamnă. Coroanele copacilor se poleiesc cu frunze de aur.

Cu sute de ani în urmă aceste locuri erau aproape pustii. Dar proiectele grandioase le-au schimbat fața: a fost adusă apa acolo unde prin tradiție lipsea, a fost fertilizat solul, au fost sădite întinse zone de flori în uriașul parc. Iar aerul răcoros și pur al înălțimilor muntoase dădea senzația unui loc de paradis, sub acel cer senin, curat, pe care călătoreau romantici nori albi.

Însă farmecul deosebit al Orașului Studenților se datora optimismului specific lumii studențești - când ești tânăr și visător, toate par mai frumoase, mai pline de sens.

Ce repede, însă, au trecut anii! Adio, laboratoare! Adio, Observator Astronomic și simulatoare de nave cosmice! Gaudeamus igitur! Alte generații vor continua tradiția!...

Era toamnă în Orașul Studenților de pe Platoul Munților Anatoliei. Tocmai se încheiase și ultima oră de curs din ultimul an de studii. Seara a fost organizată o serbare oferită în onoarea absolvenților, festivitate care urma să aibă loc la faimosul Patinoar Studențesc al Academiei. Cât entuziasm, câte emoții, câte amintiri!

Urma să mă întâlnesc cu prietena mea, Hernanda, originară din Argentina. Fată frumoasă, cu păr negru ca pana corbului, ochi albaștri, veselă și spirituală. Era o mândrie pentru mine că Hernanda era prietena mea. Părea cea mai frumoasă dintre fetele din promoția noastră. Era colega mea nedespărțită din amfiteatre, zone de agrement și din plimbările prin împrejurimi cu micro-avioane din incinta studențească. Când treceam la braț cu ea, toată lumea întorcea privirea după noi. Eram însă coștient că, cele mai multe priviri îi erau adresate Hernandei.

Ne-am stabilit întâlnirea în parc, pentru a merge împreună la serbare. Hernanda veni îmbrăcată în cea mai frumoasă rochie pentru patinaj. Intrăm în somptuosul Salon unde deja am găsit o atmosferă de optimism și bună dispoziție. Pereții sălii erau o feerie în ceea ce privea tehnica construcției. Imagini dinamice din Cosmos erau proiectate pe ecranele uriașe ale sălii. Muzica solemnă, sau de dans, răsuna armonios din toate părțile sălii, dând o ambianță de vis. În sală profesorii, mai tineri sau mai vârstnici, studenții, fete și băieți, stăteau la discuții pe armonioasele holuri ce înconjurau arena de patinaj. Se discuta, se făceau proiecte grandioase, se puneau la cale expediții cosmice dintre cele mai interesante.

Când am intrat în incinta Patinoarului împreună cu Hernanda colegii noștrii de promoție, o parte din ei, erau deja prezenți în sală și ne-au întâmpinat cu aclamații:

- Ura!... Salut, grațioasă Hernanda! Salut, Mark!... (Mark era numele meu de împrumut, pe care mi-l dăduseră colegii, mai exact, fetele).

- A!... Voi erați deja aici? întreba surâzătoare Hernanda. Ceilalți pe unde sunt?

- Salut, frumoasa și grațioasa Hernanda! i se adresă direct, printr-o reverență, colegul și prietenul meu de studii, Maximilian, originar din Mexic (eu îl tachinam în mai multe feluri: Max, "mexicanul", "western").

- Ce faci tu, Max, "western" înrăit! Tot de glume te ții? Numai veselia se leagă de tine!...

- Cum poți să nu fii vesel când vezi atâta frumusețe în jur?

Hernanda cercetase deja, în viteză, întreaga sală.

- Dar ce-i atâta liniște? Și de ce-i așa de puțină lume?

- Dacă ai venit tu, Hernanda, au venit toți! îi aduse din nou un compliment Maximilian. Apoi, nu vedeți și voi, acolo, mai deoparte, profesori și studenți stând la un pahar de juice, clădind lumi peste lumi? Iar și mai încolo, un grup de chineze frumoase, stând liniștite pe o canapea și ascultând muzică?

- Hai să intram pe gheață! propuse Hernanda.

Ideea ei electriză de îndată cuprinzătorul Salon. Băieți și fete coborâră de îndată pe luciul gheții și începură să alunece zglobii în sunetele muzicii, formând perechi pe arenă. Toată lumea era fericită.

Numai eu arătam nefericit, fiindcă toate privirile erau ațintite asupra Hernandei. Toți voiau să patineze alături de ea. Amicul meu Maximilian, "western"-ul, era foarte spiritual și-i făcea mereu complimente, dintre cele mai alese, iar Hernanda părea că le savurează din plin.

După o vreme Hernanda parcă a uitat de mine, patinând mai tot timpul cu "mexicanul".

- Signore Mark! Îmi permiteți să patinez cu domnișoara Hernanda?

- Cum să nu!... E după voia ei!..., răspundeam eu întorcându-mi fața ca să nu par îmbufnat.

Ce puteam să fac? Tăceam și mă prefăceam mulțumit de cum mergeau lucrurile la serbare. În pauză Hernanda vine spre mine, îmbujorată toată. Mă prinde de mâini și-mi zice:

- Mark, nu fi supărat pe mine! Așa sunt eu, îmi place mult să patinez! Hai să ne mai plimbăm prin saloane, să mai vedem lumea!

I-am iertat totul. Eram din nou mulțumit, se întâmplase exact cum începusem să aștept cu ardoare de la un timp. Am mers pe holuri și ne-am împărtășit impresiile despre sfârșitul studenției noastre.

- Câtă nostalgie în aceste zile! zise Hernanda. Ce mult regret că s-a terminat studența! Oare putea să fie ceva mai sublim?

Erau gândurile ei, iar eu eram de acord cu ce gândea ea. Până la următoarea întâmplare. Trecând pe lângă grupul de chineze, Hernanda se opri o clipă din explicații, privind curioasă spre una din fetele din grup. Mi s-a parut că, la rândul ei, fata o privi și ea cu insistență. Dar Hernanda încercă îndată să reia firul conversației cu mine, deși nu reuși.

- Hai să bem un juice! zise ea în cele din urmă, mai mult pentru a ieși din impas.

După pauză, Hernenda păru și mai spirituală, și mai dispusă să patineze pe luciul reînnoit al gheții. "Mexicanul" începu din nou să roiască în jurul ei. Acaparase aproape total atenția Hernandei, care patina acum mai mult cu el. Am devenit din nou cât se poate de nefericit!

Am început să patinez și eu alături de o colegă de promoție. După un timp am simțit o privire care mă urmărea de departe. Am recunoscut-o pe chineză, cea care reușise să-i tulbure starea Hernandei. Fata mă privea în continuare, insistent.

M-am simțit cuprins de un sentiment neobișnuit. Am încheiat cât de repede am putut numărul de patinaj și m-am așezat pe o bancă să aștept melodia următoare. Când a început o nouă melodie, m-am dus direct la ea și am rugat-o să patinăm împreună. Simplu și curajos.

Ea a acceptat bucuroasă. Patina ușor, ca un fulg. Mă urmărea cu privirea ei atât de caldă, cu ochii ei sclipitori și frumoși. Ah, de ce pierdusem atâta timp în seara aceea? De ce n-am văzut-o până acum pe fata asta frumoasă ca un înger?

Nici nu știu când s-a terminat melodia.

- Mă cheamă Katy! zise ea.

Atât am reținut din ce mi-a spus când ne-am oprit din patinat. Eram amețit, parcă vrăjit. M-am trezit complet abia când a apărut lângă mine Hernanda și m-a luat de braț, spunându-mi:

- Mark, vrei să mă conduci la cămin? Serbarea s-a terminat!

*

Pe Hernanda n-am mai văzut-o câteva zile la rând. Era evident, evita să mă întâlnească. Ba, mai mult, o colegă mi-a spus că a văzut-o la un spectacol împreună cu Maximilian, rivalul meu. Ce era să fac, probabil Hernanda a preferat spiritualitatea și eleganța acestui tânăr mexican, simplu și descurcăreț. Era posibil ca ea, Hernanda, să mă fi uitat cu totul?

Și totuși, nu la acest lucru mă gândeam cel mai mult în acele zile. Orice făceam, oriunde mergeam, îmi reaminteam chipul de înger a Katyei, fata cu care patinasem împreună la serbarea absolvenților. Îmi reveneau mereu în memorie privirile ei de neuitat. Și atâtea întrebări începuseră să-mi curgă prin minte! De pildă, de ce o chineză purta numele de Katy? De ce păruse atât de fericită când patinaserăm împreună? La ce

secție a Academiei era studentă? Ce visuri avea? Și câte și mai câte! Am realizat cât de stângaci eram: de ce nu i-am cerut atunci toate aceste explicații? Oare unde pot să o mai găsesc? Doar atât știam: era o studentă.

Am început s-o caut în disperare prin tot campusul studențesc, dar fără succes. Străbătusem toate aleile, toate amfiteatrele, bibliotecile, sălile de conferință, sălile de spectacol. Nu dădeam peste ea și nimeni nu știa nimic de ea. Eram deznădăjduit, Katy era de negăsit!

Într-o zi, însă, pe când mergeam la Secretariatul Academiei să cer niște relații cu privire la proiectul unei noi expediții cosmice la care urma să particip și eu, iată că mi se întâmplă ceva interesant. Era o zi înnorată și vântul sufla puternic. Ploaia amenința parcurile și aleile studențești. Nu eram prea atent, și totuși mi s-a părut că pe o bancă la marginea aleii, o tânără mă privea insistent. Era Katy! Fata pe care o căutam de atâta vreme! În doar câteva clipe am ajuns lângă ea.

- Domnișoara Katy, te caut neîncetat!... Ce faci singură aici?

Vântul începuse să bată cu putere și ploaia se apropia.

- Nu ți-e frig? am mai întrebat-o, nelăsându-i timp să se dumirească și nici să-mi răspundă la prima întrebare pe care i-o adresasem.

- Nu, nu mi-e frig. Acum mi-a trecut frigul!... Îmi pare bine că te văd!

Am privit-o mai atent. Respira greu iar lacrimile de-abia și le putea stăpâni. Părea preocupată de o problemă. Nu părea deloc să ia în seamă că se întunecase, că era vreme rea și se pregătea de ploaie. Nici nu-și dădea seama că, în rochia ei subțire de vară, ar fi putut să răcească dacă o va uda ploaia. Nu avea nici măcar umbrelă cu ea.

- Katy, dragă! Ce e cu tine? Ești supărată?

- Da… un pic…

- Din cauza mea?

- Da ! veni răspunsul ei, încet, smuls cu greutate.

- Din cauză că am condus-o pe Hernanda la cămin?

Aproape cu lacrimi în ochi răspunse:

- Da…

Acum am înțeles totul! Nu știam dacă o greșeală ca asta poate fi reparată. Și era, oare, într-adevăr, o greșeală?

- Katy! Dar în tot acest timp m-am gândit mult la tine! Pe Hernanda am condus-o la cămin, așa, din politețe. Și credeam că e de datoria mea s-o conduc atunci. Mai mult, în seara aceea eram atât de tulburat... nici nu știam măcar ce trebuie făcut...

Norii grei amenințau parcul. În pofida acestui lucru chipul Katyei redeveni senin, precum o primăvară. Tristețea de pe fața ei s-a spulberat. Era veselă și exuberantă, ca un copil!

- Nu-i nimic! Te-am iertat! Ți-ar plăcea să ne plimbăm împreună pe aleile și pe dealurile din împrejurimi? Să ne plimbăm numai noi doi?

Era oare nevoie să mai întrebe? Eram deja într-al nouălea cer de fericire! Să ne plimbăm peste tot, eu și Katy cea frumoasă, ce vis putea fi mai plăcut pentru mine? Iar vorbele ei păreau atât de sincere!

Fericită, Katy privi în jur, apoi spre cer:

- Mark, într-adevăr, în curând va ploua! Începe să-mi fie frig!... Hai să fugim!...

Am luat-o de mână și am pornit să alergăm printre primii stropi de ploaie, până la Rectorat, intrând apoi înăuntru, să ne adăpostim. După numai câteva secunde, ploaia a izbucnit cu putere. Katy era lângă mine și priveam împreună pe fereastră cum rafalele începură să inunde aleile. Când ploaia s-a mai domolit, Katy îmi zise:

- Hai să ne uităm la anunțurile de la Secretariat să vedem ce expediții mai sunt planificate!

- De acord, Katy! Și eu îmi doream asta. Tu la ce secție ești?

- Eu sunt “botanistă“, răspunse ea luând o figură de copil nevinovat.

- Cum adică? În era cosmică mai există așa ceva? Sau e doar o glumă de-a ta?

- Nu, Mark! Eu sunt la “Secția de arhitectură vegetală cosmică“. Adică am fost... că acum am terminat facultatea... Dar tu, la ce secție ai absolvit?

- Am fost student la “Secția de gravitație și probleme de navigație cosmică“.

- Și ce temă ți-ai ales pentru viitor?

- Am creat un nou sistem teoretic de etajare a expedițiilor cosmice. Propunerea mea a fost primită cu interes la Academie. Lipsesc însă datele experimentale. De aceea am fost invitat să particip la o expediție cosmică îndelungată pentru a-mi culege date cu care să-mi pot confirma rezultatele teoretice… Dar tu?

Ea se juca cu degetele mâinilor mele:

- Eu sunt o visătoare! Nu mi-au plăcut niciodată expedițiile cosmice de dragul expediției, sau de dragul performanței. În lucrarea mea plec de la faptul că peste tot unde vor călători oamenii în viitor, trebuie să aducă frumosul cu ei. Multe planete au fost ocupate ca baze de aprovizionare pentru expedițiile cosmice. Astfel că, multe lumi inocente au fost distruse, pur și simplu, datorită unor proiecte nesăbuite!...

Privea spre mine să se convingă că înțeleg bine ce spune.

- În teza mea, a continuat ea, am combătut ideile unora de a transforma frumoasa planetă Perla-22 din sistemul solar Sigma-Albă într-o uzină automată de nave cosmice, nave ce urmau să fie puse la dispoziția apărării împotriva altor lumi, în cazul unor invazii din partea acestora. Am însă multe necazuri cu teza mea: toți sunt, parcă, adepți ai teoriei apărării cu orice

preț, chiar dacă până în acest moment nicio civilizație extaterestră nu ne-a amenințat încă...

Începea să mă uimească tânăra aceasta pe care abia o cunoscusem. Era atât de delicată în exprimare și atât de frumoasă! Mi-o și imaginam luptându-se, de una singură, cu devastatorii de planete! Mă uimeau deciziile ei calculate, dar ferme, pentru a-și duce proiectul la îndeplinire.

- Aștept de mult un răspuns la teza mea. Am propus ca planeta Perla-22 să fie transformată într-un imens parc, frumos amenajat și plin de arbori și flori, ca pe Terra. S-ar crea astfel condiții biologice de colonizare a planetei, în viitor, de către pământeni...

- Katy, ce vis superb! M-ai convins! Poți conta pe mine, sunt adeptul teoriei tale!...

- Mulțumesc, Mark, "vânător de planete"! îmi adresă ea, râzând strengărește.

Într-adevăr, meseria mea de viitor astronaut era să descopăr pentru omenire cât mai multe planete. Dar nu numai să descopăr, ci și să adun date minuțioase despre ele. Însă ce am fi putut face cu atât de multe planete, habar n-aveam! Iată, însă, această frumoasă și gingașă ființă de lângă mine găsise totuși un răspuns la această întrebare importantă. Iar ea era chiar prietena mea, Katy! Încă n-am descoperit nicio planetă, dar eram fericit: Katy era prietena mea! Și, deocamdată, Terra era planeta noastră, și părea că tot Universul este al nostru!

Am colindat împreună sălile de curs, parcurile, ne-am suit pe toate colinele din jurul Orașului Studențesc. Ne-am povestit tot ce știam mai frumos despre lume și despre noi, amândoi gândeam la fel.

*

În Aula maiestuoasă a Rectoratului Academiei Cosmice Mondiale din Platoul Munților Anatoliei s-a anunțat

"Conferința solemnă extraordinară" în legătură cu primirea de misiuni cosmice noi de către tinerii absolvenți ai Academiei. Sala – elegantă, cu multe mii de locuri, echipată cu cele mai moderne echipamente de proiecție și prezentare - era arhiplină. Cupola te uimea de-a dreptul, era prevăzută cu ferestre minunat colorate, prin care se reflectau plăcut razele soarelui.

În sală era deja mult entuziasm, o forfotă și o nerăbdare de nedescris. Era o veritabilă zi de sărbătoare și într-o astfel de zi puteai deveni celebru, chiar și numai datorită unei idei simple, unei atitudini, sau în urma susținerii unui sistem teoretic. Sau puteai fi redus la tăcere, puteai deveni un nimic, sau puteai fi supus dezaprobării generale datorită unei idei sau unei atitudini neinspirate.

Cu greu am găsit două locuri în sală, pentru Katy și pentru mine. Le-am găsit tocmai la balconul Aulei. Katy avea emoții dintre cele mai neliniștitoare. Nici până în preziua conferinței nu primise răspuns la teza ei, deși majoritatea lucrărilor primiseră un răspuns, pozitiv sau negativ, favorabil sau nu. Katy era însă decisă să-și susțină cauza până la capăt, fiind convinsă că are pentru ce să lupte. O simțeam hotărâtă, inteligentă, frumoasă. Privea cu interes proiecțiile pe marile ecrane ale sălii, proiecții despre constelații, lumi noi, expediții cosmice sau din cele care deveniseră un bun exemplu de luare aminte. Asta se petrecea înainte de a începe Conferința propiu-zisă.

După o lungă așteptare încărcată de încordare iată, murmurul sălii se înteți, ca apoi dintr-odată să se facă liniște. La tribunele mari ale sălii au sosit oficialitățile Academiei: rectorul și profesorii eminenți, dar și mulți alți invitați.

Prezidiul era condus de însuși rectorul Academiei, ilustrul profesor și om de știință Mohamed El-Hirani, cel care a și deschis conferința cu o impresionantă prelegere. Urmăream cu răsuflarea întretăiată cuvântarea sa. Figura impresionantă a

acestuia se vedea pe toate ecranele sălii. Vorbitorul, pe lângă meritele ştiinţifice extraordinare, avea şi o ţinută cu totul remarcabilă. Originar din Turcia, Mohamed El-Hirani ştia să afişeze o ţinută solemnă, academică. Nu mai era tânăr, dar se lupta cu devotament pentru orice idee nobilă. Lăuda făţiş orice faptă bună, eroică, dar înfiera fără menajamente orice barbarie săvârşită în spaţiul cosmic.

Purta ochelari cu dioptrii mari, pe nasul său proeminent, tipic turcesc. Era impozant, înalt, plin de energie. În general, era dur în aprecieri, deşi uneori era înţelegător şi blând ca un tată cu fii săi. Era o onoare să fii citat pozitiv de el într-o şedinţă publică. Dar dacă acest profesor adresa cuvinte dezaprobatoare faţă de cineva, cu greu reuşea respectivul să mai iasă din umbra uitării.

Cuvântarea oficială a rectorului începu prin invocarea principiilor de bază şi generale ale călătoriilor în Cosmos:

- Stimaţi absolvenţi ai Academiei, viitori lucrători ai cerului! Multe lumi veţi cutreiera, multe dintre aceste lumi vor fi botezate de locuitori ai Terrei! Fac apel însă la cei care veţi cuceri planete noi: preocupaţi-vă îndeaproape şi implicaţi-vă în soarta acestor planete! Nu le blocaţi cu tot felul de proiecte neraţionale. Gândiţi-vă că aceste lumi fac parte din Universul zilelor noastre. Trebuie să avem aceeaşi grijă de aceste planete precum avem faţă de Terra noastră!...

Sala aplauda cu frenezie, iar profesorul vorbea din ce în ce mai înflăcărat. Pledoariile lui deveneau din ce în ce mai limpezi, dar în acelaşi timp mai hotărâte. Se vedea că se pregăteşte să spună ceva important:

- Am rămas profund emoţionat şi entuziasmat de ideea originală a unei tinere absolvente ale Academiei noastre, o viitoare colegă de-a noastră. E vorba despre un proiect al unei tinere din China, cu privire la planeta Perla-22 din sistemul

solar Sigma-Albă. Nu pot exprima pe deplin câtă luciditate, noutate şi spirit umanitar am întâlnit în lucrarea ei!...

Surprinderea mea şi a Katyei era totală. Priveam emoţionat la ea. Prietena mea urmărea cuvânt cu cuvânt discursul profesorului, ţinându-şi respiraţia. Îmi strângea mâna, involuntar, din ce în ce mai tare.

Continuând discursul, rectorul se declară cu totul adeptul tezei respective. A citat cu înflăcărare pasaje întregi din lucrarea Katyei:

- "…Nu trebuie să mai admitem să stricăm armonia atâtor planete datorită unor proiecte nejustificate de apărare împotriva unor ipotetice atacuri extraterestre! Nu trebuie să mai transformăm planetele în câmpuri de bătălie! Trebuie să le transformăm, în schimb, în frumoase parcuri pline de flori şi verdeaţă, precum pe Terra, care să poată fi locuite cândva de oameni!... Iar pe acolo pe unde trec cosmonauţii noştrii să rămână doar amintiri frumoase!...".

Publicul deveni electrizat de aceste adevăruri simple, dar remarcabile, pline de cel mai profund spirit umanist. Fiecare frază era însoţită de aplauze. Când a ajuns la capătul lucrării, rectorul Mohamed El-Hirani izbucni şi el în aplauze, rostind:

- Rog pe domnişoars absolventă să pofteasc㠄 la tribună!...

Katy, privind uluită la tot ce se întâmpla în sală, nici nu auzi apelul rectorului.

- Katy! încerc eu s-o trezesc din visare. Eşti chemată la tribună…

- Cine? Eu? Adevărat?...

- Du-te, frumoasa mea! Trebuie să te grăbeşti, toţi te aşteaptă!...

Cu dificultate şi după ceva vreme Katy ajunse la tribună, timidă şi aproape speriată de postura în care se afla. O vedeam pe toate ecranele, emoţionată din cale afară.

- Domnişoara Katy, continuă profesorul, te rog să mă ierţi că am ţinut până acum, în mod deliberat, fără rezoluţie teza ta, de altfel cu adevărat strălucită. Am citit şi am recitit lucratea ta. Deşi eram cu totul de acord cu teza susţinută, am ţinut să-mi exprim decizia în privinţa ei direct în public, la această Conferinţă extraordinară. Te felicit pentru ilustrul tău proiect!...

Respectabilul rector al Academiei i-a strâns mâna şi i-a înmânat o diplomă. Îmbrăţişând-o apoi părinteşte, şi-a încheiat astfel cuvântarea:

- Deci, pe planeta Perla-22 vor creşte în curând flori! Domnişoara Katy, îţi sugerez să organizezi o expediţie pentru îndeplinirea acestui măreţ proiect!...

Succesul era total. Sala ovaţiona frenetic. Toţi erau cuceriţi de nemaipomenitul proiect. Emoţionat şi el, rectorul Mohamed El-Hirani i-a mai strâns odată mâna Katiei, urându-i succes în noua sa nobilă misiune. Apoi a continuat:

- Rog pe secretarii fiecărei secţii să dea citire listelor cu misiuni cosmice care urmează!

După ce a mulţumit plină de emoţie, Katy a revenit în sală lângă mine. Era totuşi, se simţea asta, într-al nouălea cer. Toată lumea o privea cu admiraţie.

- Katy, la fel ca toată lumea, îţi urez mult succes în organizarea expediţiei! i-am spus şi eu când am găsit ocazia.

Şi cât de frumos şi romantic a venit îndată răspunsul ei:

- Mulţumesc, Mark!... Tu eşti primul care ai crezut în proiectul meu!...

*

Ca după orice succes, urmează muncă şi mai multă. Pentru pregătirea expediţiei Katy avea foarte mult de lucru. Trebuiau calculate şi planificate toate datele, trebuiau puse la punct o groază de detalii. Trebuiau rezolvate şi unele probleme legate

de componenţa echipei. Trebuiau elaborate, pe larg, toate etapele de trezire la viaţă a unei planete fără viaţă, dar pe care viaţa ar fi fost posibilă. Avea nevoie şi de sprijinul Divinităţii pentru realizarea acestui proiect. Nu era deloc uşor să creezi o compoziţie ideală pentru atmosfera viitoarei planete. Trebuia creat stratul de ozon protector, ogranizat regimul de precipitaţii, reglementat circuitul apelor de suprafaţă şi subterane şi multe altele. Adică să repeţi, în parte, tot ceea ce a făcut Creatorul când ne-a dăruit nouă frumoasa planetă Terra. Apoi, trebuia să aşterni câmpuri de vegetaţie pe noua planetă, făcând experimente timp de mai mulţi ani, astfel încât, în final, să poată creşte pe planeta respectivă pretenţioasele flori aduse de pe Terra.

E drept, am încercat s-o ajut şi eu pe Katy cu ce am putut. Dar totul era atât de delicat, încât depindea foarte mult de artă, de gradul de frumuseţe cu care trebuia să te declari mulţumit.

A durat mult etapa de pregătire. Katy lucra conştiincioasă la rezolvarea celor mai neprevăzute probleme. Participa la lungi şedinţe de instruire sau de documentare ştiinţifică.

Într-o zi stăteam la una din bibliotecile din aer liber şi mă documentam pentru viitoarea mea misiune. Deodată, pe furiş, cineva vine în spatele meu şi-mi pune mâinile la ochi.

- Cine e? întreb eu surprins. Stai, ştiu cine eşti, nu te mai ascunde!...

Când îmi dădu drumul la ochi şi m-am întors, nu mi-a venit să cred cine era. Era Hernanda, într-o ţinută elegantă, surâzătoare, aşa cum o ştiam.

- Ce făceai, Mark? Stai singur şi răsfoieşti cărţi! Nu te-ai săturat de ele?

- Ce pot face, Hernanda? Mă documentez pentru o posibilă expediţie cosmică...

Hernanda deveni melancolică. Ochii ei mari şi expresivi priviră o vreme în pământ. Apoi se hotărî să spună:

- Mark, tot mai eşti supărat pe mine?

M-a surprins atitudinea ei. Oare de ce mă mai întreabă acum? Îi părea rău de trecuta noastră prietenie? I-am răspuns, cu o oarecare linişte în suflet:

- Nu, Hernanda! Nu sunt supărat pe tine!...

- Ştii, Mark, am căutat mai demult să-ţi spun… Eu şi cu Maximilian ne vom căsători. Poate îi mai porţi pică, dar… noi doi ne împăcăm aşa de bine!... Vroiam să ştii asta!

Apoi se aşează pe bancă, alături de mine, părând că mai are multe de povestit. Mi-a mai vorbit despre cum vor organiza, ea şi cum Max, o agenţie de turism pe coastele însorite ale Mexicului. Cum îşi vor construi o casă mică şi frumoasă, cu grădină şi pomi. Cum îşi vor amenaja o mică grădină zoologică aproape de casa lor... Părea atât de entuziasmată de proiectele lor! Însemna oare că aceasta era calea pe care şi-o alesese romantica Hernanda, mă întreb eu. Eleganta de ea, stând şi dând explicaţii în birourile unei agenţii?! Plecând în excursii cu Max şi copii pe coasta mexicană?! Max al ei, cu un "sombrero" pe cap, plimbându-şi copii pe spinarea unui ponei? Doamne, părea minunat că se poate întâmpla aşa ceva!

De bună seamă, nici acest mod de viaţă nu era lipsit de farmec! Toate se petreceau pe planeta noastră, cea frumoasă şi veşnic primitoare! Planeta pe care viaţa avea toate şansele să devină una fericită!

- Vă doresc multă fericire, Hernanda!

- Mulţumesc, Mark! Dar tu, ce-ai să faci? Mai eşti şi acum vrăjit de Katy a ta?

- Hernanda, te rog să mă înţelegi! Într-adevăr, o iubesc foarte mult pe Katy!... Ea mă înţelege şi eu o înţeleg. Ne înţelegem bine amândoi!

La plecare, făcându-mi semne de rămas bun, îmi spuse, zâmbind graţios:

- La revedere, Mark! Vă aşteptăm în Mexic, pe tine şi pe Katy!...

*

Ameţit de atâtea cărţi şi teorii, m-am dus să mă întâlnesc cu Katy. Ea se străduia să rezolve, cu puţin spor însă, un detaliu legat de expediţia sa. Sosirea mea a bucurat-o. Totuşi, mă privi melancolic, aproape tristă. Se vedea că probleme nenumărate îi chinuiau gândurile.

- Îmi pare că eşti tristă, o întreb cu delicateţe.

- Da, un pic... Dar poate îmi trece...

- Katy, azi, la bibliotecă, m-am trezit cu vizita Hernandei, care mi-a povestit despre proiectele ei de viitor. Urmează să se căsătorească cu Maximilian. Într-un fel, m-a impresionat povestea ei...

- Da, ştiu Mark! Ştiu că ai discutat cu ea! Mi-a povestit o colegă de-a mea. Îmi pare însă atât de bine că eşti sincer cu mine!

Mă aşteptam ca ea să devină radioasă, veselă, copilăroasă, ca de obicei. Dar rămase în continuare melancolică, îngândurată.

- Iar eşti tristă, draga mea Katy? Ce mai este acum?

- Nu eşti tu de vină! De vină sunt proiectele noastre... aşa de diferite!...

Înţelegeam bine ce vroia să spună. Ştiam aproape tot ce gândea. Era frumoasă, zglobie, ca un fluture. Era numai dragoste şi vis nobil. Dar vroia să dedice toate gândurile numai idealurilor ei de preţ. Perspectiva despărţirii noastre, fie şi temporară, din cauza acestor proiecte, îi umbrea gândurile de viitor.

Acelaşi lucru se întâmpla şi în sufletul meu.

- Katy, am citit în sufletul tău. Știu tot ce simți și gândești. Cred că proiectul tău este foarte important, dar cere sacrificii. În viitor ar fi bine să ne alegem proiecte în așa fel încât să putem să fim și să lucrăm împreună...

Ea oftă îndelung. Apoi, privindu-mă senină, îmi zise:

- Mark, hai să ne plimbăm pe colinile din preajma Orașului Studențesc!

*

Era o toamnă caldă, iar cerul era senin, brăzdat ici-colo de nori albi călători. Vântul plăcut, cald și el, ne îmbia de peste tot.

- Katy, de ce te-ai urcat așa de sus pe piatra aceea?...

- Nu știu de ce! Mark, dar ajută-mă să cobor de-aici!...

Și sări drept în brațele mele, ușoară, mlădioasă, ca un fulg. Era sigură că o voi prinde. Părea o minune a naturii. În rochia ei albastră, precum cerul de deasupra noastră, cu ochii ei sclipitori, cu respirația ușoară, cu mișcări diafane, Katy era o perfecțiune, o creație a lui Dumnezeu! Ne-am jurat să fim veșnic prieteni, să avem grijă unul de celălalt. Cât vom fi în misiune dar și când vom fi din nou împreună.

Treceam peste coline, zburând parcă. Priveam minunatele privelişti ale Orașului Studențesc din vale. Și ne jucam ca doi copii. Nu mai știam de alte planete, nici de expediții!

Când veni seara, se făcu răcoare. Katy îmi luă capul în mâinile ei, mă privi lung în ochi, apoi îmi zise:

- Mark, știi că plecarea expediției noastre s-a stabilit peste două săptămâni? Vei fi și tu de față la plecarea noastră?

*

În ziua plecării expediției Katy arăta superb. Îmbrăcase un minunat costum de cosmonaut, creat de ea însăși și care îi

stătea nespus de bine. Era o îmbinare de alb și albastru, purtând și o eșarfă reprezentând culorile zorilor de pe Terra. Potrivit de înaltă, suplă, radioasă, cu trăsături nobile și armonioase, părea că era cea mai bună ambasadoare a Terrei în Cosmos. Privirea ei fermecătoare, zâmbetul cuceritor, totul mă transpunea într-o lume de vis. Era întruchiparea inocenței, a nobleței și a nostalgiei pentru planeta noastră cea scumpă.

- De ce mă privești astfel, fără să spui o vorbă? mă întrebă ea, cu un subtil zâmbet pe buze.

- Parcă aș mai putea să spun ceva? Vreau să te privesc cât mai mult, să-mi amintesc mereu de tine cum erai în acest costum superb de cosmonaut!... Au mai rămas așa de puține clipe până la plecarea ta!

- Da, Mark! Mai am o oră la dispoziție până va trebui să ajung pe platoul de decolare...

- Cu ce mergem până acolo, Katy? Cu micro-avionul, sau cu automobilul?...

- Aș prefera cu automobilul... Să privesc liniștită la tine, la bulevardele pline de flori de pe planetă, la cerul acesta al nostru pur și senin!

Sosi și automobilul cu șofer automat. Mergeam lin pe un bulevard larg. Katy stătea alături de mine, sprijinită de umărul meu. Simțeam emoția în tot sufletul ei.

- Katy, regreți că trebuie să pleci?

- Îmi pare totul atât de nou, de neobișnuit! Când plecam în expedițiile cosmice de instruire măcar știam că voi reveni repede acasă. Acum, totul pare diferit!

Era vizibil emoționată! Și-ar fi dorit o reconciliere între nobila ei misiune și faptul că și eu ar trebui să fiu lângă ea.

Iar eu gândeam la fel. Încă nu-mi imaginam cum va fi după plecarea ei.

Deodată însă, pe chipul ei apăru o umbră de speranță.

- Mark! Am o idee! Probabil expediția ta va dura mai puțin decât șederea mea pe planeta Perla-22...

Eram foarte atent la orice cuvânt pe care-l rostea ea. Privindu-mă cu seninătate și bucurie în suflet, mai spuse:

- Mark, mi-aș dori așa de mult ca în drumul tău de întoarcere din expediție să poposești și pe planeta Perla-22, să vezi și realizările mele. Și să mă readuci pe Terra cu nava ta cosmică!...

Ideea era adorabilă! Să vizitez planeta transformată de proiectul ei! S-o readuc pe Terra cu nava mea! Părea ceva ca în basme!

- Katy, e o idee superbă! Această dorință de a ne revedea va fi un vis care mă va însoți peste tot în expediția mea!

- Timpul cât vom fi despărțiți va trece mai repede având această perspectivă. Este totuși un sacrificiu cerut de proiectele noastre grandioase!...

Ne țineam de mâini, ne priveam în ochii fără să ne săturăm. Am fi vrut ca drumul cu automobilul să dureze o veșnicie. Am fi avut ce povesti la nesfârșit. Ne-am fi jurat credință veșnică unul altuia. Dar nu reușeam să ne mai spunem niciun cuvânt. Timpul s-a scurs repede. Am și sosit în perimetrul de lansare al expediției. Microfonul de la intrare pe platou ne-a trezit din visare:

- Domnișoara Katy, este târziu. Comandanții celor opt nave vă așteaptă. Peste o oră se dă startul decolărilor!

Nu știam de ce în acele clipe sublime o priveam pe Katy atât de prelung. Cât aș fi dat atunci să mai fi putut obține un minut de răgaz! Dar nu se mai putea amâna plecarea nici cu o secundă!

- Înseamnă că trebuie să plec! La revedere, Mark!...

Apoi, îngrijorată parcă, adăugă pe un ton ocrotitor:

- Mark, să ai grijă de tine în expediția ta, cam prea aventuroasă și plină de neprevăzut!...

N-am reușit să mai spun măcar o vorbă. Katy a plecat spre echipaje. De cum ajunsese în dreptul navelor, comandanții chinezi ai expediției o salutară cu căldură, părintește. Katy era simbolul cel nobil al eforturilor lor. Ea le-a creat un scop nemuritor!

Pregătirile pentru decolare s-au încheiat. Toți membrii expediției s-au aliniat pe platoul de decolare. A răsunat un imn melodios, emoționant, ca semnal de începere a procedurii de plecare. De-abia o mai zăream pe Katy pe platoul acela imens. De acolo îmi făcu semn cu mâna, ca ultim semn de rămas bun. Apoi s-a făcut o tăcere de așteptare solemnă.

M-a trezit un mesaj solemn și neașteptat, difuzat prin difuzoare, chiar din partea rectorului Mohamed El-Hirani:

- Urez succes deplin expediției chineze! Iar ideile tale, domnișoară Katy, să triumfe în Univers!

Au urmat lansările succesive ale celor opt nave ale expediției. Katy a ținut să fie îmbarcată pe ultima din ele. O vedeam pe ecranele mari de pe platou, în ținuta ei superbă de cosmonaut. O vedeam plină de seriozitate, preocupată, emoționată.

Când ecourile lansărilor s-au stins iar Katy deveni un vis, am rostit încet, ca pentru mine:

- Drum bun, frumoasa mea Katy, îngerul sufletului meu!

*

Privește acolo în vale. Poți vedea acele cupole rotunde ale palatelor elegante răsărind printre coroanele platanilor înalți? Acolo este locul cel fermecat, încărcat de atâtea amintiri și nostalgii! Acolo am cunoscut-o pe Katy și am fost cei mai fericiți.

Iată, departe, pe munții aceia, plouă. Vântul poartă cu repeziciune norii întunecați care se răspândesc pretutindeni,

cotropind crestele munților și abisurile văilor. Pare o vreme de sfârșit de lume!

Și totuși, mai sunt pe Terra. Terra cea blândă, ca o mamă cu copii ei. Oare așa va fi și pe Perla-22 când va ajunge Katy acolo?

Katy, îngerul meu, la ce te gândești tu acum? Cum vor fi parcurile tale frumoase? Te gândești la cei dragi de acasă? Sau poate la mine, la aventurile mele prin Cosmos și la reîntâlnirea noastră?

Recitesc de zeci de ori ordinul meu de plecare în misiunea de cercetare cosmică. A venit timpul să mă gândesc și la experimentele care le voi face în lupta cu timpul, cu gravitația strivitoare a planetelor gigant, la uraganele dezlănțuite pe acele sălbatice planete. La formele de viață primitivă pe care e posibil să le întâlnesc, să mă gândesc la protejarea lor, poate vor deveni leagănul unor noi lumi!...

Vântul și norii se năpustesc cu furie peste munții și văile de lângă Orașul Studenților din Podișul Anatoliei. Stropi grei de ploaie încep să cadă în jurul meu din înaltul cerului. Dar mie nici nu-mi pasă. Mă gândesc doar la atât de dragi cuvintele Katiei, la plecare:

- Mark, mi-aș dori așa de mult ca în drumul tău de întoarcere din expediție să poposești și pe planeta Perla-22, să vezi și realizările mele. Și să mă readuci pe Terra cu nava ta cosmică!...

O clipă de fericire

Moș Orion, cât era ziulica de mare, ședea bombănind pe prispa rachetei sale interstelare - o epavă din timpuri imemoriale (ca de altfel și Moș Orion) - ce ocupa de pomană loc într-un parc de agrement pentru copiii care se jucau zburdalnici prin preajmă. Și faptul că racheta, cândva vestită, încă nu a fost dezintegrată prin metoda neutralizarii cu antimaterie, se datora faimei trecute a lui Moș Orion, care și acum mai era venerat de unele autorități de la municipalitatea orașului.

În schimb, situarea rachetei chiar în mijlocul spațiului de joacă al copiilor era cât se poate de nefastă pentru liniștea lui Moș Orion. Cum stătea el pe prispă, cu fața sa mică, rotundă, cu chelie, doar cu două-trei fire de păr în vârful capului ca niște antene misterioase, era victima sigură a uneltirilor fără de sfârșit ale neostoiților de copii care se distrau folosind niște rachete și rachetuțe artizanale pe care le lansau aproape nonstop și care, cât ai clipi din ochi, dădeau ocolul planetei Jupiter și se întorceau înapoi spre a sfârși în groapa cu nisip de pe maidanul lor de joacă. Necazul cel mare era că aceşti drăcușori de copii mai greșeau uneori comenzile rachetelor lor, de treceau acestea survolând înfiorător pe deasupra capului moșului atunci când vreun copil nătâng scria 30 de metri în loc de 30 de parseci. Asta punea definitiv capăt răbdării lui Moș Orion, care se punea pe blestemat speciile acestea de obrăznicături:

- Diavolilor!… Neobrăzaților!... Nu vă mai ajunge Cosmosul întreg pentru joaca voastră, vă luați și de părul meu!... De fapt, la ce poți să te aștepți de la niște copii de *virtualiști*, care-i lasă needucați pe Pământ, iar ei umblă hai-hui prin nu știu ce ostroave din Calea Lactee!

Trebuie să precizăm că, spre marea neliniște a Universului, populația Terrei s-a divizat în două mari tabere, pe baza unor concepții ireconciliabile: *relativiștii* și *virtualiștii*.

Relativiștii erau fideli teoriei relativității a lui Einstein, pe baza căreia au putut să construiască nave cosmice de mare performanță cu care călătoreau neobosiți în explorarea noilor lumi, din Galaxia noastră dar și din alte galaxii. Erau oameni vajnici, cu spirit de sacrificiu, le plăcea să facă istorie nouă, să creeze, să exploreze.

Virtualiștii, dimpotrivă, aveau deviza celui care rostise fraza următoare: "Nu este important să cunoști starea prezentă a Universului, este la fel de frumos și de captivant și trecutul Universului". Aceștia au învățat să capteze de-a gata istorii trecute ale sistemelor solare și ale galaxiilor, se mulțumeau doar cu aceste descoperiri despre trecut. Preferau să stea picior peste picior, în spații de agreement și să capteze informații din timpurile trecute care soseau în prezent în valuri, de peste tot, fără încetare și din belșug. Mai umblau și ei cu nave cosmice pe ici pe colo, însă făceau asta doar pentru a se distra.

În tinerețe Moș Orion fusese un vajnic luptător de partea relativiștilor, nu putea tolera în niciun chip teoriile virtualiștilor dar, mai ales, lenea lor notorie.

- Uf! De ce nu mai am eu anii tinereții, precum și voința de luptător de atunci!… Ce vremuri!... Călătoream în toate direcțiile, asumându-mi expedițiile cele mai dificile… Eram tânăr și chipeș, toată suflarea Pământului mă respecta!... Într-o temerară expediție am salvat de la pieire o civilizație de pe o planetă îndepărtată, ai cărei locuitori nu mai știau să-și regleze

atmosfera planetei!... Ehei, câte isprăvi din astea am făcut la viața mea!... Și ei, oamenii de astăzi, măcar de-ar avea un pic de respect pentru isprăvile mele de odinioară!...

Și zicând toate astea, simțea că se înează de obidă, așa că se ridica de pe locul unde ședea pe prispa rachetei, dădea un ocol încet, cu pași mărunți și nesiguri, în jurul rachetei, apoi revenea de unde plecase și se așeza la loc pe prispă.

Dar, într-o zi, pe când ședea el așa luptându-se cu isprăvile copiilor needucați - copii care mai că-i făcură ferfeniță acoperișul rachetei sale, și așa ruginit și ponosit – lui Moș Orion nu-i veni a crede: un fulger brăzdă cerul, lumina se opri chiar deasupra parcului în care stătea. Apoi văzu cum acea lumină deveni o navă cosmică, care își încetini alunecarea din ce în ce mai mult, până se așeză lin pe iarba din fața vechii sale rachete. Nava arăta ca o sferă albastră. Se desfăcu în două emisfere, iar din ea coborî un tânăr chipeș și viguros, precum Apollo.

Tânărul îl recunoscu de îndată pe Moș Orion, care însă se dezmetici greu în fața unei asemenea surprize. Ochii lui mici și obosiți priveau în sus la luminosul chip de tânăr aterizat în fața sa.

- Bine te-am găsit, Moș Orion! Ce mai faci? Cum o duci cu sănătatea?

Ochii bătrânului începură să clipească mărunt, se umplură de lacrimi și bucurie și se repezi să-l îmbrățișeze pe tânărul sosit.

- Nepoate!... Tu ești strănepotul meu cel drag, viteazule Neon?... De câtă vreme stau aici și aștept să te întorci… să vii să mă vezi!...

- Dragul meu străbunic, m-am gândit neîncetat la tine!... Doar că am o sumedenie de treburi legate de expedițiile mele intergalactice, de n-am timp să trec și pe-acasă, pe Terra!... Acum am trecut în viteză pe la tine… că am o problemă la

motorul navei mele, nu-i dau de capăt. Nu pot trece direct de pe viteza cosmică 6 pe viteza 8, ceea ce mă împiedică să fac unele călătorii mai lungi!...

- Dar, dragul meu strănepot, stai să-mi aduc aminte… parcă ți-am pus niște intrucțiuni amănunțite la bordul navei, despre întreținerea motorului… de ce nu le-ai citit?

- Bunicule, nu știi că noi, ăștia de azi, nu mai folosim scrisul ca sursă de informare, de când cu telepato-graful?...

- Da, știu copile… trebuia să mă gândesc la asta… dar de unde să fi știut eu atunci, când am proiectat racheta, că oamenii or să uite să mai scrie și să citească?! Uite, pot să-ți dau chiar acum o casetă cu instrucțiuni vocale, poate-ți va fi de folos…

Nepotul lui Moș Orion ar mai fi stat cu străbunicul său, dar era foarte grăbit. În 15 minute trebuia să facă joncțiunea cu o navetă spre un satelit al lui Jupiter, de unde avea să plece într-o importantă expediție spre o galaxie îndepărtată.

- Multumesc, bunicule, pentru instrucțiuni! Îmi pare rău, dar n-am timp de loc, chiar acum trebuie să plec!... La revedere! By-by!...

Ce era să facă Mos Orion? L-a îmbrățișat pe strănepotul său cel drag și i-a urat drum bun. Apoi l-a urmărit urcându-se în naveta sa spațială sferică care, după ce s-a închis silențios, a început să se înalțe la fel de silențios, accelerând din ce în ce mai tare, până a dispărut ca un fulger în înălțimile cerului.

- Bravo! Frumos! Nemaipomenit!... Ce băiat de ispravă strănepotul ăsta al meu!... Mergi cu bine, copilul meu! îi ură bătrânul care încă privea după navetă.

Fericirea sa de o clipă se terminase însă. A rămas iarăși singur, pe maidanul din fața vechii sale rachete. Copiii răutăcioși s-au adunat iarăși în jurul său, reluându-și năzbâtiile cu felurite rachetuțe năstrușnice. Unul din ei a aprins fitilul unei feștile afurisite, care o luă în sus, apoi se răzgândi și se întoarse iar spre maidan sfârâind, trecând la numai o palmă de

Moș Orion și pârlindu-i un colț de la mâneca cămășii sale de cosmonaut - veche și ea, îngălbenită de vremuri. Și moșul iarăși izbunci în bombăneli:

- Afurisiților! Nerușinaților! Copii prost crescuți!... Dar la ce poți să te aștepți de la niște copii de virtualiști?! Nici măcar un pic de respect și educație nu v-a mai rămas! Nu vă mai ajung năzbâtiile!...

Miriapterix-ul

Tudor Munteanu lucra în turnul de control al Cosmodromului din Bacău, situat undeva pe aproape de fostele Ateliere CFR şi de Fabrica de Boghiuri. Munca lui era una de rutină. Trebuia însă făcută zi de zi, fără greşeală.

Într-un fel era şi reconfortant să faci de serviciu în turnul de control. Trebuia să iei legătura cu echipajele cosmice utilizând aparatele video-telepatice, să afli dacă şi ce probleme au, să găseşti soluţii în cele mai variate situaţii. Aveai legături permanente cu cele mai îndepărtate civilizaţii, cu tehnologia lor, cu modul lor de gândire. Uneori era amuzant să vezi aterizând unele nave, dintre cele terestre, şi din ele coborând personaje pitoreşti. Câteodată coborau cuconiţe simandicoase, de fapt fiinţe născute pe Terra dar plecate şi rătăcind de multă vreme prin Cosmos. Era distractiv să le vezi păşind cu mare precauţie pe caldarâm, cu pantofiorii lor delicaţi, cărora nu le pria deloc contactul cu suprafaţa Terrei, notorie pentru praful şi glodul ei. Acestor fiinţe diafane nu le tihnea deloc sejurul pe Terra şi se grăbeau să se îndrepte repede spre alte planete.

Tudor Munteanu îşi vedea liniştit de serviciul său la Cosmodrom. Până într-o zi însă, când se trezi cu un apel insistent din partea puştiului său, Mihăiţă:

- Tată! Poţi să vii mai devreme acasă? Ştii, am fost la joacă pe malul Siretului şi am făcut o descoperire...

- Ce descoperire?!... Ce tot vorbeşti, spune mai lămurit!...

- Vino acasă, şi-ţi spun!... Te rog mult!...

Ce era să facă bietul om? Făcu ce făcu şi se grăbi mai devreme spre casă, curios să vadă ce avea de spus Mihăiţă al lui. De fapt, nici nu mai avea tihnă să rămână la serviciu, îşi tot frământa capul vrând să afle mai repede ce descoperire ar fi putut să facă fiul său. Nici nu păşi bine pragul casei că Mihăiţă îl şi întâmpină din uşă:

- Tată, vino să vezi ce am descoperit!... Nu-ţi vine să crezi… Să vezi ce pasăre ciudată!...

Puştiul îl duse într-o cămară, unde-i arătă ceva misterios, un fel de pasăre, căreia îi şi găsise loc să o aşeze într-o colivie de porumbei. Tudor de uită nedumerit la ce-i vedeau ochii şi nu înţelegea nimic: era o fosilă, părea un soi de fiinţă ciudată, cu pene multe şi late cât palma, ca nişte aripi numeroase lipite toate pe un fel de muchie aducând ca o şiră a spinării. Părea ceva sfărâmicios, deşi arăta ca un întreg. Penele acelea mari şi late, îngălbenite şi sfărâmicioase, erau mototolite, cu colţurile îndoite, arătau fioros dar şi fragil, de îţi era teamă să le atingi ca să nu se sfărâme. Ciudăţenia acestor pene era că peste tot aveau mici semne ordonate întrucâtva pe orizontală, iar din loc în loc se vedeau, rotunde sau colţuroase, ceva ca nişte chipuri omeneşti neclare.

- Ciudată fosilă ai mai găsit, copile! Uite, sunt om în vârstă, dar aşa ceva n-am văzut în viaţa mea!...

Mihăiţă părea mândru de descoperirea sa. Poate bizareria aceea nici nu era de pe pământ, poate venise de undeva din Cosmos, mai ştii? Dar, înainte de a da cu presupusul, au considerat amândoi că era mai bine să se facă unele expertize de laborator. De aceea trebuiau consultaţi nişte specialişti în domeniu.

Zis şi făcut! Primul gând a fost să apeleze la unchiul lui Tudor, Larion, un funcţionar cu ştate vechi la “Muzeul formelor de viaţă dispărute“. Au apăsat un buton şi, cât ai clipi,

pe un ecran din fața lor apăru chipul bătrânului unchi, demn de tot respectul.

- Unchiule Larion, uite de ce te-am deranjat... Puștiul meu a făcut azi o descoperire uluitoare pe malul Siretului. A găsit o pasăre străveche, fosilizată, dar nu ne putem da seama deloc ce ar putea fi...

- Eh, dragii mei! Mă bucur să vă văd! Pe Mihăiță al tău nu l-am mai văzut de când era mic! Ia, arătați-mi pe video ce ziceați că ați găsit!... Uau! Ce-i aia?... Așa ceva nici eu n-am mai văzut, cu toate că aici, la muzeu, am lighioane de tot felul. Poate ar trebui să apelați la Sediul General al muzeului nostru din Groenlanda, acolo sigur trebuie să vă găsească răspunsul!...

- Mulțumim pentru indicații și te salutăm, unchiule Larion! Rămâi sănătos!

Rămași singuri și nedumeriți, Tudor îi zice puștiului:

- Hai să teleportăm cușca asta, cu pasăre cu tot, la Sediul General din Groenlanda. Ah, dar nu mai am nicio para, nu ți-a mai rămas vreun ban, ne trebuie pentru teleportare?

- Ba da, am niște monede, căci azi n-am mai apucat să-mi cumpăr înghețată…

Au pus o monedă în aparatul de teleportare, au format o adresă și colivia cu pasărea măiastră a și ajuns la destinație. Prompt, de acolo veni și confirmarea: pachet primit, așteptați răspunsul în trei zile.

După trei zile veni însă răspunsul negativ de la cei de la Sediul General din Groenlanda: “Cu regrete, rezultatul cercetărilor noastre este negativ. Toate aparatele au dat același răspuns: Corp necunoscut“. După cinci minute s-au trezit și cu pasărea în colivie returnată.

Tudor însă rămase supărat:

- Ce le mai știu și ăștia?! Nu vezi că nu știu nimic? Ce ne facem acum?

Cineva i-a sfătuit să se adreseze la “Institutul formelor geometrizate ale vieții“ din Pensylvania.

- Păi de ce nu vorbiți așa, fraților! își zise Tudor ca pentru sine, ceva mai optimist. Am un bun prieten din copilărie care lucrează de mulți ani acolo! Ia să-l apelez eu pe prietenul meu, profesorul Mitika Kray, din America!...

Ghinion însă! Profesorul nu era în Institut, era plecat într-o permisie de câteva zile, la un prieten din constelația “Nor Alb“.

Ce era să facă Tudor? Așteptarea este grea, mai ales când ai treburi importante de rezolvat. Noroc că, în aceeași dimineață, l-a sunat secretara ilustrului muzeograf Nelson Harmon de la asociația internațională “Clorofila“, la care ceruseră audiență mai demult, și abia acum bătrânul muzeograf putea să-i primească. Așa că, Tudor îl luă pe Mihăiță și, împreună cu colivia cea cu misteriosul “miriapterix“-ul, s-au teleportat îndată la sediul asociației, cheltuind alți bănuți dintre cei pe care îi mai aveau.

Bătrânul muzeograf îi aștepta deja. De cum i-a văzut și, mai ales, după ce i se prezentă și cușca cu ciudata pasăre, bătrânul specialist, în calitatea sa de președinte al asociației, începu cu o introducere lungă, cu fraze multe și întortocheate, încât abia de putea fi înțeles:

- Admirabil!... Exceptional!... Ce forme superbe!... Cum poate oare natura asta să fie așa de perfectă în formele ei... Nu sunt în măsură să-mi exprim toată recunoștința acelor generații de cercetători anonimi care n-au precupețit eforturile... care va să zică și-i-acuma îmi aduc aminte...

După cum începu bătrânul muzeograf disertația, Tudor și puștiul său înțeleseră repede că n-au nicio șansă să ajungă la capăt cu lămurirea misterului. Își făceau probleme cum să plece cât mai repede de acolo, că oricum nu vor putea afla nimic nou și de folos. Au luat colivia cu pasărea, i-au mulțumit bătrânului, l-au salutat și au plecat.

În stradă trebuiră să lămurească ce mai aveau de făcut.

- Hai să ne teleportam în Pensylvania, poate a venit profesorul Mitika Kray, zise Mihăiță.

- Mda! Ai dreptate! Dar chiar nu mai avem niciun șfanț în buzunar... ne-au mâncat teleportările astea toți banii, fâțâindu-ne de colo-colo, și degeaba!

- Stai, mai am eu niște monede! Știi... mi-ai dat mai demult niște bani pentru bazinul de înot!...

- Bine, dă-mi o monedă! La leafă adu-mi aminte să-ți dau banii înapoi, chiar și ceva în plus, că ai fost băiat de treabă...

S-au teleportat pe dată la catredra profesorului american. Însă, deși era prezent, profesorul nu-i putea primi imediat: era foarte ocupat cu niște oaspeți importanți de pe o altă planetă cu care se duceau tratative de colaborare. Cu chiu, cu vai, într-o pauză a ședinței de protocol l-au prins pe hol și l-au abordat:

- Hei, Mitică, tu ești?

Profesorul Mitika Kray se uită perplex la Tudor, mirat, dar nedându-și seama pe loc de unde anume îl cunoaște! Apoi se însenină brusc la față și-i zise bucuros:

- A! Tu ești, Tudore? Mai să nu te cunosc!... Și ăsta-i puștiul tău?

Da, e băiatul meu, îl cheamă Mihăiță!...

- Măi, ce-au mai trecut anii! Dar cum de-ați ajuns pe aici?

- Iacă, cu niște probleme! Puștiul meu a găsit o chestie ciudată, undeva, pe malul Siretului, ceva ca o pasăre, un "miriapterix". Uite ce ciudățenie de pasăre!

Și Tudor ridică sus colivia să-i arate pasărea vechiului său prieten.

După câteva clipe de studiere cu atenție, privind pasărea din toate unghiurile și direcțiile, profesorul zise:

- Nu știu ce poate fi! Nu e de domeniul meu! N-am mai văzut niciodată așa ceva! Dar știți ceva? Dacă nu vă grabiți, așteptați până îmi termin lucrarea capitală de azi, "Popasul

Gândacului și Tentative de Comunicare cu Ființe Extraterestre Similare", apoi mai stăm de vorbă. De acord? Atunci vă rog să mă scuzați... nu mai am deloc timp acum... vorbim mai târziu, mă așteaptă o delegație de pe o planetă străină... La revedere!...

Și profesorul dispăru.

- Și noi ce facem acum, întrebă Mihăiță?

- Ce să facem? Nu mai așteptăm, ne întoarcem acasă! E clar că nici de aici nu vom pleca lămuriți. Noroc că biletele astea cu teleportare sunt dus-întors! Că altfel rămâneam pe aici, blocați și fără părăluțe!

Ajunși acasă, s-au mai liniștit. Nimeni nu știa să-i lămurească defel ce e cu "miriapterix"-ul lor. Cineva i-a mai sfătuit încă să trimită colivia cu ciudățenia de pasăre la "Institutul de studii comparative ale formelor primitive de viață". Dar și de acolo a venit un răspuns mai ciudat decât pasărea însăși: "Rușine! Homo sapiens s-ar putea preocupa de lucruri mai serioase!"

Ultimul răspuns i-a înfuriat peste măsură. Au luat colivia cu "miriapterix"-ul și au aruncat-o într-o magazie de vechituri, uitînd o bună vreme de ea. Și cine știe cât ar fi stat lucrurile astfel dacă ciudățenia cu "miriapterix"-ul nu ar fi avut șansa să fie elucidată în cele din urmă, la fel de straniu. Într-o seară, nici nu veni Tudor bine de la serviciu și nici nu apucă să mănânce și să se odihnească un pic, că s-au trezit cu un apel de la părintele Macarie din Suceava, un cunoscut secretar la cancelaria arhiescopiei orașului. Nu se știe cum aflase părintele despre pasărea ciudată găsită de băiatul lui Tudor pe malul Siretului. Dar acum se interesa și era curios să vadă și el ciudățenia aceea de fosilă.

Tudor și fiul său se bucurară la auzul acestei vești, dar când încercară să găsească colivia cu pasărea abia de și-au amintit pe unde o aruncaseră. În sfîrșit, după ce au recuperat-o, au plecat la Suceava unde îi aștepta părintele Macarie.

Au luat o navetă aeriană locală până în nordul țării, care nu costa nimic, pentru că Tudor avea gratuități pe transportul local. S-au prezentat la preasfântul părinte Macarie care, văzându-i, i-a întâmpinat cu bucurie în glas:

- Ho-Ho! Ia uite că au şi venit! Bine aţi sosit!

Părintele Macarie era un bonom bine dezvoltat la corp, plin de sănătate şi voie bună. I se citea pe chip cât de înțelept era. Luă colivia cu "miriapterix"-ul din mâinele lui Mihăiță, o ridică în dreptul ochilor s-o studieze mai bine apoi, după câteva minute de suspans, mai întâi i se înveseli chipul, apoi începu să râdă de-a binelea.

- Ce-i cu "miriapterix"-ul nostru? se interesă Tudor curios.

- Măi, oameni buni, ceea ce vedem noi aici nu este un "miriapterix", nu este o pasăre, ca să zicem aşa...

- Dar ce este părinte? îl întrerupse iarăşi nerăbdător Tudor pe sfinția sa.

Părintele, semețindu-şi şi mai mult statura de om înțelept şi ținând în continuare în sus colivia cu ciudățenia în ea, rosti în cele din urmă:

- Ceea ce aveți voi aici nu este nici pasăre, nici şarpe, nici peşte... E un lucru făcut de mâna omului... ca oricare lucru făcut de om... Toată tinerețea mea am petrecut-o pentru a cerceta, fără odihnă, mărturii despre formele străvechi de comunicare interumană, folosite cu multe secole în trecut pe Pământ. Ceea ce aţi adus voi este un obiect înfoiat, numit pe vremuri *carte*, care se folosea pentru transmiterea gândurilor de la om la om, de la generație la generație. Hai să ne uităm pe obiectul din colivie... Vedeți... pe fiecare aripă, mă rog, să-i zicem foaie, sunt nişte semne mici, numite *litere*. Fiecare cârlig din acela înseamnă ceva, iar puse semnele astea unul lângă altul... pot transmite gândurile oamenilor...

- Vezi, Mihăiță, se adresă Tudor fiului său, ce minte mai aveau şi oamenii ăştia din vechime, să folosească o metodă aşa

de greoaie ca să-şi exprime gândurile! Pe când acum... cu telepato-graful...

- Ehei, telepato-graful! interveni părintele. Telepato-graful a fost inventat mult mai târziu. Însă, închipuiți-vă, oamenii aceia din vechime... lipsiți de alte mijloace de a-şi fixa gândurile... foloseau aceste metode dificile de transmitere a ideilor. Hm! Ia să ne uităm!... Dacă se mai vede bine şi nu fac eu nicio eroare de descifrare, parcă văd pe prima foaie nişte idei: A... a... aaa... A...L...M...ALMANAH SCIENCE FICTION!!!!!!!

- Ptiu, drace! Ce ciudățenie! făcu Tudor. Iar noi, care credeam că am făcut cine ştie ce descoperire de vietate din vremuri străvechi!...

- Nu vă necăjiți, căută să-i îmbuneze părintele Macarie. Eu sunt un mare pasionat şi un colecționar al acestor mărturii străvechi ale vieții oamenilor de demult. Am deja în colecția mea două exemplare de o neasemuită valoare. Una dintre aceste opere din colecția mea se intitulează "Cartea Apicultorului". Iar cealaltă, la care țin în mod cu totul deosebit, se intitulează "Fizica, Manual pentru clasa a VI-a"! Aşa că, mi-ar face mare plăcere dacă mi-ați dona acest exemplar descoperit de voi!...

- Cu mare plăcere, părinte Macarie. Suntem cât se poate de recunoscători că nu ne-ai lăsat în neştiință şi ne-ai lămurit cum stau lucrurile cu această ciudățenie...

- Vă mulțumesc mult ! Mergeți cu voia cea bună! Şi dacă mai găsiți ceva asemănător, vă rog, nu uitați de mine!...

Părintele rămase cu colivia şi cu noua sa achiziție în brațe, legănâdu-se mulțumit şi nerăbdător să o studieze până la capăt.

- Şi acum ce facem? Unde mai mergem? îl întrebă Mihăiță pe tatăl său.

- Cum unde? Acasă! Şi poate ar fi bine ca de aici înainte să înveți să deosebeşti un "Almanah" de un "Miriapterix"!

Nepoților mei cei dragi

POVESTIRI PENTRU CEI MICI

Steaua Albastră

Seara, târziu, când păsările jucăuşe aţipeau în culcuşul lor, când greierii începeau să ţârâie de zor şi când broaştele din pârâu se întreceau în a scoate fel şi fel de sunete - şi mai ales Oak-Oak! Oak-Oak! - o fetiţă frumoasă, Corina, ieşea în faţa casei de la ţară a bunicilor ei şi se uita cu nostalgie spre bolta cerului, admirând fascinanta cupolă plină de constelaţii. Iar printre atâtea mii şi mii de stele, mai mari sau mai mici, mai albe sau mai galbene, una singură era albastră, cea mai strălucitoare, cea mai frumoasă de pe cer.

Tot privind-o astfel, seară de seară, Corina o îndrăgi şi ar fi vrut tare mult s-o atingă cu mâna şi să se joace cu ea.

Pisoiul ei favorit, văzând că ea întârzie mai mult ca de obicei pe afară, se strecură uşor din casă şi se porni s-o caute. O găsi, se apropie torcând şi începu să se joace pe lângă ea, mângâindu-i picioarele cu blănița lui albă şi pufoasă, zburdalnic şi bine dispus. O văzu pe Corina îngândurată şi-i zise:

- Fetiţă frumoasă, de ce eşti tristă?... De ce te uiţi aşa de mult spre cer?

Corina îşi luă în braţe pisoiul ei pufos, îl mângâie şi-i răspunse:

- Pisoiule drag, vezi tu acolo, pe cer, steaua aceea frumoasă, mare şi albastră? Aşa de mult aş dori să o pot atinge, să o am în mâini şi să mă joc cu ea! Ai putea tu, oare, pisoiule, să te duci să mi-o aduci?

- Desigur, cum să nu! Aşteaptă numai un pic!...

Plecă pisoiul tiptil de lângă ea şi se opri lângă un stâlp înalt, urcă pe el până sus, în vârful lui. De acolo se uită cu sfială în jur, privi cu ochii săi lucioşi către cer, apoi începu să coboare de îndată.

- Fetiţă frumoasă, îmi pare rău, nu pot urca mai sus de atât, şi mai e mult până la steaua cea frumoasă!...

- Nu-i nimic, pisoiul meu! Îţi mulţumesc, totuşi, că ai încercat!...

În seara următoare, fetiţa continuă să privească cu aceeaşi nostalgie bolta cerească, pe care scânteia din nou steaua albastră. În acest timp un porumbel, trezit nu se ştie cum din somn, zbură pe deasupra casei şi se aşeză în vârful unui pom din grădină. Văzând-o pe fetiţă aşa de îngândurată, veni şi se aşeză pe o creangă mai aproape de ea.

Corina, descoperind porumbelul, cel cu aripile albe fâlfâind în noapte, se bucură nespus de mult şi-i zise :

- Porumbelule drag, alb şi frumos! Vezi, tu, steaua cea albastră, pe cer? Tare fericită aş fi de-ar putea cineva să mi-o aducă, să mă joc cu ea!...

Porumbelul, auzindu-i dorinţa, îşi ridică aripile imediat, zbură uşor pe deasupra fetiţei în semn că înţelesese misiunea, apoi se ridică în sus, tot mai în sus. Zbură, rotindu-se în văzduh, micşorându-se ca un fulg, apoi ca un punct alb şi, în cele din urmă, dispăru de tot pe înaltul cerului.

Trecuse mult timp de când plecă porumbelul, iar Corina îl mai aştepta încă, cu înfrigurare şi nerăbdatoare. Porumbelul, după un zbor îndelungat, începu să simtă că nu mai are putere în aripi. Aerul, acolo sus, era rece, iar aripile îi îngheţau. Ca să ajungă la steaua albastră nu ar fi putut. Aşa că, hotărî să se întoarcă. Apăru iar pe cer, mai întâi ca un punct, apoi din ce în ce mai mare, până coborî şi se aşeză pe aceeaşi creangă de mai înainte.

Văzându-l, Corina înțelesese deja că nici el nu reușise să ajungă la steaua ei albastră. Dar rosti, totuși, vorbe de mângâiere către el:

- Nu fii dezamăgit, porumbel frumos! Îți sunt foarte recunoscătoare că ai vrut să mă ajuți!

Corina, însă, nu renunță să tânjească mai departe după minunata ei stea albastră de pe cer. Văzând-o astfel, într-o seară un băiețel din vecini care nu avea somn la ora aceea și stătea pe pragul casei sale, se înfățișă la gardul bunicilor Corinei și, văzînd-o îngândurată, i se adresă:

- Ce faci, Corina?

- Ce-ți pasă? Mă uit la cer... Tu de ce nu dormi la ora asta?

- Dar ce găsești așa de interesant la cer? întrebă din nou băiatul.

- Cum? Chiar nu vezi?... Steaua aceea albastră și frumoasă!... Ce mult mi-aș dori să o pot atinge, să o am în palme și să mă joc cu ea!...

- Mda! E ceva!... Asta mai zic și eu dorință! Dar, ia stai un pic...

Și băiatul vecinilor dispăru de la gard, dintr-odată, în mod misterios.

A doua, a treia și în următoarele câteva zile băiatul s-a închis în atelierul tatălui său și s-a pus pe treabă. Muncea cu sârg, îi trecuse prin cap să facă o mică navă cosmică, cu care avea de gând să plece în Cosmos până la steaua cea albastră. Și cum era priceput, nu trecu nici o săptămână și nava sa era gata de zbor.

Așa se face că, într-o seară, Corina auzi în grădina vecinilor pornind către cer un motoraș curios, apoi văzu o navă nu prea mare, cu aripi, care se ridică în sus pe deasupra livezii și urcă grăbită peste pomi și peste casele oamenilor, până dispăru în văzduh, apoi în înaltul cerului.

Trecuse o săptămână, poate mai mult, de când băiatul plecase în Cosmos cu nava sa și nu se mai auzi nimic de el. Până într-o zi însă, când în ogradă ateriză o navă din care coborî eroul nostru, puțin palid, dar vesel și radios, ținând în mâini un obiect albastru, strălucitor și mare cât o minge! Toți copiii din împrejurimi s-au bucurat nespus de mult și au fost fericiți să se poată juca cu mingea aceea albastră și strălucitoare.

Într-o seară însă, Corina, privind iarăși spre cer, a observat steaua ei albastră, neclintită de la locul ei, și i-a zis băiatului:

- Tu mi-ai adus mingea asta albastră, de lumină, spunându-mi că mi-ai adus steaua mea de pe cer... Totuși, de ce steaua albastră mai este încă la locul ei?

- Îți spun de ce: când am pornit spre ea, era mică, mică, cât un vârf de ac. Apoi, pe măsură ce m-am apropiam de ea, steaua a început să crească din ce în ce mai mult, cât o minge, apoi cât un munte, cât Pământul! Și încă tot mai creștea. După aceea a început să frigă, ca un foc puternic, de nu mă mai puteam apropia mai mult... Dându-mi seama că tu n-ai s-o poți ține în palme ca să te joci cu ea, am renunțat la această idee și m-am reîntors pe Pământ. De aici ți-am cumpărat însă ceva asemănător, dar util: mingea aceea albastră și frumoasă cu care poți să te joci cât vrei...

Corina îi zâmbi recunoscătoare:

- Abia acum înțeleg totul! Îți mulțumesc din inimă pentru devotamentul tău! Îți mulțumesc nespus de mult și pentru frumosul dar pe care mi l-ai făcut!...

Vis în zi de vară

Ce zi minunată! Cer albastru şi pur. Parc întins şi verde. Soarele luminând dulce. Tulpinele cu flori roşii şi ramurile teilor legănându-se uşor. Marginile înverzite ale parcului reflectându-se fantastic pe cerul curat şi clar al orizontului.

Nu e nimeni în tot parcul. E doar paradisul meu. Sunt un leneş, dorm liniştit, izbăvit de orice griji, cât e ziua de mare, printre ierburi şi flori. Lucrează albinele pentru mine, aşa că eu dorm liniştit, cu faţa la soare, în adierea caldă de vară.

Atât de adânc am adormit încât, de la o vreme, încep să visez. Îmi pare că cineva se apropie de mine şi îmi priveşte somnul. Pare a fi o şcolăriţă simpatică.

Ce fată frumuşică! N-am mai văzut nicicând una mai minunată ca ea! Ce zâmbet încântător, ce priviri scânteietoare şi câtă gingăşie!...

Poţi să-mi arăţi caietele tale?... Nu ai caiete?... Atunci, te rog, arată-mi cărţile tale de şcoală… Nicio carte?... Povesteşte-mi despre lecţiile învăţate azi… Nicio lecţie?… Bine, dar ce fel de şcolăriţă eşti?... Vreau să-ţi văd ghiozdanul… E gol?... Ah!... Ce-i asta? Înăuntru, în ghiozdan sunt doar plante şi fluturi!? Nu eşti şcolăriţă?... Da, acum înţeleg bine, eşti îndrăgostită de natură şi pasionată de studiul ei! Povesteşte-mi ceva, orice vrei tu şi dacă vrei…

Minunata fiinţă s-a aşezat chiar lângă mine. Îi simt atât de aproape răsuflarea pură, bătăile uşoare ale inimii şi, mai ales, privirile misterioase ale ochilor ei!

Când m-a atins cu mâna pe faţă, m-am trezit. Am privit în jur, nedumerit. Fata cea frumoasă dispăruse. Unde era? De ce a plecat aşa de repede?

A fost o fiinţă sau numai un vis de-al meu? Cerul poate că a fost rochia ei de vară, albastră? Soarele cel dulce i-o fi fost privirea din ochi? Oglindirile orizontului poate au fost ochii aceia plini de mister? Trandafiri erau buzele acelea de culoarea cireşelor coapte? Ramurile suple ale copacilor puteau fi mâinile ei delicate? Vântul acela ce adia uşor a fost cumva calda răsuflare din pieptul ei?

Aş vrea cândva să mă trezesc aievea, iar şi iar, în mijlocul acestui vis. Ştiu că îl voi regăsi cândva, poate atunci când cerul va fi din nou albastru, când iarba va fi foarte verde şi când orizontul va fi iarăşi pur!

Când vei întâlni o fată

Îmi place nespus de mult să călătoresc, nu are nicio importanță cu ce anume, pe jos, cu bicicleta, cu sania sau cu avionul. Îmi place să văd frumusețile lumii înșirate în stânga și-n dreapta drumului meu nesfârșit.

Și nu mă opresc nicicând din mers, decât doar pentru a admira și mai mult frumosul pe care îl descopăr.

Am ajuns odată într-o țară pitorească, plină de livezi mândre și de oameni de treabă. M-am oprit lângă un măr umbros, care avea poame mari și frumoase. Un tânăr chipeș m-a văzut și mi-a dăruit un măr proaspăt cules din pom, minunat, jumătate roșu, jumătate auriu, și mi-a spus:

- Dăruiește, te rog, acest măr celei mai frumoase fete pe care o vei întâlni în drumul tău!...

- Mulțumesc! i-am răspuns. Așa voi face!

Am plecat mai departe. Am ajuns într-o altă țară cu ape înspumate scăldând țărmuri înalte. Acolo, pe ramura unui pin, am zărit o pasăre măiastră. Frumoasa pasăre purta în cioc o ramură veșnic verde, împodobită cu flori roșii. Zburând ușor spre mine, pasărea mi-a pus în mână acea delicată ramură cu flori, cântându-mi duios astfel:

- Oferă această veșnic vie ramură cu flori celei mai gingașe și mai romantice fete pe care o vei întâlni în calea ta!...

- Negreșit, așa voi face!...

Am plecat din nou la drum. În lunga mea călătorie am traversat în lung și-n lat lumea cea largă, până am ajuns într-o

țară a Nordului, cu lungi și grele zăpezi. Cerul era întunecat, ningea cu fulgi mari, la nesfârșit. Eu însă visam fericit, în acel ocean nesfârșit de zăpadă.

Treceam încet peste pustiurile albe de ninsoare pufoasă. M-am oprit lângă o margine de pădure unde văzusem o vulpe argintie cu un pui foarte drăgălaș lângă ea. Când mă văzu vulpea cea albă îmi zise:

- Sunt bătrână și slabă! Omule bun, îți încredințez acest pui al meu care mi-e tare drag, dar pe care nu-l mai pot îngriji!...

- Și ce să fac cu el?...

- Te rog să-l dai în grijă fetei cu inima cea mai bună și mai milostivă pe care o vei întâlni în cale în călătoriile tale!...

- Se înțelege! Așa voi face!...

Am plecat și din țara zăpezilor. Iarăși am călătorit mult, mult de tot, fără să opresc undeva. Din timp în timp admiram jucăușul pui de vulpe din brațele mele, care mă privea și el cu ochii săi vioi și curioși, cu botișorul cel negru și cu urechile sale gri atât de nostime.

Am ajuns în drumurile mele într-o țară foarte îndepărtată, din Răsărit, cu oameni harnici și respectuoși. Acolo am zărit o grădină mică, minunată, îngrijită, în fața unei căsuțe care arăta ca în povești. M-am oprit la poarta acesteia.

O tânără nespus de frumoasă se opri în grabă la poartă să vadă ce vești au sosit. M-a privit adânc în ochi, iar eu am simțit cum privirile ei mă fascinează.

Atunci am înțeles pe loc că ființa aceea, cu o figură de înger, cu fața luminoasă și cu buze delicate, era cea mai frumoasă, cea mai gingașă și mai romantică fată din lume. Pe deasupra, avea o inimă bună și milostivă, cea mai milostivă din câte văzusem până atunci pe lume!

I-am oferit ei mărul cel frumos, jumătate roşu, jumătate auriu, ramura cea veşnic vie cu flori roşii, precum şi simpaticul pui de vulpe argintie.

- Toate astea sunt pentru tine, i-am spus. Sunt daruri, pe care ţi le trimite un tânăr chipeş, o pasăre măiastră şi o vulpe polară!...

Fata fu surprinsă, dar nespus de fericită privind daruri pe care i le adusesem.

Iar eu am plecat. De ce oare am plecat? De ce am părăsit poarta acelei mici dar simpatice căsuţe? Privisem, oare, îndeajuns minunatul chip de înger al fetei ca să-mi pot reaminti întotdeauna privirea ei luminoasă şi surâsul ei curat? Voi mai şti altădată drumul spre acea frumoasă ţară?

De atunci călătoresc într-una. Lumea, cu minunile ei, se înşiră de o parte şi de alta a lungului meu drum. Iar toate gândurile şi visele mele sunt de-a pururi acolo, la orizontul periplului meu nesfârşit...

Cum să fie zăpada

Câmpurile uscate de geruri şi vânturi să prindă adierea de-abia perceptibilă a unei brize răcoroase de la miazănoapte, iar ramurile golaşe ale copacilor să înceapă să freamăte, fluturând puţinele frunze care au mai rămas pe vârful rămurelelor. Negura grea să acopere cerul şi văzduhul şi văile şi pădurea, departe, în toate zările, iar nori mari şi tulburi să se îngrămădească pe spinările neguroase ale dealurilor.

Baierele ninsorilor să se dezlege, să ningă întâi cu fulgi mici, apoi cu fulgi din ce în ce mai mari, într-un dans desăvârşit, învârtit, vânturând vijelios. Fulgii de zăpadă să năpădească pământul, coborând mari din cerul cenuşiu, fâlfâind în taină ca nişte păsări misterioase, acoperind totul deopotrivă, potecile, copacii şi pădurile.

Să ningă astfel trei zile neîntrerupt, până să se aşeze peste tot grămezi de zăpadă moale ca puful, pernuţe numai bune pentru mult aşteptata bătaie cu zăpadă. Casele să fie înzăpezite până la geamuri, iar din garduri să se mai vadă doar parii. Nicăieri să nu se mai zărească nici urmă de cărări!

Nimeni să nu cuteze să părăsească focul sobei din vatră; doar copiii să-şi pună căciulile pe cap şi să scoată săniile în mormanele de nămeţi. Zgomotoşi, ei să atace munţii de zăpadă, croind galerii spre derdeluş, sau spre gardurile de uluci unde, când şi când, să răsară iepuri şi veveriţe. Joaca să-i încălzească şi să-i potolească doar când noaptea va veni, târziu.

Apoi, spășiți, să-și ia săniile de sfoară și să apară pe la geamuri cerșind intrarea în casă. Acolo, sub geamuri, să ticluiască, chicotind, năstrușnice urături.

Să li se dea voie să intre în casă, să se așeze cuminți pe laviță, în rând, băieți și fete, iepuri și veverițe, cu fețele înroșite de joacă, încălzindu-și picioruşele la focul zdravăn de lemne de fag din gura sobei.

Să le vezi apoi ochișorii strălucind de voie bună, în timp ce moșul, hâtrul moș, să le împartă daruri: nuci, covrigi calzi și felii îmbietoare de cozonac!...

Diamante în zăpadă

Încă de dimineață, de cum văzusem soarele luminând peisajele de basm de afară, mi-am zis: “Nu se poate, azi trebuie să ieșim neapărat afară !“.

Așa că, spre amiază, când s-a făcut cald și frumos, o îndemn pe fetița mea, Corina, care se afla în acele zile în vacanță de iarnă:

- Hai să ne îmbrăcăm și să facem o plimbare afară, prin zăpadă!...

- Da, tăticule! Ce bine-mi pare!...

Ieșim din casă în plină feerie a peisajului de iarnă de la munte. În ultima noapte ninsese din abundență, încât toate pajiștile de pe muntele pe care era situată casa noastră, precum și poienile și toți munții din jur, deveniseră încărcate de bogate plăpumi de ninsoare pufoasă și albă, dând farmec lucrurilor banale din jur, împodobind cu puf alb crenguțele golașe ale pomilor și punând căciuli pe vârfurile stâlpilor ori așternând perne moi pe câmp și pe cărări.

Mai impresionante decât toate păreau a fi cerul albastru-luminos, dar și acele steluțe, cu miile, zămislite de ger în cursul nopții din cristalele fulgilor de nea. Nu ne puteam sătura admirând peisaje feerice create de câmpul alb pe care străluceau diamantele ca un tezaur de vis, lumini care apăreau și dispăreau la fiecare pas din calea noastră.

Corina păşea alături de mine prin zăpada pufoasă, iar ochii ei îmi păreau la fel ca două diamante în lumina soarelui, sclipind sub sprâncenele ei negre şi lungi.

- Corina, ştii că acest câmp de zăpadă seamănă cu blana unui urs alb uriaş?

- Poate mai degrabă cu blănița moale şi albă a unui iepure de rasă!...

- …Aleasă?...

- …Da, cea mai aleasă!...

Urcăm sus spre creasta muntelui, răzbind cu greu prin omăt, călcând pe acolo pe unde ar fi trebuit să fie cărarea.

-Tăticule! Ce sunt urmele astea?...

- …Astea?... Hm!... Trebuie să fie nişte urme de iepure. Uite cele două lăbuțe din față, iată-le şi pe cele din spate… apoi iar două lăbuțe din față... Tip-Tip!... Tip-Tip!...

Începem să sărim şi noi amândoi precum iepurele. În sfârşit, ajungem pe culmea muntelui. Ce spectacol! Ce frumuseți emoționante! Pretutindeni spinările munților, copacii pădurilor, casele din sat, stogurile cu fân, totul şi toate erau acoperite din belşug cu zăpadă, albă şi pufoasă, imaculată. Pe lângă casele sătenilor se vedeau oile şi vitele hrănindu-se cu fânul smuls din căpițe. Se vedeau şi cărările făcute de oameni ca să ajungă la izvoarele de apă. Iar pe vârful muntelui era un pâlc de pini roşcați, cu ramurile atârnând de poveri grele de omăt. Şi peste tot, deasupra noastră, se întindea un cer albastru, un albastru din cel mai luminos!

- Uite o veveriță, tată! exclamă veselă Corina.

Avea dreptate. Pe ramurile înalte a doi pini din apropiere se jucau două veverițe, fugărindu-se una pe cealaltă să-şi fure un con de pin. Crengile de zăpadă se scuturau şi umpleau pinii de o perdea de zăpadă.

- Ce drăgălaşe sunt!... Uite ce cozi stufoase au!... Şi mai au câte un petic alb de blăniță sub piept, vezi?!...

- Da, Corina! Ce lucruri frumoase a creat Dumnezeu ca noi să ne bucurăm sufletul cu ele!...

Chiar aşa şi era, totul era încântător în jurul nostru. Mai încolo zărim nişte urme de lăbuțe de vulpe în zăpadă. Semănau întrucâtva cu cele ale unui câine, doar că erau cu mult mai mici.

- Uite şi un iepure! strig eu Corinei, arătându-i o siluetă cenuşie căznindu-se să facă salturi prin zăpada pufoasă spre poiana din vale, de lângă pădure.

- Vai, sărăcuțul de el! Ce anevoie sare prin zăpadă!...

- Hai să-l prindem, vrei? o îndemn eu pe Corina.

- Glumeşti, tată? Ce, chiar aşa de uşor se prinde un iepure?...

Şi astfel am petrecut minunat în mijlocul acelor peisaje mirifice de iarnă, de basm, de nu ne mai înduram să plecăm de acolo.

De la o vreme mă surprinde faptul că nu mai aud deloc glasul Corinei. Când mă uit spre ea, îi văd lacrimi în ochi.

- Ce-i cu tine, Corina?

- Mă ustură degetele de la mâini… mi-e frig…

- Frig? Dar mănuşine unde-ți sunt?

- Nu ştiu, cred că le-am pierdut!...

Abia atunci mi-am dat seama că mănuțele Corinei sunt reci ca nişte țurțuri de gheață. Tot atunci am descoperit că ea nu-şi luase flaneluța de lână, cea care i-ar fi ținut atât de cald, pe sub paltonaş. Ce mai puteam să fac? Mi-am scos puloverul şi am înfofolit-o în el. Mi-am scos şi fularul şi i-am acoperit mâinile amândouă, după ce, mai întâi i-am încălzit bine degetele în palmele mele.

- Hai să ne întoarcem acasă, îi zic. Ne ajunge cât am stat! O să mai venim şi mâine!

Ne-am întors pe urmele din zăpadă pe care le făcusem chiar noi când urcaserăm pe munte. Ne-a întors pe aceeaşi cale

şi cu gândul că poate vom găsi mănuşile pierdute de Corina. Într-adevăr, cam pe-acolo pe unde văzuserăm urmele vulpii prin zăpadă, am găsit o mănuşă. Pe cealaltă însă, nicăieri. Găsim în schimb alte urme proaspete ca de vulpe.

- Te pomeneşti că vulpea a furat mănuşa pe care n-o mai găsim! zise Corina.

Ne luăm după urmele cele proaspete ale vulpii. Ici, colo se vedeau şi urme de ţopăieli prin zăpadă, ca şi cum vulpea se tolănise pe alocuri. Pesemne se jucase o vreme, fericită, cu mănuşa Corinei. Mai încolo urmele se pierdeau spre un tufiş. Dar mănuşa nu se vedea. Totuşi, într-un loc în care zăpada era mai bătătorită, am observat că o grămăjoară care ascundea ceva.

- Nu cumva aici a ascuns vulpea mănuşa, aşa cum are ea obiceiul să-şi ascundă şi prada?! întreb eu, aproape sigur pe victorie.

Dezgropând zăpada în acel loc, iată că descoperim mult căutata mănuşă a Corinei. Dar biata mănuşă arăta jalnic: era mototolită şi zdrenţuită de nu mai aveai ce face cu ea. Probabil din joacă, vullpea a tot tras de ea până a ajuns o zdreanţă!

Ne întoarcem tăcuţi către casă. Corinei îi dădură lacrimile în ochi din cauza mănuşei pierdute.

- Vezi, Corina, aşa se întâmplă când nu ai grijă de lucrurile tale! Nici flaneaua ta cea caldă nu ai luat-o de acasă!...

- De ce mă faci pe mine vinovată? Nu era datoria ta să ai grijă de mine?

- E adevărat, totuşi, acum eşti o fată destul de mare, eşti şcolăriţă, trebuie să te înveţi să ai singurică grijă de lucrurile tale şi de felul în care te îmbraci!...

Se făcuse rece de-a binelea. Iarna ziua e scurtă, soarele se înclina deja spre apus. Se simţea deja răcoarea după-amiezei când, deşi soarele mai strălucea încă, era totuşi un soare din acela “cu dinţi“. Acasă, de bună seamă, ne aştepta căldura unui

foc de lemne de fag, dar şi nişte turte dulci scoase proaspăt din cuptor de bunica!

CUPRINS

Prefață	3
POVESTIRI PENTRU TOATE VÂRSTELE	5
Eternele visări	7
Balada tătară	29
Povestea sărmanului Tragodas	42
Cântecul meu favorit	57
Elegie de April	60
Imagini	65
Toamnă la Voroneț	67
Elegii pe Tabla de Şah	70
POVESTIRI SF	73
Flori pe planeta Perla-22	75
O clipă de fericire	96
Miriapterix-ul	101
POVESTIRI PENTRU CEI MICI	109
Steaua albastră	111
Vis în zi de vară	115
Când vei întâlni o fată	117
Cum să fie zăpada	120
Diamante în zăpadă	122

De acelaşi autor:

Adoris şi Kromia
roman, Editura InfoRapArt, Galați, 2010

Puterea razei albastre
roman/povestiri, Editura InfoRapArt, Galați, 2010